

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

po uzgodnieniu

Bielsko-Biała, maj 2017r.

Spis treści:

I. Wstęp	5
II. Zawartość i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice	7
III. Powiązanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice z innymi dokumentami	9
IV. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	11
V. Sposób dotychczasowego zagospodarowania oraz użytkowania terenu oraz jego obecne przeznaczenie w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice	14
VI. Istniejący stan środowiska sołectwa Buczkowice	16
1. Poszczególne elementy przyrodnicze i ich wzajemne powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku	17
1.1 Ukształtowanie terenu i budowa geologiczna	17
1.2 Klimat	17
1.3 Gleby	18
1.4 Wody	19
1.5 Siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne	23
1.6 Wzajemne powiązania poszczególnych elementów przyrodniczych	27
2. Dotychczasowe zmiany w środowisku	28
3. Struktura przyrodnicza obszaru, w tym różnorodności biologicznej	28
4. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem	30
5. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona	31
6. Walory krajobrazowe i ich ochrona prawna	36
7. Jakość środowiska oraz jego zagrożenia wraz z identyfikacją tych zagrożeń	38
7.1 Powietrze atmosferyczne	38
7.2 Wody	40
7.3 Gleby	42
7.4 Flora i Fauna	43
7.5 Identyfikacja zagrożeń środowiska	43
VII. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska sołectwa Buczkowice, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	45
1. Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji	45
2. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej	46
3. Ocena stanu zachowania walorów krajobrazowych oraz możliwości ich kształtowania ...	48

4. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi	48
5. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku	49
6. Ocena stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia	49

VIII. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice	52
---	-----------

IX. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice	54
---	-----------

X. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu	56
--	-----------

XI. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru oraz na środowisko	60
--	-----------

1. Oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz jego integralność	60
2. Oddziaływania na cele ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny.....	61
3. Oddziaływania na rośliny i zwierzęta (w tym na stanowiska gatunków chronionych) oraz różnorodność biologiczną	62
4. Oddziaływania na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w tym funkcjonowanie połączeń pomiędzy obszarami Natura 2000 w obrębie Południowego Korytarza Ekologicznego.....	64
5. Oddziaływania na ludzi	67
6. Oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, w tym na jednolite części tych wód	69
7. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne	72
8. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby	73
9. Oddziaływania na krajobraz	74
10. Oddziaływania na klimat	74
11. Oddziaływania na zasoby naturalne	75
12. Oddziaływania na zabytki i dobra materialne	75
13. Oddziaływania na tereny sąsiednie	76
14. Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko	76

XII. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice	77
--	-----------

1. Ochrona ludzi	77
2. Ochrona bioróżnorodności	78
3. Ochrona powietrza atmosferycznego	79
4. Ochrona wód	79
5. Ochrona powierzchni ziemi i gleb	80
6. Ochrona krajobrazu	81
7. Ochrona przed powodzią	81
8. Ochrona zabytków	82
XIII. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice wraz z uzasadnieniem ich wyboru	83
XIV. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice oraz częstotliwość jej przeprowadzania	85
XV. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice na środowisko	86
XVI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	87

I. Wstęp

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko sporządzoną do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice.

Cele prognozy oddziaływania na środowisko wynikają bezpośrednio z obowiązujących przepisów prawa dotyczących ochrony środowiska, w szczególności z ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz. U. z 2016r., poz. 353) oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (j.t. Dz. U. z 2016r., poz. 672 z późniejszymi zmianami). Główne cele sporządzonej prognozy, to:

- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;
- ocena potencjalnych skutków środowiskowych wdrażania ustaleń przedmiotowego dokumentu;
- przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.

Zgodnie z art. 8 i art. 71 ustawy Prawo ochrony środowiska, zasady zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska stanowią podstawę do sporządzania między innymi miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w których:

- określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu;
- ustala się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska.

Zakres i treść niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko są zgodne z wymogami art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353), jak i również z zakresem i stopniem szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, uzgodnionym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bielsku-Białej, w opinii sanitarnej z dnia 13.07.2015r. Nr ONS-ZNS/522/20/12P/15 oraz przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 01.07.2015r. Nr WOOŚ.411.108.2015.AB.

W prognozie oprócz zagadnień wynikających bezpośrednio z w/w ustawy, uwzględniono również zalecenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, w zakresie oceny wpływu realizacji zapisów projektowanego dokumentu, na:

- cele ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny z uwzględnieniem informacji zawartych w opracowaniu „Dokumentacja do Projektu Planu Ochrony Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego” (Krameko, Kraków, 2008);
- stanowiska chronionych siedlisk przyrodniczych, chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt, w tym stanowiska chronionych gatunków płazów, zidentyfikowane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska;
- pomniki przyrody oraz obiekty predysponowane do objęcia ochroną;
- lokalne ostoje przyrody istotne dla zachowania różnorodności biologicznej, a w szczególności: płaty roślinności nieleśnej, kompleksy leśne, zadrzewienia śródpolne, dobrze zachowane fragmenty koryt rzecznych, zastoiska wodne i inne obiekty ważne dla ochrony płazów;

- funkcjonowanie połączeń pomiędzy obszarami Natura 2000 w obrębie Południowego Korytarza Ekologicznego (Jędrzejewski i in. „Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce”; 2005, zaktualizowany przez IBS PAN w 2012r.);
- funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.) 2007 CDPGŚ, Katowice);
- funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych (np. ciągów zadrzewień i zakrzewień, koryt cieków wodnych);
- jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych.

Ponadto, zgodnie z zaleceniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, prognoza zawiera:

- dopuszczalne zagospodarowanie przedmiotowego terenu określone w aktualnie obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- lokalizację i opis stanu zachowania chronionych siedlisk i gatunków występujących na przedmiotowym obszarze;
- identyfikację wszystkich możliwych źródeł negatywnego oddziaływania na środowisko (ze wskazaniem oddziaływań znaczących);
- analizę wpływu realizacji zapisów dokumentu na środowisko w obrębie przedmiotowego obszaru oraz w obrębie terenów sąsiednich, pozostających w zasięgu potencjalnego oddziaływania;
- propozycje szczegółowych rozwiązań zapobiegających, ograniczających i kompensujących negatywne oddziaływanie na środowisko wraz z podaniem informacji dotyczących skuteczności proponowanych rozwiązań.

II. Zawartość i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2015r., poz. 199 z późniejszymi zmianami), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest przepisem prawa miejscowego, którego celem jest ustalenie przeznaczenia terenu, w tym dla inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów jego zagospodarowania i zabudowy.

Celem sporządzanego planu miejscowego jest kompleksowa regulacja gospodarki przestrzennej sołectwa Buczkowice, w jego granicach administracyjnych, na obszarze **652,55 ha**, czyli około **33,62 %** powierzchni Gminy Buczkowice.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice zawiera w części tekstowej (treść uchwały):

- Rozdział 1 - Przepisy ogólne.
- Rozdział 2 - Przepisy obowiązujące dla całego obszaru objętego planem miejscowym, w tym:
 - ustalenia dotyczące przeznaczenia terenu i obiektów;
 - ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, w tym zasad kształtowania przestrzeni publicznych, zabudowy i wskaźników zagospodarowania terenu;
 - warunki zagospodarowania terenów dotyczące ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu;
 - zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazu kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej;
 - zasady i sposoby zagospodarowania terenów podlegających ochronie oraz zasady ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, wynikające z przepisów odrębnych;
 - zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
 - zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu komunikacji (drogowego);
 - zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.
- Rozdział 3 - Przepisy dotyczące poszczególnych terenów wyznaczonych w planie miejscowym.
- Rozdział 4 - Przepisy końcowe.

Ponadto załącznik graficzny do uchwały (rysunek planu) zawiera oznaczenia zagadnień poruszanych w części tekstowej w odniesieniu przestrzennym, na podkładzie mapy zawierającej granice poszczególnych nieruchomości, w tym:

- obowiązujące ustalenia planu miejscowego:
 - granice obszaru objętego planem miejscowym;
 - linie rozgraniczające tereny wyznaczone w planie miejscowym;
 - nieprzekraczalne linie zabudowy;
 - granice obszaru szczególnego zagrożenia powodzią;
 - granice obszarów zagrożenia powodzią;
 - granice strefy sanitarnej cmentarzy 50m;
 - granice strefy sanitarnej cmentarzy 150m;
 - granice strefy „B” częściowej ochrony konserwatorskiej;
 - udokumentowane stanowiska archeologiczne ze strefą „OW” i numerem;
 - obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków;

- granice strefy „K” ochrony krajobrazu kulturowego;
- istniejące dominanty;
- główne osie widokowe;
- granica Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego;
- granica otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego;
- granica Głównego Zbiornika Wód Podziemnych;
- osuwiska (nieaktywne);
- obszary potencjalnie zagrożone osuwaniem;
- obowiązujące przeznaczenie terenów:
 - MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
 - ME – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności;
 - UM – tereny zabudowy usługowo-mieszkaniowej;
 - U – tereny zabudowy usługowej;
 - UA – tereny zabudowy usług publicznych;
 - UO – tereny zabudowy usługowej oświaty i wychowania;
 - US – tereny zabudowy sportowo rekreacyjnej;
 - UK – tereny zabudowy kultu religijnego;
 - PU – tereny zabudowy produkcyjnej, magazynowej i usługowej;
 - IT – tereny infrastruktury technicznej;
 - ZL – tereny lasu;
 - ZE – tereny zieleni nieurządzonej;
 - ZC – tereny cmentarza;
 - R – tereny użytków rolnych;
 - KP – tereny publicznych placów i parkingów;
 - KDL – tereny dróg publicznych klasy L (lokalnych);
 - KDD – tereny dróg publicznych klasy D (dojazdowych);
 - KDP – tereny publicznych ciągów pieszo-jezdnych;
 - KDW – tereny dróg wewnętrznych ogólnodostępnych;
 - KR – tereny publicznych ciągów pieszych i rowerowych;
 - W – tereny wód powierzchniowych;
 - MS – tereny zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej;
 - KDG – tereny dróg publicznych klasy G (głównych);
 - KDGP – teren drogi publicznej klasy GP (główniej o ruchu przyspieszonym);
- oznaczenia inne, niebędące ustaleniem planu:
 - granice administracyjne Gminy Buczkowice;
 - granice administracyjne sołectw (obrębów geodezyjnych);
 - orientacyjny przebieg zachodniego odcinka drogi obwodowej
 - granice proponowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych;
 - linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia ze strefą techniczną;
 - linie gazociągowe wysokiego ciśnienia ze strefą techniczną;
 - proponowane pomniki przyrody.

III. Powiązanie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice z innymi dokumentami

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice powiązany jest z następującymi dokumentami:

- „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Buczkowice”, przyjętym uchwałą Rady Gminy Buczkowice Nr III/19/15 z dnia 28.01.2015r.
- „Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego”, przyjętym uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr II/21/2/2004 z dnia 21 czerwca 2004r., opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z 2004r. nr 68, poz. 2049.
- „Zmianą Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego” przyjętą Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr III/1/2010 z dnia 22 września 2010r.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru działek nr 1112/5, 1135/4, 1135/5, 1135/6 i 1136/3 w Buczkowicach, przyjętym uchwałą nr XXVII/226/2001 Rady Gminy Buczkowice z dnia 22.08.2001r.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru działek nr 2000/2, 2000/3, 2000/7, 2000/9, 2004/2, 2004/3, 2004/4, 2004/5, 2004/9, 2005/2, 2005/3, 2005/4 w Buczkowicach, przyjętym uchwałą nr XXXV/302/02 Rady Gminy Buczkowice z dnia 27.08.2002r.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Lipowskiej, ul. Długiej i ul. Miodońskiego w Buczkowicach, przyjętym uchwałą nr X/80/2003 Rady Gminy Buczkowice z dnia 21.10.2003r.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru sołectwa Buczkowice, przyjętym uchwałą nr XXIX/205/05 Rady Gminy Buczkowice z dnia 02.02.2005r.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Bielskiej w Buczkowicach, przyjętym uchwałą nr XXIX/206/05 Rady Gminy Buczkowice z dnia 02.02.2005r.
- Obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Akacyjowej w Buczkowicach, przyjętym uchwałą nr XIX/91/08 Rady Gminy Buczkowice z dnia 27.02.2008r.
- „Studium określającym granice bezpośredniego zagrożenia powodzią dla terenów nieobwałowanych w zlewni Soły”, sporządzonym przez RZGW Kraków w 2005r.
- Mapami zagrożenia powodziowego i mapami ryzyka powodziowego, dostępnymi pod adresem internetowym: <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>.

IV. Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Podstawę prawną niniejszej prognozy stanowią przepisy art. 46, art. 51, art. 52, i art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353).

Przy sporządzaniu prognozy, we współpracy z zespołem opracowującym projekt planu miejscowego, poddano szczegółowej analizie sposób i zakres uwzględnienia w nim celów ochrony środowiska, co jest zgodne z zaleceniami zawartymi w Podręczniku do Strategicznych Ocen Oddziaływania na Środowisko dla Polityki Spójności na lata 2007-2013 oraz zapisami art. 4 ust. 1 Dyrektywy 2001/42/we Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko. Dokonana, przez autorów niniejszego opracowania, ocena oddziaływania na środowisko zapisów projektowanego dokumentu, uwzględnia ich wpływ na różnorodność biologiczną oraz wpływ na zmiany klimatu (łagodzenie zmian klimatu i adaptacji do jego zmian), zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi i dokumentami, tj.:

- ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 353);
- ustawą z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2016r., poz. 672);
- ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015r. poz. 1651 z późniejszymi zmianami);
- Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- Dyrektywą 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014r. zmieniającą dyrektywę 2011/92/UE w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko;
- Dyrektywą Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory, tzw. Dyrektywą Siedliskową;
- Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywą Ptasią;
- Konwencją o różnorodności biologicznej z 1992r., tzw. CBD;
- Konwencją o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk z 1979r., tzw. Konwencją Berneńską;
- Strategicznym Planem Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, tzw. SPA2020 (pierwszy dokument strategiczny bezpośrednio dotyczący kwestii adaptacji do zmian klimatu);
- Ramową Konwencją Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) z 1992 r. i Protokół z Kioto z 1997r.;
- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego,

Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

W prognozie zastosowano metody:

- opisowe;
- graficzne.

W oparciu o długoletnie obserwacje własne oraz dostępne materiały i opracowania, sporządzono opisową charakterystykę ekofizjograficzną, w tym charakterystykę różnorodności biologicznej.

Na podstawie sporządzonej charakterystyki dokonano oceny aktualnego stanu elementów środowiska, przedstawiając w tabelach dane z monitoringu środowiska. Na podstawie analizy stanu środowiska zidentyfikowano najważniejsze problemy ochrony środowiska, które mogą wystąpić po realizacji dokumentu.

Wykorzystano następujące źródła dotyczące istniejącego stanu zasobów środowiska:

- „Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Buczkowice”. P. Lubiński, M. Ulewicz, Bielsko-Biała 2013r.;
- „Opracowanie ekofizjograficzne sporządzone na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Rybarzowice”. P. Lubiński, M. Ulewicz, Bielsko-Biała 2010r.;
- Mapa zasadnicza obszaru Gminy Buczkowice, skala 1:500;
- Mapa topograficzna, skala 1:10 000;
- Mapa sozologiczna, skala 1:50 000;
- Mapa hydrologiczna, skala 1:50 000;
- Inwentaryzacja i waloryzacja przyrodnicza w obszarze realizacji projektu „Zagospodarowanie terenów przyległych do potoku Żylica z budową ścieżki dydaktycznej w Gminie Buczkowice”. P. Nejfeld, Żywiec 2015r.
- „Waloryzacja przyrodnicza doliny rzeki Żylica w granicach Gminy Buczkowice”, Z. Wilczek, J. Bożek, Bielsko-Biała 1999r.;
- „Studium Hydrologiczne Zlewni Żylicy”, A.T Jankowski, D. Absalon, W. Oleś, Sosnowiec 1990r.;
- „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009 – 2016”, EKO-TEAM KONSULTING, 2009r.;
- „Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Buczkowice” EKO-TEAM KONSULTING, 2012r.;
- „Plan gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Buczkowice” EKO-TEAM KONSULTING, 2015r.;
- „Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji” ATMOTERM S.A., Katowice 2014r.;
- „Klimat Polski” A. Woś, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999r.;
- „Informacja o stanie środowiska w województwie śląskim w 2014 roku”;

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach, Katowice 2015r.

<http://www.katowice.pios.gov.pl/index.php?tekst=monitoring/informacje/stan2014/i;>

- <http://www.geoportal.rdos.katowice.pl/geoportal;>
- [http://natura2000.gdos.gov.pl/;](http://natura2000.gdos.gov.pl/)
- <http://www.imgw.pl/klimat/#>.

W niniejszym opracowaniu uwzględniono również informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko powiązanych dokumentów planistycznych oraz w innych dokumentach, takich jak:

- „*Prognozie oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Sołectwa Kalna*” (P. Lubiński, M. Ulewicz, Bielsko-Biała, 2015r.).
- „*Prognozie oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Sołectwa Godziszka*” (P. Lubiński, M. Ulewicz, Bielsko-Biała, 2015r.).
- „*Prognozie oddziaływania na środowisko projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Buczkowice*” (P. Lubiński, M. Ulewicz, Bielsko-Biała, 2014r.).
- „*Prognozie oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Sołectwa Rybarzowice*” (P. Lubiński, M. Ulewicz, Bielsko-Biała, 2011r.).
- „*Prognozie oddziaływania na środowisko Planu Zagospodarowania Województwa Śląskiego*” (Biuro Planowania Przestrzennego w Bielsku-Białej, Bielsko-Biała 2004r.).

V. Sposób dotychczasowego zagospodarowania oraz użytkowania terenu oraz jego obecne przeznaczenie w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

Obecny sposób zagospodarowania wsi Buczkowice określają następujące dokumenty:

- Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru działek nr 1112/5, 1135/4, 1135/5, 1135/6 i 1136/3 w Buczkowicach, przyjęty uchwałą nr XXVII/226/2001 Rady Gminy Buczkowice z dnia 22.08.2001r.
- Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru działek nr 2000/2, 2000/3, 2000/7, 2000/9, 2004/2, 2004/3, 2004/4, 2004/5, 2004/9, 2005/2, 2005/3, 2005/4 w Buczkowicach, przyjęty uchwałą nr XXXV/302/02 Rady Gminy Buczkowice z dnia 27.08.2002r.
- Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Lipowskiej, ul. Długiej i ul. Miodońskiego w Buczkowicach, przyjęty uchwałą nr X/80/2003 Rady Gminy Buczkowice z dnia 21.10.2003r.
- Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru sołectwa Buczkowice, przyjęty uchwałą nr XXIX/205/05 Rady Gminy Buczkowice z dnia 02.02.2005r.
- Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Bielskiej w Buczkowicach, przyjęty uchwałą nr XXIX/206/05 Rady Gminy Buczkowice z dnia 02.02.2005r.
- Obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru w rejonie ul. Akacjowej w Buczkowicach, przyjęty uchwałą nr XIX/91/08 Rady Gminy Buczkowice z dnia 27.02.2008r.

Zmiana planu miejscowego przewiduje zmieniony sposób zagospodarowania. Bilans porównania powierzchni terenów w starym i nowym planie określa poniższa tabela. W tabeli przedstawiono również orientacyjny bilans terenów w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Tab. 1 Bilans zagospodarowania przewidzianego w projekcie planu miejscowego z odniesieniem do obowiązującego studium i planu.

	nowy mpzp		stary mpzp	studium
	pow. [ha]	%	%	%
MN,MW	252,9995	39	37	42
ME	81,4915	13	0	13
UM,U,US	32,7965	5	4	6
PU,IT	3,0894	0	1	0
KD,KP	49,6831	8	6	3
ZL	60,6085	9	8	9
ZE,ZC	90,9771	14	11	15
R	74,5162	11	33	11
W	6,3883	1	0	1
suma	652,5501	100,00%	100,00%	100,00%

Oznaczenia:

MN,MW – teren zabudowy mieszkaniowej

ME – teren zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowic

UM,U,US - teren zabudowy usługowej i usługowo-mieszkalnej

PU,IT - teren zabudowy produkcyjnej i technicznej

KD,KP - teren dróg i placów

ZL – teren lasu

ZE,ZC - teren zieleni

R – teren produkcji rolniczej

W – teren wód

Jak wynika z powyższego porównania, główna planowana zmiana dotyczy przekształcenia terenów użytków rolnych (R) na tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności (ME). W znacznie mniejszym zakresie wzrasta powierzchnia terenów zieleni (ZE,ZC) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej (MN,MW). Planowana jest również nieznaczna korekta proporcji (wzrost powierzchni) terenów zabudowy usługowej (U) i mieszkalno-usługowej (UM), terenów dróg i placów (KD,KP), terenów wód (W) oraz terenów leśnych (ZL). Brak jest wyraźnego wzrostu powierzchni terenów zabudowy produkcyjnej i technicznej (PU,IT). Z punktu widzenia niniejszego opracowania, istotne jest, iż niewielkie wylesienia planowane są na działkach w sąsiedztwie drogi oraz w sąsiedztwie działek budowlanych, przy czym w ramach kompensacji przyrodniczej przewidziano w projektowanym dokumencie wyznaczenie nowych terenów leśnych, co przełożyło się na wzrost powierzchni lasów z 8% w starym planie do 9% w nowym planie. Wzrasta również o 3% powierzchnia terenów zieleni (ZE). Dodatkowo, w ustaleniach projektu planu dla terenów zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności (ME), dopuszczono trwałe zachowanie użytków rolnych, stąd prognozuje się, iż realny spadek powierzchni tych gruntów będzie niższy od zakładanego.

Tereny przeznaczone pod usługi koncentrują się głównie przy drodze wojewódzkiej DW 942 ul. Bielskiej oraz drodze powiatowej 1405S ul. Lipowskiej. Przy ul. Nadbrzeżnej oraz Wypoczynkowej zlokalizowane są tereny zabudowy produkcyjnej.

Obszar sołectwa Buczkowice na chwilę obecną jest w całości skanalizowany i zgazyfikowany, natomiast w znacznie mniejszym stopniu zwodociągowany. Nieliczne nieruchomości nieprzyłączone do sieci kanalizacyjnej wyposażone są w zbiorniki bezodpływowe lub jednostkowo w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na posesjach nieprzyłączonych do sieci wodociągowej, lub korzystających z wodociągu w okresach niedoboru wód podziemnych, źródło wody pitnej stanowią studnie kopane lub ujęcia własne na potokach. Pomimo powszechnego dostępu do sieci gazowej, w gospodarstwach domowych wykorzystuje się głównie węgiel jako paliwo do ogrzewania budynków.

1. Poszczególne elementy przyrodnicze i ich wzajemne powiązania oraz procesy zachodzące w środowisku

Zgodnie z definicją środowisko przyrodnicze to krajobraz wraz z tworami przyrody nieożywionej oraz naturalnymi i przekształconymi siedliskami przyrodniczymi z występującymi na nich roślinami, zwierzętami i grzybami.

1.1 Ukształtowanie terenu i budowa geologiczna

Obszar Gminy Buczkowice, którego część stanowi sołectwo Buczkowice, położony jest w obrębie makroregionu fizyczno-geograficznego Beskidy Zachodnie, który reprezentuje tu mezoregion Kotlina Żywiecka, rozciągający się w tym rejonie między Beskidem Śląskim (od strony zachodniej), a Beskidem Małym (od strony wschodniej).

Cechą krajobrazu sołectwa jest położenie na wysoczyźnie o przebiegu na ogół równoleżnikowym (wysokość ok. 426 m n.p.m – 590 m n.p.m), rozciętej w centralnej części doliną potoku Żylica. Teren ten jest silnie pofałdowany z dużymi przewyższeniami i obniżeniami terenu (falisty, pagórkowaty), i leży w znacznym spadku w kierunku wschodnim.

Przeważają tu utwory jednostki śląskiej, należące do kredy, paleogenu. Utwory te wykształcone są jako piaskowce, łupki, zlepienie tworzące warstwy godulskie i w niewielkiej ilości ligockie oraz w południowym obniżeniu Beskidu Śląskiego i Małego warstwy krośnieńskie. Warstwy krośnieńskie zbudowane są tutaj z piaskowców (grubo ławicowych w poziomie dolnym oraz cienko ławicowych, płytowych w poziomie górnym), przewarstwionych łupkami.

Na w/w utworach zalegają osady najmłodszej formacji geologicznej – czwartorzędu. Wykształcone są one, jako ropy, gliny, piaski zwietrzelinowe, a w dolinach rzecznych utwory rzeczne mady, mułki, piaski i żwiry.

1.2 Klimat

Sołectwo Buczkowice należy formalnie do karpackiego regionu klimatycznego, ale cechy rzeczywiste wykazują podobieństwa do klimatu dzielnicy podkarpackiej, klimatu pogórzy północnych stoków Karpat, czyli wyraźnie cieplejszego i łagodniejszego niż otaczające pasma górskie.

Średnia roczna temperatura powietrza na tym obszarze wynosi $+7,1^{\circ}\text{C}$. Najzimniejszym miesiącem jest styczeń, dla którego średnia temperatura powietrza wynosi $-1,8^{\circ}\text{C}$ a najcieplejszym lipiec ze średnią temperaturą $+17,3^{\circ}\text{C}$. Temperatura powyżej 25°C występuje tu przez około 25 dni w roku. Okres trwania zimy, to jest średnia liczba dni z temperaturą dobową poniżej 0°C , wynosi dla Buczkowic 150 dni. W obniżeniach terenowych oraz dolinie Żylicy może dochodzić do zalegania chłodnych mas powietrza, które spływają z wyższych partii gór (głównie masywu Skrzycznego). Taka sytuacja sprzyja wytworzeniu inwersji, co jest zjawiskiem niekorzystnym, gdyż prowadzi do pogorszenia jakości powietrza.

Zimą często dochodzi do powstania efektu fenowego (wiatr halny), który powoduje gwałtowny wzrost temperatury powietrza z odchyleniami dochodzącymi do $+2,5^{\circ}\text{C}$. Warunki termiczne wsi charakteryzują również duże dobowe wahania temperatury powietrza.

Średni roczny opad na tym terenie wynosi 850 mm. Około 40% opadów przypada na miesiące letnie (czerwiec-sierpień). Udział opadów zimowych w ogólnej sumie opadów rocznych kształtuje się od 15 do 20% i jest zbliżony do opadów jesieni (20%). Nieco więcej opadów przypada na wiosnę (25%).

Na obszarze sołectwa wiatry wieją głównie z kierunków od południowego (S) do północno-zachodniego co jest zgodne z kierunkiem adwekcji mas powietrza. Cisza stanowi 27% obserwacji. Średnia prędkość wiatru (bez rozbicia na kierunki) wynosi 2 m/s. Największe prędkości (> 35 m/s) osiągają wiatry typu fenowego (halne).

Najwięcej dni pochmurnych obserwuje się od listopada do stycznia. Minimum tych dni a zarazem maksimum dni pogodnych przypada we wrześniu i październiku. Średnia liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi 80.

Wg danych atlasowych (<http://www.imgw.pl/klimat/#>) dla wielolecia 1971-2000, teren wsi Buczkowice charakteryzował się następującymi cechami klimatu:

- średnia roczna temperatura powietrza w zakresie $+7$ do $+8^{\circ}\text{C}$;
- roczna suma opadów w zakresie 900-950 mm;
- usłonecznienie w zakresie 1500 do 1520 h;
- średnia temperatura dla stycznia w zakresie od -1 do -2°C ;
- średnia temperatura dla lipca w zakresie od 16 do 17°C .

1.3 Gleby

Ze względu na warunki fizjograficzne, na terenie sołectwa Buczkowice występują wyłącznie gleby charakterystyczne dla terenów górzystych i podgórszych, a ich typy ściśle związane są z podłożem geologicznym, warunkami klimatycznymi, stosunkami wodnymi, itp.

Na przedmiotowym obszarze występują następujące typy gleb:

- Gleby bielcowe i pseudobielcowe wytworzone z glin średnich lub ciężkich. Gleby te dominują na całym obszarze.
- Gleby brunatne wylugowane wytworzone podobnie jak gleby bielcowe z glin średnich. Gleby te występują na płaskich terenach i zboczach o ekspozycjach południowych.
- Mady brunatne wytworzone z osadów aluwialnych. Gleby te występują w dnach większych dolin (dolina potoku Żylica).
- Gleby brunatne namyte oraz gleby glejowe wykształcone na wskutek nadmiernego zawilgocenia. Gleby te występują w nieckowatych i płaskodennych dolinkach bocznych i obniżeniach terenowych.

W bonitacji gleb gruntów orných przeważają zdecydowanie klasy IVa i IVb, a w użytkach zielonych: klasy IV i V.

1.4 Wody

Obszar sołectwa Buczkowice charakteryzuje się występowaniem znacznej liczby cieków powierzchniowych (obszar zlewni rzeki Wisły), stanowiących swoistą sieć hydrograficzną określającą zasoby wód powierzchniowych tego terenu.

Głównym ciekim wodnym, na terenie Buczkowic, jest potok Żylica (dopływ rzeki Soły), który przepływa uregulowanym korytem przez centralną część wsi, z kierunku zachodniego na wschód. Administratorem potoku, jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Żylica o całkowitej długości 23,0 km i powierzchni zlewni 90,5 km² ma swoje źródło w Szczyrku Salmopolu, z ujściem do Jeziora Żywieckiego, nieco na północ od stacji kolejowej w Pietrzykowicach. Jest to potok kapryśny i niebezpieczny, co udowodniał podczas licznych wezbrań, w trakcie, których dochodziło do licznych zniszczeń, zarówno na terenie miasta Szczyrk, jak i Gminy Buczkowice.

Fot. 1 Potok Żylica w Buczkowicach – widok z mostu na ul. Lipowskiej, w kierunku miasta Szczyrk.

Kolejnym ważnym potokiem przepływającym przez sołectwo Buczkowice jest potok Bruśnik, będący lewobrzeżnym dopływem potoku Żylica, mający swoje źródło na stokach Bieniatki, a ujście w Łodygowicach. Na terenie Buczkowic Bruśnik zewidencjonowany jest jako rów melioracyjny i przepływa uregulowanym korytem przez tereny zabudowane jak i tereny wolne od zabudowy, dla których w okresach wezbraniowych stanowi zagrożenie.

Fot. 2 Potok Bruśnik w Buczkowicach, w rejonie ul. Bielskiej.

Niemniej istotnym ciekim wodnym, z punktu widzenia kształtowania stosunków wodnych na terenie sołectwa Buczkowice, jest tzw. Dopływ spod góry Skalite (nazywany również potokiem cmentarnym), mający swój początek na terenie Szczyrku, przepływający przez sołectwo w kierunku wschodnim, z odpływem do potoku Żylica na terenie Sołectwa Rybarzowice. Na terenie Gminy Buczkowice przedmiotowy potok zewidencjonowany jest jako rów melioracyjny, który prowadzi wodę uregulowanym korytem, głównie przez tereny zabudowy mieszkaniowej.

Fot. 3 Potok Cmentarny w Buczkowicach, w rejonie ulicy Romana Białka.

Następnym ważnym ciekim wodnym na tym terenie jest potok Biała, stanowiący dopływ rzeki Białej w Wilkowicach. Potok ów zlokalizowany w części północnej sołectwa, w chwili obecnej przepływa głównie przez obszary upraw polowych.

Fot. 4. Potok Biała w Buczkowicach na przedłużeniu ulicy Cisowej

Opisując sieć hydrograficzną wsi Buczkowice, nie wolno pominąć sztucznego ciek Młynówka, którego koryto zostało wykopane w przeszłości, w celu zaopatrzenia w wodę nie funkcjonującej już od pewnego czasu Fabryki Mebli w Buczkowicach. Wody tego ciek ujmowane są na potoku Żylica, poniżej mostu na ulicy Lipowskiej w Buczkowicach, z ujściem do potoku Żylica przy moście na ulicy Topolowej w Rybarzowicach. Przedmiotowy ciek w chwili obecnej ma uregulowany przepływ na całej swej długości i przebiega przez tereny zabudowane, zlokalizowane w centralnej części wsi.

Oprócz w/w cieków wodnych na terenie Buczkowic zlokalizowane są inne mniejsze ciek wodne „Bez nazwy”, rowy melioracyjne oraz rowy odwadniające (odprowadzające wody wyłącznie w okresach większych opadów lub roztopów), które jako całość tworzą istotną sieć wodną na tym terenie, wpływającą na jego warunki hydrologiczne.

Analizując hydroografię na terenie sołectwa Buczkowice, nie można zignorować oczywiście zagadnień związanych z wodami podziemnymi, których zasoby na omawianym terenie są ściśle powiązane z Głównymi Zbiornikami Wód Podziemnych występujących na terenie powiatu bielskiego. Zachodnie krańce wsi leżą w zasięgu zbiornika GZPW nr 348 – Godula Beskid Śląski. Jest to zbiornik o charakterze szczelinowo-porowym, ukształtowany w utworach kredy, o wodach wodorowęglanowo – siarczanowo – wapniowych.

Pierwszy poziom wodonośny na terenie sołectwa Buczkowice, występuje w utworach czwartorzędowych. Zwierciadło wód podziemnych, ujmowanych studniami gospodarskimi lub drenowanych powierzchnią siecią hydrograficzną, zalega na różnej głębokości i podlega wahaniom.

Co istotne w okresie wiosna - lato 2015r., większość cieków powierzchniowych na terenie Buczkowice wyschła lub drastycznie obniżył się poziom wody w ich korytach. Zauważono również spadek poziomu wód gruntowych, przejawiający się brakami wody w studniach.

W chwili obecnej, dzięki wiosennym opadom deszczu, cieki prowadzą wodę w korytach (przy obniżonym poziomie wody w korytach), nie notuje się natomiast znaczących braków wody w studniach.

1.5 Siedliska przyrodnicze i zbiorowiska roślinne

Siedlisko przyrodnicze to obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne.

Na terenie sołectwa Buczkowice występują następujące klasy siedlisk: grunty orne, lasy mieszane, tereny rolnicze z elementami naturalnymi, łąki, pastwiska oraz tereny nadwodne, w obrębie, których stwierdza się określone gatunki roślin naczyniowych.

Obserwacje własne oraz posiadane opracowania florystyczne, potwierdzają, iż występujące na badanym terenie płaty naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych charakteryzują się ogólnie znacznym zubożeniem gatunkowym, z dużym udziałem gatunków synantropijnych.

Na zlecenie Urzędu Gminy Buczkowice obszar wsi dwukrotnie (w roku 1999 i 2015) został objęty szczegółową waloryzacją przyrodniczą, ze szczególnym zwróceniem uwagi na dolinę Żylicy i jej dopływów, masywu Groniczka, Skalitego i podnóża grupy Klimczoka (w roku 1999) i dolinę Żylicy (w roku 2015). Dodatkowo, w roku 2013r. na zlecenie Zarządu Dróg Wojewódzkich w Katowicach, została przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza obszaru, w rejonie planowanej budowy obwodnicy Buczkowice.

Z treści w/w dokumentów wynika, iż za najcenniejsze obszary na analizowanym terenie można uznać:

1. Górny odcinek potoku Żylicy wraz z usytuowaną na jej prawym brzegu nadrzeczną olszyną górską.
2. Doliny potoków Bruśnik i Biała wraz z towarzyszącą im roślinnością nadbrzeżną.
3. Zachodnia część sołectwa, na skrzydle doliny Żylicy, z płatem kwaśnej buczyny górskiej.
4. Zachodnia część sołectwa, w piętrze pogórza i regla dolnego Beskidu Śląskiego, z dolnoreglowym borem jodłowo-świerkowym.

W obrębie wyżej wskazanych obszarów spotykamy interesujące zbiorowiska roślinne, tj:

1. *Rubetum idaei* PFEIFF. 1936 EM. OBERD. 1973 – zespół maliny właściwej.

2. *Phalarido-Petasitetum hybridi* SCHWICK. 1933 – zespół lepieźnika różowego. Zbiorowisko umieszczone na Czerwonej Liście Zbiorowisk Roślinnych Województwa Śląskiego z kategorią I – zagrożenie nieokreślone (Parusel 2012). Jest poza tym identyfikatorem siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*).
 3. *Chaerophylletum aromatici* GUTTE 1963 – zespół świerzábka korzennego.
 4. *Anthriscetum sylvestris* HADAČ 1978 – zespół trybuli leśnej.
 5. *Angelico-Cirsietum oleracei* R.Tx. 1937 EM. OBERD. 1967 - zespół ostrożenia warzywnego
 6. *Cirsietum rivularis* NOWIŃSKI 1927 – wilgotna łąka ostrożeńiowa. Zbiorowisko zostało umieszczone na Czerwonej Liście Zbiorowisk Roślinnych Województwa Śląskiego z kategorią V – narażone (Parusel 2012). Zbiorowisko jest identyfikatorem siedliska przyrodniczego: Wilgotne łąki użytkowane ekstensywnie (*Cirsietum rivularis*).
 7. *Scirpetum silvatici* RALSKI 1931 – zespół sitowia leśnego.
 8. *Alopecuretum pratensis* (REGEL 1925) STEFFEN 1931 – łąka wyczyńcowa. Zbiorowisko umieszczone na Czerwonej Liście Zbiorowisk Roślinnych Województwa Śląskiego z kategorią I – zagrożenie nieokreślone (Parusel 2012).
 9. *Arrhenatheretum elatioris* BR.-BL. EX SCHERR. 1925 – łąka rajgrasowa. Zbiorowisko umieszczone na Czerwonej Liście Zbiorowisk Roślinnych województwa śląskiego i otrzymało kategorię V – narażone (Parusel 2012). Zbiorowisko jest identyfikatorem siedliska przyrodniczego: Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatheretum medioeuropaeum*, *Gladiolo-Agrostietum*).
 10. *Anthoxantho-Agrostietum* SILINGER EM. JURKO 1969 – pastwisko tomkowo-mietlicowe.
 11. *Lolio-Polygonetum arenastri* Br-Bl. 1930 em. Lohm. 1975 – zespół życicy i rdestu ptasiego (spodzichy).
 12. *Alnetum incanae* LÜDI 1921 – nadrzeczna olszyna górską. Zbiorowisko ujęte w Czerwonej Liście Zbiorowisk Województwa Śląskiego, gdzie otrzymało kategorię V – narażone (Parusel 2012). Zbiorowisko jest identyfikatorem siedliska przyrodniczego: Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, *olsy źródłiskowe*).
 13. *Luzulo luzuloidis-Fagetum* (DU RIETZ 1923) MARKGR. 1932 EM. MEUSEL 1937 – kwaśna buczyna górską. Zbiorowisko zostało włączone do Czerwonej Listy Zbiorowisk Województwa Śląskiego, gdzie otrzymało kategorię R – rzadkie (Parusel 2012). Zbiorowisko jest identyfikatorem siedliska przyrodniczego: Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*).
 14. *Abieti-Piceetum (montanum)* Szaf., Pawł. et Kulcz. 1923 em. J. Mat. 1978 - dolnoreglowy bór świerkowo-jodłowy. Zbiorowisko jest identyfikatorem siedliska przyrodniczego dolnoreglowy bór mieszany *Abieti-Piceetum montanum*.
- W sąsiedztwie planowanej obwodnicy Buczkowic stwierdzono następujące siedliska przyrodnicze:
1. Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*.
 2. Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*).
 3. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion alatioris*).

4. Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk.
5. Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe).

Fot. 5 Kwaśna buczyna górska porastająca skrzydło doliny Żylicy w Buczkowicach (fot. Z. Wilczek).

Z uwagi na uwarunkowania siedliskowe, powszechnie występującymi zbiorowiskami leśnymi, na omawianym obszarze, są zbiorowiska łęgowe w dolinach potoków (wierzbowy, jesionowo-olszowy) oraz grąd subkontynentalny i dolnoreglowy bór mieszany w pietrze pogórza i regla dolnego niższych partii Beskidu Śląskiego, co oddaje charakter pierwotnej roślinności na tym obszarze.

W chwili obecnej, w obrębie zbiorowisk leśnych, których stan sanitarny i zdrowotny został oceniony jako zadowalający, spotykamy następujące główne gatunki drzew: świerk, modrzew, jodła, buk, dąb, jesion, lipa, wierzba, brzoza, olsza, czeremcha, topola.

W powiązaniu z lasami w obrębie dolin potoków, występują charakterystyczne zadrzewienia. Skład tych zadrzewień jest różnorodny, przy czym budowane są one głównie przez przyrost olszy czarnej (najczęściej o bardzo wysokim zagęszczeniu), zwłaszcza na terenach położonych niżej, bliżej potoków. W miarę oddalania się od potoków wzrasta udział innych gatunków, z których najpospolitsze są lekko nasienne brzoza brodawkowata (*Betula pendula*) oraz topola osika (*Populus tremula*). Występowanie tego rodzaju różnorodnych zadrzewień, różnej wielkości i szerokości, znajdujących się na różnych etapach sukcesyjnych, powoduje, że ściana lasu wzdłuż dolin potoków jest niezwykle urozmaicona, oferując różnorodne siedliska. Posiadają one charakter mozaiki lasu, zadrzewień, kęp krzewów, zarośli i terenów otwartych, co sprzyja bytowaniu wielu gatunków zwierząt.

Fot. 6. Fragment doliny potoku Biała.

Na terenie sołectwa Buczkowice spotykamy również bardzo wiele terenów otwartych, w tym pola uprawne oraz takie, które nie są obecnie wykorzystywane pod uprawę (głównie wieloletnie odłogi). Tereny takie porośnięte są przez pospolite zbiorowiska roślinności łąkowej, często z dużym udziałem gatunków ruderalnych i segetalnych. W przypadku regularnie koszonych łąk, zachowują one swój łąkowy charakter, natomiast przy braku koszenia, znaczny udział mają gatunki ruderalne, zwłaszcza Nawłóć późna *Solidago serotina* (tworząca miejscami zbiorowiska o charakterze agregacji monogatunkowych). W wielu miejscach na tereny dawniej łąkowe wkraczają krzewy i młode drzewa (inicjujące sukcesję w kierunku zbiorowisk leśnych). W obrębie takich zbiorowisk pojawiają się gatunki drzewiaste, jak brzoza brodawkowata (*Betula pendula*), topola osika (*Populus tremula*), olsza czarna (*Alnus glutinosa*), które miejscami tworzą dość duże skupienia i mniejsze zwarte zadrzewienia.

Fot. 7 Jedna z działek na terenie wsi Buczkowice, na której nastąpiła tzw. sukcesja wtórna – samosiew drzew w sąsiedztwie ulicy Bielskiej.

Choć zbiorowiska roślinne występujące na terenach otwartych nie należą do szczególnie rzadkich bądź cennych pod względem przyrodniczym, to jednak warto zwrócić uwagę na występowanie na tych terenach płatów zbiorowisk nieleśnych, takich jak:

- zespół lepieznika różowego (*Phalarido-Petasitetum hybridi*);
- zespół ostrożenia warzywnego (*Angelico-Cirsietum oleracei*);
- łąka ostrożeniowa (*Cirsietum rivularis*);
- łąka wyczyńcowa (*Alopecuretum pratensis*);
- łąka rajgrasowa (*Arrhenatheretum elatioris*).

Niewątpliwie, szata roślinna sołectwa Buczkowice ukształtowała się pod silnym wpływem zróżnicowanej działalności człowieka (rolnictwa, gospodarki leśnej, osadnictwa, rozwoju przemysłu), a przedstawione powyżej cenne typy siedlisk i zbiorowisk roślinnych, charakteryzujące się udziałem przedstawicieli rzadkich gatunków roślin i zwierząt, zachowały się w stosunkowo licznych rozproszonych miejscach – szczególnie w dolinach potoków oraz fragmentach obszarów leśnych piętra pogórza Beskidu Śląskiego.

1.6 Wzajemne powiązania poszczególnych elementów przyrodniczych

W/w elementy przyrodnicze są ze sobą ściśle powiązane. Jak już wspomniano od podłoża geologicznego, warunków klimatycznych, stosunków wodnych itp. zależą typy gleb występujących na analizowanym obszarze. Typy gleb bezpośrednio wpływają na rodzaj siedlisk przyrodniczych, które natomiast warunkują występowanie określonych gatunków flory i fauny, decydujących o bioróżnorodności tego terenu. Istotne jest, iż każda ingerencja w naturalne relacje pomiędzy poszczególnymi elementami przyrodniczymi, może mieć wpływ na cały system wzajemnych powiązań.

2. Dotychczasowe zmiany w środowisku

Zmiany w środowisku na terenie sołectwa Buczkowice są wynikiem głównie zróżnicowanej działalności człowieka w obszarze osadnictwa, rolnictwa, gospodarki leśnej i rozwoju przemysłu. Na podstawie przeprowadzonych obserwacji, można stwierdzić, że najmniej zmian zostało poczynionych w dolinach potoków oraz w obrębie obszarów leśnych piętra pogórza Beskidu Śląskiego. Na pozostałym obszarze sołectwa można mówić o znacznych zmianach w środowisku, które mają bezpośredni wpływ na czynniki abiotyczne, takie jak: powierzchnia ziemi, powietrze atmosferyczne, wody, gleby oraz czynniki biotyczne, takie jak: flora i fauna.

3. Struktura przyrodnicza obszaru, w tym różnorodności biologicznej

Struktura przyrodnicza sołectwa zdeterminowana jest głównie przez formę użytkowania gruntów. Obecny sposób użytkowania gruntów na tym terenie nie sprzyja wysokiej bioróżnorodności, co ma bezpośrednie przełożenie na aktualny skład gatunkowy flory i fauny tego terenu.

Terenami o największym potencjale ekologicznym (o największej bioróżnorodności) na terenie sołectwa Buczkowice są dolina potoku Żylica (na odcinku od granicy z miastem Szczyrk do mostu przy ul. Lipowskiej), dolina potoku Bruśnik (na odcinku od ulicy Bielskiej do granicy z sołectwem Rybarzowice), dolina potoku Biała (na całym odcinku) oraz obszary leśne piętra pogórza Beskidu Śląskiego, zlokalizowane przy granicy zachodniej wsi.

Przeprowadzona w roku 2015r. inwentaryzacja przyrodnicza obejmująca między innymi dolinę potoku Żylica, wykazała występowanie na tym terenie 385 gatunków gatunków roślin naczyniowych, reprezentujących 80 rodzin, w tym 67 gatunków obcych (około 17% flory) oraz 26 gatunków inwazyjnych (około 7% flory).

Na dzień dzisiejszy na tym terenie występuje 11 gatunków roślin objętych ochroną gatunkową, są to: czosnek niedźwiedzi, orlik pospolity, parzydło leśne, podrzeń żebrowiec, kukułka szerokolistna, wawrzynek wilczelyko, śnieżyczka przebiśnieg, kosaciec syberyjski, lilia złotogłów, pióropusznik strusi oraz pierwiosnek wyniosły.

Dodatkowo, spotykamy na tym terenie 33 gatunki (9% flory naczyniowej) ujęte na Czerwonej Liście Województwa Śląskiego (Parusel i Urbisz 2012), do których należą: czerniec gronkowy, piżmaczek wiosenny, czosnek niedźwiedzi, orlik pospolity, parzydło leśne, podrzeń żebrowiec, rzęśl wiosenna, oset łopianowaty, czartawa drobna, kokorycz pusta, przytulinka krzyżowa, kupkówka Aschersona, kukułka szerokolistna, wawrzynek wilczelyko, żywiec cebulkowy, żywiec gruczołowaty, śnieżyczka przebiśnieg, bodziszek żałobny, bluszczyk kosmaty, kosaciec syberyjski, sitniczka szczecinowata, łuskiwnik różowy, lilia złotogłów, wiciokrzew czarny, kosmatka żółtawa, pióropusznik strusi, zaproć górska, lepieźnik biały, lepieźnik wyłysiały, szalwia lepka, starzec górski, przetacznik górski oraz smółka pospolita.

Większość gatunków chronionych, jak i uznanych za rzadkie, występuje w nadrzecznej Olszynie górskiej, w dolinie potoku Żylica (na odcinku od granicy z miastem Szczyrk do mostu na ulicy lipowskiej), oraz piętrze pogórza Beskidu Śląskiego. Znacznie mniejszy udział roślin chronionych obserwowany jest w zadrzewieniach i lasach w dolinach potoków Biała i Bruśnik oraz w pasach leśnych i zaroślowych na wzniesieniu pomiędzy dolinami.

Z obserwacji własnych wynika, iż najczęściej spotykanymi gatunkami drzew liściastych na terenach leśnych, jak i terenach zadrzewień śródpolnych, nadbrzeżnych i przydrożnych są: olsza, wierzba, brzoza, czeremcha zwyczajna, jesion, klon, jawor, topola, lipa oraz buk. Z gatunków iglastych dominują tu świerki, choć i napotykamy tu również jodły, sosny i modrzewie.

Istotne jest, iż na całym terenie sołectwa Buczkowice nie stwierdza się żadnego gatunku z tzw. Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, co mogłoby stanowić podstawę do wyznaczenia potencjalnej Ostoi Siedliskowej NATURA 2000.

Występujące na badanym terenie płaty naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych charakteryzują się ogólnie znacznym zubożeniem gatunkowym, a podstawowy problem stanowi ekspansja gatunków synantropijnych w zbiorowiskach roślinności leśnej i nieleśnej, co szczególnie widoczne jest w dolinie potoku Żylica, na skraju koryta, wzdłuż pozostałości zbiorowisk łągowych, gdzie coraz częściej można spotkać choćby szczególnie uciążliwy Barszcz sosnowskiego.

Jeśli chodzi o faunę to stan jej rozpoznania można uznać za dobry. Obserwację własną oraz wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej potwierdzają występowanie na tym terenie wielu gatunków zwierząt.

W wodach potoku Żylica, na odcinku obejmującym sołectwo Buczkowice, stwierdzono jedynie trzy gatunki ryb, tj. strzeblę potokową, pstrąga potokowego oraz karasia srebrzystego (gatunek obcy). Ubóstwo gatunkowe ichtiofauny Żylicy jest efektem daleko idących przemian środowiska wodnego potoku, głównie zabudowy brzegów i zabudowy poprzecznej w korycie (progi, stopnie, zapory przeciwrumowiskowe).

W pozostałych potokach na terenie sołectwa nie stwierdza się obecności ryb.

Każdy uważny obserwator przyrody, podczas spacerów może spotkać tu wielu przedstawicieli awifauny, bytujących na tym terenie przez dłuższy okres, czy też chwilowo podczas wędrówek w inne miejsca.

Najczęściej na terenie sołectwa Buczkowice udaje się zauważyć takie ptaki, jak: szpak, kapturka, zięba, kos, pierwiosnek, bogatka, kwiczoł, trznadel, śpiewak, piecuszek, cierniówka, bażant, kuropatwa, sierpówka.

Do mniej licznych ptaków, które spotykamy na tym terenie, należą: zaganiacz, kopciuszek, grzywacz, kukułka, dzięcioł duży, rudzik, pliszka siwa, pliszka górska, gajówka, szczygieł, sójka, muchołówka szara, modraszka, dzwonec, wróbel domowy, pokląska, kulczyk, strzyżyk, raniuszek, zimorodek, krzyżówka, pluszcz, grubodziób, gąsiorek, bażant, sikora uboga, sierpówka, piegża, łożówka, świergotek drzewny, bocian biały, muchołówka żałobna, strumieniówka, mazurek, czubatka, sroka, kowalik, jarzębatka, czajka, łyska.

Najmniej licznie reprezentowane są tu ptaki gatunku: krogulec, jastrząb, myszołów, pustułka, dzięcioł zielony, czapla siwa, puszczyk zwyczajny, mewa śmieszka, gawron, kawka, wrona siwa, gil, pleszka, oknówka, dymówka, jerzyk.

Spośród w/w ptaków cztery gatunki ujęte są w załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków (tzw. Dyrektywy Ptasiej), tj. bocian biały, zimorodek, gąsiorek oraz jarzębatka.

Na terenach podmokłych (zawodnionych okresowo lub stale), bagnach oraz w pobliżu potoków lub naturalnych oczek wodnych, spotykamy cenne gatunki płazów, do których należą: ropucha szara, żaba zielona (gatunek z załącznika IV i V Dyrektywy Siedliskowej), żaba trawna (gatunek z załącznika V Dyrektywy Siedliskowej), kumak górski (gatunek z załącznika II i IV Dyrektywy Siedliskowej), salamandra płamista, traszka karpacka (gatunek z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej) oraz traszka zwyczajna.

Fot. 8 Salamandra plamista w wysychającym okresowo korycie potoku bez nazwy w Buczkowicach.

Spośród gadów możemy natknąć się na padalca zwyczajnego, jaszczurkę zwinkę, jaszczurkę żyworodną, zaskronca zwyczajnego oraz żmiję zygzakowatą.

Z uwagi na rozległość obszarów upraw polowych jak i obecność terenów leśnych oraz zaroślowych występują tu też gatunki zwierzyny łownej, takiej jak: sarna, jeleń, dzik, wcześniej wspomniany bażant i kuropatwa, rzadziej zając i borsuk oraz drobne ssaki drapieżne, takie jak: lis, kuna leśna i domowa, tchórz, łasica, gronostaj, oraz bardzo sporadycznie jenot.

Z małych ssaków stwierdza się również obecność ryjówki aksamitnej, jeża oraz kreta.

Gryzonie najliczniej reprezentowane są przez myszy polne, leśne i domowe, nornice rude, polniki, szczury wędrowne oraz w mniejszej ilości wiewiórki pospolite.

Spośród przedstawicieli bezkręgowców, do najbardziej interesujących należą owady takie jak: trzmiel gajowy, trzmiel rudy, trzmiel kamiennik, pszczoła, osa, szerszeń, ważka, mrówka. Dodatkowo występują na tym obszarze chrząszcze, motyle oraz pajęczaki, związane ze zbiorowiskami nieleśnymi.

4. Powiązania przyrodnicze obszaru z jego szerszym otoczeniem

Obszar sołectwa Buczkowice ma swój udział w zachowaniu walorów ilościowych i jakościowych ponadlokalnych wielkich jednostek przyrodniczych, jakimi są obszary Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

Zgodnie z opracowaniem „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red) 2007 CDPGŚ, Katowice) przez sołectwo przebiega międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Beskid Śląski – Beskid Mały” oraz

ponadregionalny korytarz migracji ptaków „Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego”. Dodatkowo, przy granicy zachodniej wsi, zlokalizowany jest obszar węzłowy korytarzy migracyjnych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych „Beskid Śląski”.

Dolina potoku Żylica wraz z licznymi jego dopływami oraz dolina potoku Biała, odgrywają istotną rolę w utrzymaniu przestrzennej ciągłości obszarów cennych przyrodniczo, położonych po stronie zachodniej sołectwa (Beskid Śląski) i po stronie wschodniej (Beskid Mały). Umożliwiają w ten sposób migrację gatunków, stanowiąc naturalne lokalne korytarze ekologiczne, które odgrywają również znaczącą rolę w przypadku zasilania uboższego gatunkowo środowiska, w obszarach gęściej zaludnionych, bardziej zurbanizowanych, na terenie Kotliny Żywieckiej.

Niewątpliwie obszary stanowiące korytarze ekologiczne, będące fragmentami krajobrazu zagospodarowanymi w sposób umożliwiający migrację, rozprzestrzenianie i wymianę puli genetycznej gatunków, wzbogacają i wzmacniają obszary, które łączą, co świadczy o ich znaczącej roli w ponadlokalnym systemie obszarów przyrodniczych.

Jednocześnie, analizując aktualne zagospodarowanie dolin potoków, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne, należy stwierdzić, iż:

- istniejąca, mocno rozbudowana zabudowa poprzeczna w korycie potoku Żylica stanowi nieprzekraczalną barierę dla migracji większości gatunków ryb, co powoduje, że korytarz migracyjny wzdłuż Żylicy może pełnić tę funkcję, jednak z wyłączeniem funkcjonalności dla ichtiofauny;
- istniejące zagospodarowanie terenu w sąsiedztwie koryta potoku Bruśnik, przy ul. Bielskiej, pomiędzy składem budowlanym, i serwisem maszyn śnieżnych, stanowi nieprzekraczalną barierę dla migracji części zwierząt;
- istniejące zagospodarowanie terenu w sąsiedztwie koryta potoku Biała, przy ul. Bielskiej, pomiędzy hurtownią sprzętu sportowego, i lokalem gastronomicznym (karczmą), stanowi barierę dla migracji części zwierząt.

5. Zasoby przyrodnicze i ich ochrona

Zasoby przyrody to bogactwo naturalne, występujące w środowisku, które dzielimy na:

- niewyczerpalne (woda, wiatr, energia słoneczna oraz ciepło ziemi);
- wyczerpalne, ale odnawialne (rośliny, zwierzęta, gleba);
- wyczerpalne, ale nieodnawialne (węgiel, ropa naftowa, gaz ziemny, rudy metali, substancje radioaktywne).

Na terenie sołectwa Buczkowice znajdują się godne uwagi zasoby przyrodnicze, jednak pośród form ochrony przyrody przewidzianych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015r. poz. 1651 z późniejszymi zmianami), znajdziemy tu jedynie kilkadziesiąt gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną ścisłą lub częściową oraz część Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny.

Stwierdzone na terenie Buczkowice gatunki roślin i zwierząt podlegających ochronie gatunkowej zestawiono w poniższych tabelach.

Tab. 2 Stwierdzone na terenie sołectwa Buczkowice rośliny podlegające ochronie gatunkowej.

Gatunek	Status ochrony
Śnieżyczka przebiśnieg (<i>Galanthus nivalis</i>)	Ochrona częściowa

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

Kosaciec syberyjski (<i>Iris sibirica</i>)	Ochrona ścisła
Lilia złotogłów (<i>Lilium martagon</i>)	Ochrona ścisła
Kukułka szerokolistna (<i>Dactylorhiza majalis</i>)	Ochrona częściowa
Czosnek niedźwiedzi (<i>Allium ursinum</i>)	Ochrona częściowa
Parzydło leśne (<i>Aruncus sylvestris</i>)	Ochrona częściowa
Podrzeń żebrowiec (<i>Blechnum spicant</i>)	Ochrona częściowa
Orlik pospolity (<i>Aquilegia vulgaris</i>)	Ochrona częściowa
Pierwiosnek wyniosły (<i>Primula elatior</i>)	Ochrona częściowa
Pióropusznik strusi (<i>Matteuccia struthiopteris</i>)	Ochrona częściowa
Wawrzynek wilczelyko (<i>Daphne mezereum</i>)	Ochrona częściowa

Tab. 3 Stwierdzone na terenie sołectwa Buczkowice zwierzęta podlegające ochronie gatunkowej.

Gromada	Gatunek	Status ochrony
Pijawki	Pijawka lekarska (<i>Hirudo medicinalis</i>)	Ochrona częściowa
Owady	Trzmiel gajowy (<i>Bombus lucorum</i>)	Ochrona częściowa
	Trzmiel rudy (<i>Bombus pascuorum</i>)	Ochrona częściowa
	Trzmiel kamiennik (<i>Bombus lapidarius</i>)	Ochrona częściowa
Ślimaki	Ślimak winniczek (<i>Helix pomatia</i>)	Ochrona częściowa
Płazy	Kumak górski (<i>Bombina variegata</i>)	Ochrona ścisła
	Ropucha szara (<i>Bufo bufo</i>)	Ochrona częściowa
	Żaba trawna (<i>Rana temporaria</i>)	Ochrona częściowa
	Żaba wodna (<i>Pelophylax kl. esculentus</i>)	Ochrona częściowa
	Salamandra plamista (<i>Salamandra salamandra</i>)	Ochrona częściowa
	Traszka karpacka (<i>Lissotriton montandoni</i>)	Ochrona ścisła
	Traszka zwyczajna (<i>Lissotriton vulgaris</i>)	Ochrona częściowa
Gady	Padalec zwyczajny (<i>Anguis fragilis</i>)	Ochrona częściowa
	Jaszczurka zwinka (<i>Lacerta agilis</i>)	Ochrona częściowa
	Jaszczurka żyworodna (<i>Zootoca vivipara</i>)	Ochrona częściowa
	Zaskroniec zwyczajny (<i>Natrix natrix</i>)	Ochrona częściowa
	Żmija zygzakowata (<i>Vipera berus</i>)	Ochrona częściowa
Ptaki	Piecuszek (<i>Phylloscopus trochillus</i>)	Ochrona ścisła
	Ciemiówka (<i>Sylvia communis</i>)	Ochrona ścisła
	Zaganiacz (<i>Hippolais icterina</i>)	Ochrona ścisła
	Kukułka (<i>Cuculus canorus</i>)	Ochrona ścisła

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowic

Gajówka (<i>Sylvia borin</i>)	Ochrona ścisła
Muchołówka szara (<i>Muscicapa striata</i>)	Ochrona ścisła
Muchołówka żałobna (<i>Ficedula hypoleuca</i>)	Ochrona ścisła
Mazurek (<i>Passer montanus</i>)	Ochrona ścisła
Modraszka (<i>Cyanistes caeruleus</i>)	Ochrona ścisła
Dzwoniec (<i>Chloris chloris</i>)	Ochrona ścisła
Kulczyk (<i>Serinus serinus</i>)	Ochrona ścisła
Raniuszek (<i>Aegithalos caudatus</i>)	Ochrona ścisła
Gąsiorzek (<i>Lanius collurio</i>)	Ochrona ścisła
Grubodziób (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	Ochrona ścisła
Pokląskwa (<i>Saxicola rubetra</i>)	Ochrona ścisła
Strumieniówka (<i>Locustella fluviatilis</i>)	Ochrona ścisła
Strzyżyk (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	Ochrona ścisła
Świerszczak zwyczajny (<i>Locustella naevia</i>)	Ochrona ścisła
Turkawka (<i>Streptopelia turtur</i>)	Ochrona ścisła
Grzywacz (<i>Columba palumbus</i>)	Ochrona łowiecka
Sierpówka (<i>Streptopelia decaocto</i>)	Ochrona ścisła
Bazant zwyczajny (<i>Phasianus colchicus</i>)	Ochrona łowiecka
Kuropatwa zwyczajna (<i>Perdix perdix</i>)	Ochrona łowiecka
Dzięcioł duży (<i>Dendrocopos major</i>)	Ochrona ścisła
Dzięcioł zielony (<i>Picus viridis</i>)	Ochrona ścisła
Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	Ochrona ścisła
Pierwiosnek (<i>Phylloscopus collybita</i>)	Ochrona ścisła
Kwiczół (<i>Turdus pilaris</i>)	Ochrona ścisła
Kos zwyczajny (<i>Turdus merula</i>)	Ochrona ścisła
Rudzik (<i>Erithacus rubecula</i>)	Ochrona ścisła
Skowronek (<i>Alauda arvensis</i>)	Ochrona ścisła
Piegża (<i>Sylvia curruca</i>)	Ochrona ścisła
Łozówka (<i>Acrocephalus palustris</i>)	Ochrona ścisła
Świergotek drzewny (<i>Anthus trivialis</i>)	Ochrona ścisła
Zimorodek zwyczajny (<i>Alcedo atthis</i>)	Ochrona ścisła

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowic

Pluszcz zwyczajny (<i>Cinclus cinclus</i>)	Ochrona ścisła
Pliszka górska (<i>Motacilla cinerea</i>)	Ochrona ścisła
Pliszka siwa (<i>Motacilla alba</i>)	Ochrona ścisła
Sikora bogatka (<i>Parus major</i>)	Ochrona ścisła
Sikora uboga (<i>Poecile palustris</i>)	Ochrona ścisła
Czubatka (<i>Lophophanes cristatus</i>)	Ochrona ścisła
Kowalik (<i>Sitta europaea</i>)	Ochrona ścisła
Jarzębatka (<i>Sylvia nisoria</i>)	Ochrona ścisła
Kopciuszek (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	Ochrona ścisła
Sójka (<i>Garrulus glandarius</i>)	Ochrona ścisła
Czajka (<i>Vanellus vanellus</i>)	Ochrona ścisła
Sroka (<i>Pica pica</i>)	Ochrona częściowa
Szpak (<i>Sturnus vulgaris</i>)	Ochrona ścisła
Wrona siwa (<i>Corvus cornix</i>)	Ochrona częściowa
Gawron (<i>Corvus frugilegus</i>)	Ochrona ścisła
Wróbel domowy (<i>Passer domesticus</i>)	Ochrona ścisła
Trznadel (<i>Emberiza citrinella</i>)	Ochrona ścisła
Kapturka (<i>Sylvia atricapilla</i>)	Ochrona ścisła
Gil (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	Ochrona ścisła
Szczygieł (<i>Carduelis carduelis</i>)	Ochrona ścisła
Drozd śpiewak (<i>Turdus philomelos</i>)	Ochrona ścisła
Świstunka leśna (<i>Phylloscopus sibilatrix</i>)	Ochrona ścisła
Zięba (<i>Fringilla coelebs</i>)	Ochrona ścisła
Oknówka (<i>Delichon urbica</i>)	Ochrona ścisła
Dymówka (<i>Hirundo rustica</i>)	Ochrona ścisła
Cyranka (<i>Anas querquedula</i>)	Ochrona ścisła
Cyraneczka (<i>Anas crecca</i>)	Ochrona łowiecka
Kaczka krzyżówka (<i>Anas platyrhynchos</i>)	Ochrona łowiecka
Głowienka (<i>Aythya ferina</i>)	Ochrona łowiecka
Łyska zwyczajna (<i>Fulica atra</i>)	Ochrona łowiecka
Czapla siwa (<i>Ardea cinerea</i>)	Ochrona częściowa

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

	Mewa śmieszka (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>)	Ochrona ścisła
	Myszołów (<i>Buteo buteo</i>)	Ochrona ścisła
	Jastrząb (<i>Accipiter gentilis</i>)	Ochrona ścisła
	Krogulec (<i>Accipiter nisus</i>)	Ochrona ścisła
	Pustułka (<i>Falco tinnunculus</i>)	Ochrona ścisła
	Puszczyk (<i>Strix aluco</i>)	Ochrona ścisła
Ssaki	Jeż europejski (<i>Erinaceus europaeus</i>)	Ochrona częściowa
	Ryjówka aksamitna (<i>Sorex areneus</i>)	Ochrona częściowa
	Kret europejski (<i>Talpa europaea</i>)	Ochrona częściowa
	Wiewiórka pospolita (<i>Sciurus vulgaris</i>)	Ochrona częściowa
	Sarna europejska (<i>Capreolus capreolus</i>)	Ochrona łowiecka
	Jeleń (<i>Cervus elaphus</i>)	Ochrona łowiecka
	Dzik (<i>Sus scrofa</i>)	Ochrona łowiecka
	Zając szarak (<i>Lepus europaeus</i>)	Ochrona łowiecka
	Borsuk (<i>Meles meles</i>)	Ochrona łowiecka
	Lis rudy (<i>Vulpes vulpes</i>)	Ochrona łowiecka
	Kuna leśna (<i>Martes martes</i>)	Ochrona łowiecka
	Łasica (<i>Mustela nivalis</i>)	Ochrona częściowa
	Gronostaj (<i>Mustela erminea</i>)	Ochrona częściowa

Część obszaru wsi Buczkowice, przy granicy zachodniej, położona jest w obrębie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny. Innych wielkoobszarowych form ochrony przyrody, ustanowionych w ramach ustawy o ochronie przyrody, na terenie sołectwa nie ma. Buczkowice zlokalizowane są poza obszarami Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Śląski” (kod obszaru PLH240005), zlokalizowany jest w odległości około 1,5 km od granicy południowo-zachodniej sołectwa, natomiast Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały” (kod obszaru PLH240023), zlokalizowany jest w odległości około 5 km od granicy północno-wschodniej sołectwa.

Zgodnie z opracowaniem „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red) 2007 CDPGŚ, Katowice) przez sołectwo przebiega międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Beskid Śląski – Beskid Mały” oraz ponadregionalny korytarz migracji ptaków „Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego”. Dodatkowo, przy granicy zachodniej wsi, zlokalizowany jest obszar węzłowy korytarzy migracyjnych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych „Beskid Śląski”.

Na terenie wsi nie zidentyfikowano dotychczas złóż wód geotermalnych oraz złóż cennych kopalin.

6. Walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Charakteryzując walory krajobrazowe sołectwa Buczkowice, trzeba mieć świadomość, iż przebywając wyłącznie w centrum wsi, nie ma możliwości dokonania pełnej oceny tych walorów. Jednocześnie, po pokonaniu niewielkich odległości od centrum, udając się w wyżej położone części wsi (np. w rejon ulicy Wypoczynkowej, Świerkowej, czy też Łukowej), możemy podziwiać piękno krajobrazu zarówno sołectwa Buczkowice, jak i dalszych okolic.

Krajobraz Buczkowic reprezentuje dużą mozaikowość różnych form ukształtowania terenu, co w połączeniu z otaczającymi wieś pasmami górskimi: Beskidu Śląskiego, Beskidu Małego oraz Beskidu Żywieckiego, czyni ten teren atrakcyjnym krajobrazowo.

Spośród form krajobrazu na omawianym terenie przeważają otwarte tereny upraw polowych, z rozdrobnioną zabudową zagrodową, otaczające zurbanizowane centrum sołectwa oraz zwarta zabudowa mieszkalno-usługowa, z rozbudowaną infrastrukturą komunikacyjną.

Wspominając o walorach krajobrazowych należy podkreślić dużą rolę w ich kreowaniu przepływających na przedmiotowym obszarze potoków Żylica, Bruśnik i Białe, których koryta oraz pokryte roślinnością tereny przybrzeżne, wpływają na wzrost atrakcyjności tego terenu.

Kolejnymi elementami wzbogacającym krajobraz są zadrzewienia leśne, śródpolne, przydrożne oraz zadrzewienia towarzyszące zabudowie mieszkaniowej. Spośród nich na szczególną uwagę zasługują obszary leśne zlokalizowane w zachodniej części sołectwa oraz rozproszone zadrzewienia skupione na zboczach jarów i głęboko wciętych dolin lokalnych cieków wodnych.

Walory krajobrazowe chronione są na terenie wsi głównie poprzez zakaz zabudowy ustalony w obowiązujących planach miejscowych - na omawianym obszarze nie ustanowiono takich form ochrony, jak np. zespół przyrodniczo-krajobrazowy, przy czym projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice przewiduje ustanowienie dwóch zespołów przyrodniczo-krajobrazowych: „Żylica-Buczkowice” i „Groniczek”.

W przyszłości, dodatkowym instrumentem ochrony lokalnego krajobrazu, będzie Audyt Krajobrazowy, który na podstawie tzw. „Ustawy Krajobrazowej”, zostanie sporządzony przez samorząd województwa, a rekomendacje i wnioski z niego wynikające będą musiały być uwzględnione w dokumentach planistycznych.

Istotne jest, iż w chwili obecnej ochronie krajobrazu na tym terenie nie sprzyja bezczynność organu założycielskiego Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, który jak dotąd nie ustalił zasad ochrony tego parku i jego otuliny.

Fot. 9 Widok na granicy sołectw Buczkowice i Rybarzowice – łąki kośne i zadrzewienia przypotokowe na tle Beskidu Śląskiego (masywu Skrzycznego).

Fot. 10 Widok z ulicy Wypoczynkowej – łąki kośne i zadrzewienia śródpolne na tle Beskidu Małego.

7. Jakość środowiska oraz jego zagrożenia wraz z identyfikacją tych zagrożeń

Rozwój osadnictwa, rolnictwa oraz przemysłu sprzyja człowiekowi, jednak nie zawsze ma dobry wpływ na jakość środowiska. Postęp cywilizacyjny wiąże się głównie ze wzrostem zanieczyszczeń powietrza, gleb i wód, wzrostem poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, co niewątpliwie przekłada się na jego jakość.

Aby uzyskać obraz jakości środowiska sołectwa Buczkowice, należy przeanalizować kondycję poszczególnych jego elementów tj. powietrza, wód, gleby i przyrody żywej.

7.1 Powietrze atmosferyczne

Sołectwo Buczkowice położone jest w województwie śląskim, które od wielu lat należy do regionów Polski o największej emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych. Na stan powietrza atmosferycznego tego terenu mają wpływ następujące czynniki:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych i powierzchniowych oraz niska emisja;
- emisja ze środków transportu;
- emisja spoza terenu sołectwa;
- emisja niezorganizowana.

Najczęściej głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest emisja substancji szkodliwych, tworzących się podczas procesów spalania paliw ciekłych, stałych i gazowych. Podczas spalania do atmosfery uwalniane są takie związki szkodliwe jak: dwutlenek węgla, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pył. W mniejszych ilościach uwalniany jest chlorowodór, różnego rodzaju węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Wraz z pyłem emitowane są również metale ciężkie, pierwiastki promieniotwórcze i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, a wśród nich benzo(α)piren, uznawany za jedną z bardziej znaczących substancji kancerogennych. W pyłe zawieszonym ze względu na zdolność wnikania do układu oddechowego, wyróżnia się frakcję o ziarnach: powyżej 10 mikrometrów i pył drobny poniżej 10 mikrometrów (PM10). Szczególnie ta druga frakcja jest niebezpieczna dla człowieka, ponieważ jest już tak mała, że nie jest zatrzymywana przez naturalny system filtracyjny układu oddechowego.

Zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2013r., poz. 1232, z późniejszymi zmianami) oceny jakości powietrza dokonywane są w strefach, w tym w aglomeracjach. Na terenie województwa śląskiego zostało wydzielonych 5 stref, tj.:

1. strefa śląska;
2. aglomeracja górnośląska;
3. aglomeracja rybnicko-jastrzębska;
4. miasto Bielsko-Biała;
5. miasto Częstochowa.

Sołectwo Buczkowice należy do strefy śląskiej, i z uwagi na brak w jego obrębie stacji monitoringu jakości powietrza, należy przyjmować wyniki otrzymane na stacjach pomiarowych zlokalizowanych w najbliższym sąsiedztwie. Najbliżej położonymi stanowiskami pomiarowymi są:

- Bielsko-Biała ulica Kossak-Szczuckiej (należy do strefy miasta Bielsko-Biała);

- Bielsko-Biała ulica Sternicza (należy do strefy miasta Bielsko-Biała);
- Czechowice-Dziedzice ulica Lompy (należy do strefy śląskiej);
- Ustroń ulica Sanatoryjna (należy do strefy śląskiej);
- Żywiec ulica Słowackiego (należy do strefy śląskiej);
- Żywiec ulica Kopernika (należy do strefy śląskiej).

Bielsko-Biała jest to miasto z dużym ruchem komunikacyjnym oraz przemysłem i zaludnieniem w granicach 200 tys. mieszkańców. W porównaniu do 2013 roku stężenia średnioroczne benzo(alfa)pirenu w Bielsku-Białej uległy zwiększeniu o 13%. W okresie zimowym (2013-2014) szkodliwy dla zdrowia poziom 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ stężeń 24-godzinnych utrzymywał się przez 2 dni (w okresie grudzień, styczeń, luty).

Żywiec to miasto położone w dolinie na obszarze o bardzo słabym stopniu przewietrzania, gdzie notowane są wysokie stężenia zanieczyszczeń. W okresie zimowym (2013-2014) szkodliwy dla zdrowia poziom 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ stężeń 24-godzinnych utrzymywał się przez 7 dni (w okresie grudzień, styczeń, luty), w tym 4 dni przekroczony był poziom alarmowy.

Tak „uciążliwe” sąsiedztwo z pewnością w sposób istotny wpływa na jakość powietrza na obszarze sołectwa. Jednocześnie, wydaje się słuszny pogląd, iż zanieczyszczenie powietrza na terenie sołectwa powinno być niższe niż na obszarze miasta Bielsko-Biała i miasta Żywiec, ze względu na ukształtowanie terenu i odległości od ruchu komunikacyjnego i przemysłu.

Powyższy pogląd oparto o dane uzyskane na podstawie modelowania wykonanego przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach dla miejscowości na których nie zostały wykonane pomiary. Uzyskane w ten sposób dane, wskazują, iż w latach 2011 – 2012, na terenie Szczyrku i Łodygowic zanieczyszczenie powietrza pyłem PM10 było o około 57% niższe niż w Żywcu i około 40% niższe niż na terenie miasta Bielsko-Biała.

W strefie śląskiej południowej podstawowymi źródłami zanieczyszczeń powietrza są: emisja komunalno-bytowa z zabudowy ośrodków miejskich i wiejskich, transport drogowy emitujący zanieczyszczenia wzdłuż arterii o natężonym ruchu samochodowym oraz przemysł, a zwłaszcza energetyka i ciepłownictwo. Emisja przemysłowa dotyczy zwłaszcza rejonów Czechowic-Dziedzic, Bielska-Białej, Żywca i Cieszyna. W obszarach górskich i podgórskich istotne znaczenie ma niska emisja komunalna powodująca zaleganie zanieczyszczeń w dolinach rzek i większych potoków.

W 2014 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach przeprowadził „Trzynastą roczną ocenę jakości powietrza w województwie śląskim, obejmującą 2014r.”, w ramach której dokonane zostały pomiary następujących zanieczyszczeń:

- benzenu, dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, ozonu, pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, arsenu, benzo(α)pirenu, ołowiu, kadmu, oraz niklu – ze względu na ochronę zdrowia;
- dwutlenku siarki, tlenku azotu oraz ozonu – ze względu na ochronę roślin.

Z przeprowadzonej oceny jakości powietrza wynika, iż w strefie śląskiej dochodzi do przekroczeń standardów stężeń dla pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, benzo(α)pirenu, dwutlenku siarki i ozonu.

Główną przyczyną występowania przekroczeń pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5 oraz benzo(α)pirenu w okresie zimowym jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków, natomiast w okresie letnim ruch drogowy, emisja wtórna zanieczyszczeń pyłowych z powierzchni odkrytych, np. dróg, chodników oraz niekorzystne warunki

meteorologiczne, występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się emitowanych lokalnie zanieczyszczeń, w związku z małą prędkością wiatru (poniżej 1,5 m/s). Dodatkową przyczyną wystąpienia przekroczenia stężeń dopuszczalnych jest napływ zanieczyszczeń spoza kraju.

Przyczyną wystąpienia przekroczeń stężeń ozonu jest oddziaływanie naturalnych źródeł emisji lub zjawisk naturalnych nie związanych z działalnością człowieka. Wysokie stężenia ozonu pojawiają się w sprzyjających warunkach atmosferycznych, tj. wysokiej temperatury i promieniowania słonecznego.

Tab. 4 Średnioroczne stężenia benzo(α)pirenu, pyłu PM10, pyłu PM2,5 w strefie śląskiej w 2014r.

Strefa śląska 2014r.	
Czynnik	Średnioroczne stężenie
Benzo(α)piren (wartość docelowa 1 ng/m ³)	od 5 do 10 ng/m ³
Pył PM10 (wartość dopuszczalna 40 µg/m ³)	od 28 do 56 µg/m ³
Pył PM2,5 (wartość dopuszczalna 26 µg/m ³)	od 21 do 40 µg/m ³

7.2 Wody

a) wody powierzchniowe

Spośród wszystkich cieków wodnych przepływających w obrębie wsi Buczkowice monitoringiem wód powierzchniowych w 2012r. objęty był wyłącznie potok Żylica. Badania jakości wód tego potoku prowadzone były w punkcie monitoringu operacyjnego jakości wód powierzchniowych, które są wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia, znajdujących się w obszarze działania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach. Punkt monitoringu zlokalizowany został poza obszarem wsi, na Żylicy w Szczyrku Górnym. W tabeli poniżej przedstawiono wyniki badań wód potoku Żylica, przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

Tab. 5 Wyniki badań wód potoku Żylica w 2012r. (punkt monitoringu w Szczyrku Górnym).

Grupy wskaźników	Nazwa wskaźnika jakości wód, jednostka	Ilość pomiarów	MIN	MAX	ŚR
Stan fizyczny	Temperatura (°C)	4	1	11,2	6,2
	Barwa (mg/lPt)	4	0	5	4
	Zawiesina ogólna (mg/l)	4	<4	6,2	3,1
Warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne	BZTS (mgO ₂ /l)	4	0,9	2,4	1,6
	OWO (mg C/l)	4	0,7	1	0,8
	Nasycenie wód tlenem (%)	4	84,3	89,8	88
Zasolenie	Przewodność w 20°C (uS/cm)	4	72	192	110
	Siarczany (mg SO ₄ /l)	4	9,2	10,6	10,2
	Chlorki (mg Cl/l)	4	6,4	12,6	8,4
Zakwaszenie	Odczyn pH	4	7,5	7,8	7,5-7,8
Substancje biologiczne	Azot Kjeldahla (mg N/l)	4	<0,2	<0,2	<0,2
	Fosforany (mg PO ₄ /l)	4	<0,05	0,081	0,045

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Cynk (mg Zn/l)	4	<0,01	<0,01	<0,01
	Miedź (mg Cu/l)	4	<0,005	0,009	0,0041
	Fenole lotne (indeks fenolowy)(mg/l)	4	<0,001	<0,001	<0,001
	Fluorki (mg F/l)	4	<0,1	0,22	0,13
Grupa wskaźników charakteryzujących występowanie innych substancji chemicznych	Mangan (mg Mn/l)	4	<0,02	<0,02	<0,02
	Substancje powierzchniowo czynnie anionowe (mg/l)	4	<0,05	0,2	0,085
Wskaźniki mikrobiologiczne	Bakterie grupy CoII NPL (w 100 ml wody)	4	602	23820	6656
	Bakterie grupy CoII typu kałowego - NPL (w 100 ml wody)	4	109	602	311
Pozostałe badane wskaźniki	Amoniak całkowity (mg NH ₄ /l)	4	<0,26	<0,26	<0,26
	Azotany (mg NO ₃ /l)	4	5,6	6,5	5,83
	ChZT – Cr (mg O ₂ /l)	4	3	7,6	4,4
	Liczba paciorkowców kałowych (enterokoki)(w 100 ml wody)	4	13	32	24,5
	Żelazo rozpuszczone (mg Fe/l)	4	<0,02	0,123	0,046

Badania jakości wód przeprowadzone w punkcie pomiarowym zlokalizowanym w Szczyrku Górnym nie dają pełnego obrazu jakości wody potoku Żylica na obszarze sołectwa Buczkowice. Bardziej miarodajne mogą być badania wód powierzchniowych przeprowadzone w ramach monitoringu operacyjnego prowadzonego w 2012r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na wpływie do zbiornika Tresna, zgodnie z którymi wody potoku Żylica zaliczone zostały do II klasy pod względem elementów hydromorfologicznych (stan dobry), I klasy pod względem elementów fizykochemicznych (stan bardzo dobry) oraz III klasy pod względem elementów biologicznych (stan umiarkowany). Potencjał ekologiczny wód oceniony został jako słaby, natomiast stan chemiczny poniżej stanu dobrego (z uwagi na przekroczenia średnioroczne). Ogólnie stan wód oceniono jako zły.

Na zbadaną jakość wód potoku niewątpliwie miał fakt, iż potok Żylica jak i jego główne dopływy, przepływały przez obszary zurbanizowane, w części nieskanalizowane, na terenie których niewątpliwie dochodziło do zanieczyszczania wód nieczystościami ciekłymi pochodzącymi z budynków mieszkalnych – co znajduje potwierdzenie w wynikach badań wód (w ich składzie bakteriologicznym).

Jednocześnie, przytoczone powyżej badania jakości wód potoku Żylica zostały wykonane w 2012r. i biorąc pod uwagę, iż zarówno na terenie Gmin Buczkowice i Łodygowice oraz Miasta Szczyrk od tego czasu podjęto szereg działań na rzecz budowy kanalizacji sanitarnej, jakość wód potoku powinna ulec poprawie.

Odnosnie jakości wód pozostałych cieków wodnych na tym terenie, istotne jest, iż większość z nich ma swoje źródło na porośniętych lasem stokach poza granicami sołectwa. Od źródła do granicy wsi Buczkowice cieki te przepływają głównie przez tereny niezurbanizowane i dopiero na terenie sołectwa płyną w sąsiedztwie zabudowy i pól uprawnych.

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, iż teren wsi jest w pełni skanalizowany, a działalność rolnicza nie jest tu znacząca, można przyjąć, iż jakość wody, jaką prowadzą te potoki na terenie Buczkowice jest dobra.

W chwili obecnej, na terenie wsi Buczkowice wody mogą być zanieczyszczane nieczystościami ciekłymi pochodzącymi z posesji niewłączonych dotychczas do kanalizacji

sanitarnej (choć sołectwo jest w pełni skanalizowane to nadal część budynków nie jest przyłączonych do kanalizacji), oraz zanieczyszczeniami spływającymi z terenów utwardzonych (place, parkingi), czy też ciągów komunikacyjnych, wzdłuż których nie ma kanalizacji deszczowej.

W nieco innym zakresie zanieczyszczane mogą być wody w sąsiedztwie terenów upraw polowych, gdzie w przypadku niewłaściwie prowadzonej gospodarki rolnej, w tym niewłaściwie stosowanych dawek nawozów mineralnych, dochodzi poprzez spływ powierzchniowy do ich zanieczyszczania, konsekwencją, czego jest między innymi nadmierna eutrofizacja wód.

b) wody podziemne

Na terenie sołectwa Buczkowice nie występują obecnie stałe punkty monitoringu jakości wód podziemnych. Najbliżej położone punkty monitoringu diagnostycznego znajdują się na terenie miasta Bielska-Białej i Gminy Wilkowice.

Z przeprowadzonych w roku 2012 przez Państwowy Instytut Geologiczny badań jakości wód podziemnych w wybranych punktach pomiarowych, których wyniki zestawiono w tabeli nr 6, wynikało, iż w punkcie pomiarowym Szyndzielnia wody oceniono jako dobrej jakości – II klasa, natomiast w punkcie pomiarowym Bielsko-Biała wody oceniono jako złej jakości – V klasa (wskaźnikami negatywnie oddziałującymi na wody w tym poziomie były tlen, jony amonowe, bor, sód oraz wodorowęglany, które w zasadniczy sposób rzutowały na ich jakość).

Tab. 6 Klasyfikacja jakości wód podziemnych w 2012 roku na punktach pomiarowych: Bielsko-Biała i Szyndzielnia.

Lp.	Nazwa punktu	Klasa jakości w 2012r.	Wskaźniki odpowiadające poszczególnym klasom jakości		
			III klasa	IV klasa	V klasa
1	Bielsko-Biała	V	O ₂	NH ₄	B, Na, HCO ₃
2	Szyndzielnia	II	-	-	-

7.3 Gleby

Prowadzone w latach ubiegłych na przedmiotowym terenie badania gleb pod kątem ich kwasowości, wskazują, iż na omawianym obszarze większość gleb to gleby lekko lub średnio zakwaszone, o pH od 4,6 do 7,1, wymagające wapnowania, natomiast prowadzone badania gleb pod kątem zawartości w nich metali ciężkich, wskazują, iż mamy tu gleby o 0 stopniu zanieczyszczenia (gleby niezanieczyszczone) lub o I stopniu zanieczyszczenia (gleby posiadające tylko podwyższoną, ponad poziom naturalny, zawartość metali).

W chwili obecnej, stan jakości gleb może różnić się od tego podanego powyżej, jednak z uwagi na brak aktualnych badań jakości gleb, nie jest możliwe prześledzenie zmian w przedmiotowym zakresie.

7.4 Flora i Fauna

Na wskutek zróżnicowanej działalności człowieka, przejawiającej się głównie w obszarze rolnictwa, gospodarki leśnej, osadnictwa i rozwoju przemysłu, na terenie sołectwa Buczkowice niewątpliwie doszło do:

- zubożenia gatunkowego;
- zmniejszenia obszaru naturalnych siedlisk;
- rozprzestrzeniania się gatunków obcych i inwazyjnych;
- wylesienia części obszaru sołectwa;
- zniszczenia szlaków migracyjnych;
- powstania barier migracyjnych;
- zmniejszenia powierzchni biologicznie czynnych.

Jednocześnie pomimo tych negatywnych efektów działalności człowieka na przedmiotowym terenie zachowały się wartościowe typy siedlisk i zbiorowisk roślinnych, charakteryzujących się udziałem przedstawicieli rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

7.5 Identyfikacja zagrożeń środowiska

Na terenie sołectwa Buczkowice możemy zidentyfikować następujące zagrożenia środowiska lokalnego:

a) zagrożenia dla powietrza atmosferycznego:

- zanieczyszczenia powstające w ramach tzw. niskiej emisji;
- zanieczyszczenia komunikacyjne;
- zanieczyszczenia powstające w trakcie spalania odpadów w piecach przydomowych lub ogniskach;
- zanieczyszczenia pochodzące spoza terenu sołectwa.

b) zagrożenia dla wód:

- nieczystości ciekłe pochodzące z zabudowy mieszkaniowej i usługowej;
- chemiczne środki do produkcji rolniczej, spływające z pól;
- zanieczyszczenia spływające z ciągów komunikacyjnych oraz terenów utwardzonych nie posiadających instalacji do wstępnego podczyszczania wód;
- zanieczyszczenia powstające w trakcie awarii lub kolizji pojazdów;
- nieprawidłowa regulacja cieków wodnych;
- zasypywanie cieków wodnych.

c) zagrożenia dla gleb:

- nieczystości ciekłe pochodzące z zabudowy mieszkaniowej i usługowej;
- zanieczyszczenia spływające z ciągów komunikacyjnych oraz terenów utwardzonych;
- zanieczyszczenia powstające w trakcie awarii lub kolizji pojazdów;
- erozja;
- wyjałowienie;
- zakwaszenie;
- chemizacja rolnictwa;

- osuwiska;
- dzikie składowiska odpadów.

d) zagrożenia dla flory i fauny:

- urbanizacja;
- zanieczyszczenie powietrza;
- gatunki obce i inwazyjne;
- niekontrolowana eksploatacja żwiru w potokach, powodująca zanikanie kamienistych tarlisk ryb oraz siedlisk przyrodniczych związanych z korytem rzecznym;
- fragmentaryzacja siedlisk;
- tworzenie barier w obrębie lokalnych korytarzy ekologicznych;
- usuwanie martwych i umierających drzew z drzewostanów lęgowych;
- kanalizacja koryt cieków wodnych;
- zasypywanie cieków wodnych;
- wypalanie traw;
- susza;
- powódź.

e) zagrożenia dla mieszkańców:

- zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego;
- zanieczyszczenie wód;
- zanieczyszczenie gleb;
- hałas i drgania, szczególnie w pobliżu głównych ciągów komunikacyjnych;
- promieniowanie elektromagnetyczne;
- susza;
- powódź.

f) zagrożenia dla krajobrazu:

- urbanizacja, w tym brak ładu przestrzennego;
- wzrost powierzchni nieużytków;
- wycinka zadrzewień;
- dzikie składowiska odpadów.

VII. Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska sołectwa Buczkowice, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

1. Ocena odporności środowiska na degradację oraz zdolności do regeneracji

Pojęcie odporności środowiska przyrodniczego na degradację, czyli na pogorszenie jakości poszczególnych jego elementów lub cech oraz zachwianie równowagi, rozumiane jest jako zdolność do zachowania wewnętrznej równowagi, pomimo naruszenia jej przez czynniki zewnętrzne, zarówno pochodzenia naturalnego jak i sztucznego. Ocena odporności środowiska na degradację pozwala na uchwycenie komponentów o najmniejszej odporności na czynniki niszczące, co pozwala na podjęcie stosownych kroków mających na celu skuteczną ich ochronę.

Specyfika budowy środowiska przyrodniczego sprawia, iż bardzo trudno jest dokonać kompleksowej oceny jego naturalnej odporności na degradację. Dokonując takiej oceny należy wziąć pod uwagę odporność każdego z elementów środowiska przyrodniczego z osobna, jak i w powiązaniu ze sobą, na wszystkie możliwe rodzaje degradacji.

Środowisko sołectwa Buczkowice zostało znacząco zmienione pod wpływem działalności człowieka, przez co dziś praktycznie nie ma już miejsc, gdzie nie widoczne byłyby skutki bytności człowieka, czego niewątpliwym następstwem jest zmniejszenie jego odporności na dalszą degradację.

Na tak zmienione środowisko degradacyjny wpływ mają czynniki naturalne jak i antropogeniczne. Do najbardziej narażonych, przez co najmniej odpornych na degradację, elementów środowiska na omawianym obszarze należą:

- gleby, na które silnie oddziałują zarówno czynniki naturalne, takie jak erozja wodna i wietrzna, jak i antropogeniczne, do których należy zaliczyć zanieczyszczenia spływające z dróg i placów, kwaśne deszcze, nieczystości ciekłe oraz odcieki z dzikich składowisk odpadów;
- wody podziemne, na których jakość ma bezpośredni wpływ rodzaj gleb, jak i zanieczyszczenia antropogeniczne, np. związki biogenne wymywane z upraw polowych, nieczystości ciekłe z nieszczelnych osadników, czy też odcieki z dzikich składowisk odpadów;
- wody powierzchniowe, na które główny wpływ mają czynniki antropogeniczne, takie jak: związki biogenne wymywane z upraw polowych, nieczystości ciekłe z nieszczelnych osadników, ale też regulacja cieków przyczyniająca się między innymi do erozji dennej;
- przyroda ożywiona, na którą główny wpływ mają czynniki antropogeniczne, takie jak: urbanizacja, zanieczyszczenie powietrza czy też naruszenie stosunków wodnych, które prowadzą do kurczenia się naturalnych siedlisk, zmiany struktury jak i przebudowy składu gatunkowego.

Tereny o wysokiej wrażliwości wymagające ochrony przed czynnikami degradującymi na terenie sołectwa Buczkowice to głównie ekosystemy leśne oraz tereny zieleni nieurządzonej i powiązane z nimi korytarze ekologiczne, na które składają się ciekły wodne, zadrzewienia, łąki, pastwiska i nieużytki. Zaburzenie ich funkcjonowania może bowiem niekorzystnie wpłynąć na stan całego środowiska, co w konsekwencji może prowadzić doubożenia bioróżnorodności, zmiany stosunków wodnych, czy też nasilenia procesów erozyjnych gleb pozbawionych roślinności.

Oceniając środowisko badanego obszaru, pod względem zdolności do regeneracji, należy uznać, że zmiany antropogeniczne są na tyle znaczne, że konieczny jest udział człowieka w kształtowaniu właściwych procesów ekologicznych. Wobec silnej antropopresji, czynnikiem łagodzącym jej negatywne oddziaływanie na środowisko, wspomagającym odnowę różnorodności biologicznej i zwiększającym walory krajobrazowe, będzie zaprojektowanie takiego sposobu użytkowania terenu, który uwzględni jego obecne walory i uwarunkowania przyrodnicze.

2. Ocena stanu ochrony i użytkowania zasobów przyrodniczych, w tym różnorodności biologicznej

Biorąc pod uwagę fakt, iż na terenie wsi Buczkowice pośród form ochrony przyrody przewidzianych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015r., poz. 1651 z późniejszymi zmianami), znajdziemy tu jedynie kilkadziesiąt gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną ścisłą lub częściową oraz część Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny, należy stwierdzić, że stan ochrony zasobów przyrodniczych na tym terenie nie jest zadowalający.

W ramach poprawy stanu ochrony zasobów przyrodniczych na terenie sołectwa Buczkowice postuluje się wprowadzenie następujących form ochrony przyrody:

- Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Żylica-Buczkowice”, w Buczkowicach, którego celem ochrony byłby fragment dobrze zachowanej nadrzecznej olszyny górskiej z udziałem chronionych gatunków roślin.
- Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Groniczek”, w Buczkowicach, którego celem ochrony byłby fragment dolnoregłowego boru jodłowo-świerkowego z udziałem chronionych gatunków roślin.
- Pomnika przyrody – drzewo gatunku Dąglezja zielona o obwodzie pnia 246cm, rosnące w Buczkowicach obok budynku Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Grunwaldzkiej (działka nr 2234/22).
- Pomnika przyrody - drzewo gatunku Lipa drobnolistna o obwodzie pnia 381cm, rosnące w Buczkowicach obok bramy wjazdowej na teren Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Grunwaldzkiej (działka nr 2234/22).
- Pomnika przyrody – drzewo gatunku Jesion wyniosły o obwodzie pnia 208cm, rosnące w Buczkowicach obok boiska Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Nadbrzeżnej (działka nr 2234/15).
- Pomnika przyrody – drzewo gatunku Jesion wyniosły o obwodzie pnia 184cm, rosnące w Buczkowicach obok boiska Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Nadbrzeżnej (działka nr 2234/15).
- Pomnika przyrody – drzewo gatunku Jesion wyniosły o obwodzie pnia 195cm, rosnące w Buczkowicach obok boiska Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Nadbrzeżnej (działka nr 2234/16).
- Pomnika przyrody – drzewo gatunku Klon jawor o obwodzie pnia 225cm, rosnące w Buczkowicach obok boiska Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Nadbrzeżnej (działka nr 2234/15).
- Pomnika przyrody – drzewo gatunku Klon jawor o obwodzie pnia 284cm, rosnące w Buczkowicach obok boiska Szkoły Mistrzostwa Sportowego przy ul. Nadbrzeżnej (działka nr 2234/15).

- Pomnika przyrody – drzewo gatunku Klon jawor o obwodzie pnia 300cm, rosnące w Buczkowicach obok Supermarketu przy ul. R. Białka (działka nr 3345).
- Pomnika przyrody – drzewo gatunku Jesion wyniosły o obwodzie pnia 296cm, rosnące w Buczkowicach obok budki z lodami przy ul. Lipowskiej (działka nr 2464).

Oprócz propozycji wprowadzenia powyższych form ochrony przyrody, w ramach ochrony zasobów przyrodniczych sołectwa Buczkowice, należy:

1. Opracować aktualną inwentaryzację przyrodniczą całego obszaru sołectwa.
2. Wykluczyć zabudowę na terenach o największej bioróżnorodności.
3. Zachować ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych.
4. Określać w dokumentach planistycznych jak największą powierzchnię obszarów biologicznie czynnych.
5. Otoczyć opieką zadrzewienia przydrożne (nasadzenia, cięcia pielęgnacyjne, wymiana składu gatunkowego).
6. Chronić zadrzewienia śródpolne.
7. Zwiększać lesistość sołectwa poprzez zalesianie i zadrzewianie gruntów rolnych o niskiej wartości bonitacyjnej.
8. Chronić naturalne potoki przed regulacją – brzegi potoków winny być umacniane jedynie w miejscach, w których istnieje realne zagrożenie dla ludzi i mienia.
9. Chronić naturalne ukształtowanie terenu.
10. Zachęcać mieszkańców do segregacji odpadów i regularnego pozbywania się odpadów komunalnych.
11. Przyłączyć wszystkie nieruchomości do kanalizacji sanitarnej (dotyczy nieruchomości mających możliwość przyłączenia do sieci kanalizacyjnej).
12. Propagować działania zmierzające do zmniejszenia zużycia wody, energii elektrycznej oraz paliw w gospodarstwach domowych.
13. Wdrożyć na terenie sołectwa plan gospodarki niskoemisyjnej, w tym program redukcji niskiej emisji.
14. Propagować działania zmierzające do wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.
15. Propagować wśród rolników działania zapobiegające erozji gleb, takie jak: stosowanie odpowiednich płodozmianów, zachowania zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, obsiewanie nieużytków wieloletnimi roślinami motylkowymi.
16. Stale podnosić świadomość ekologiczną społeczności lokalnej w przedmiotowym zakresie, np. poprzez programy edukacyjne realizowane w szkołach, spotkania plenerowe, ulotki itp.

Na terenie sołectwa Buczkowice za wyjątkiem zwykłego korzystania z zasobów przyrody nie notuje się innych szczególnych form ich wykorzystania. Na badanym terenie nie ma zlokalizowanych większych systemów solarnych, elektrowni wiatrowych czy też wodnych, brak jest również złóż surowców których wydobywanie byłoby opłacalne, przez co nie jest prowadzona na tym terenie eksploatacja żadnych kopalin.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania klimatyczne i topograficzne, wydaje się, że większy udział na tym terenie powinno mieć wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych, szczególnie z wykorzystaniem biomasy, czy też energii słońca i wiatru.

3. Ocena stanu zachowania walorów krajobrazowych oraz możliwości ich kształtowania

Pomimo znacznych zmian antropogenicznych, jakie zaszły na terenie sołectwa Buczkowice, stan zachowania walorów krajobrazowych na tym terenie należy uznać za dobry.

Charakterystyczną cechą krajobrazu wsi jest zabudowa koncentrująca się wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, poza którymi występują obszary upraw polowych, zieleni przypotokowej, zadrzewień śródpolnych oraz terenów leśnych, tworzących bardzo ciekawy kompleks krajobrazowy.

Cechą wyróżniającą ten teren, jest możliwość nieznacznego kształtowania walorów krajobrazowych, poza terenami zabudowanymi, które wydaje się, iż powinno przede wszystkim iść w kierunku zachowania zadrzewień rosnących wzdłuż potoków oraz zadrzewień śródpolnych, przy jednoczesnym urozmaicaniu obszarów upraw polowych - mozaika łąk kośnych, pastwisk i upraw zbożowych z towarzyszącą jej roślinnością wysoką, w sąsiedztwie przepływających potoków, to niewątpliwie istotny walor krajobrazowy.

Bardziej podatne na kształtowanie są tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej, które dzięki dobrze przemyślanej polityce przestrzennej, w zakresie ich lokalizacji i kształtujących je uwarunkowań, mogą znacząco wpłynąć na poprawę krajobrazu lokalnego.

4. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Dotychczasowy sposób zabudowy i zagospodarowania sołectwa, który wykształcił główne pasma osadnicze wzdłuż najważniejszych szlaków komunikacyjnych, należy uznać za korzystny dla uwarunkowań przyrodniczych. Korzystne jest również skoncentrowanie terenów produkcyjnych i usługowych przy głównych drogach, z dala od terenów najcenniejszych pod względem przyrodniczym.

Dobrze należy również ocenić zagospodarowanie większości terenów nadpotokowych, które są wolne od zabudowy, dzięki czemu przy właściwym planowaniu przestrzennym będą nadal stanowić tereny cenne przyrodniczo.

Mniej korzystny, jest wzrost nieużytków, na terenach upraw polowych, co jednak w przyszłości może mieć i swoje dobre strony, ponieważ na takich gruntach dochodzi do tzw. sukcesji wtórnej, wynikiem, której jest wykształcenie roślinności leśnej, przy czym z obserwacji własnych wynika, że na terenie sołectwa wynikiem sukcesji wtórnej jest pojawienie się jednogatunkowych zadrzewień olszynowych lub brzoźowych, czyli niejako dochodzi do zubożenia gatunkowego.

Niepokojące jest tworzenie barier migracyjnych w obrębie lokalnych korytarzy ekologicznych, co bezpośrednio przekłada się na bioróżnorodność tego obszaru.

5. Ocena charakteru i intensywności zmian zachodzących w środowisku

Zmiany, jakie zaszły w środowisku sołectwa Buczkowice, są głównie wynikiem działalności człowieka, który ukształtował je na własne potrzeby. Istotne jest, iż na terenie sołectwa, nie ma już praktycznie miejsc, które nie zostały w jakimś stopniu zmienione przez człowieka. Analizując zmiany, jakie zaszły w lokalnym środowisku, można na badanym terenie wyodrębnić następujące obszary różniące się między sobą stopniem przekształcenia:

- tereny zabudowy produkcyjnej i magazynowej – tereny te charakteryzują się największą antropopresją, związaną z działalnością gospodarczą prowadzoną w ich obrębie;
- tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej – tereny równie silnie zmienione przez człowieka, w celu zaadoptowania ich na cele mieszkaniowe i usługowe;
- tereny upraw polowych, łąki i pastwiska – tereny o znacznie mniej widocznej ingerencji człowieka, jednak należy pamiętać, że powstały dzięki człowiekowi, celem zaspokojenia jego potrzeb. Na części tych terenów obserwuje się zmiany, spowodowane brakiem ingerencji człowieka – wzrost powierzchni nieużytków, na których następuje sukcesja wtórna oraz zmiany spowodowane działalnością człowieka – nasadzenia drzew;
- tereny leśne i zadrzewień śródpolnych – podobnie jak wyżej wymienione tereny o znacznie mniej widocznej ingerencji człowieka, przy czym należy pamiętać, że część z nich powstała w sposób naturalny, natomiast część powstała dzięki człowiekowi, celem zaspokojenia jego potrzeb. W chwili obecnej obserwowane negatywne zmiany tych terenów, to redukcja drzewostanów, czy wręcz ich zanik;
- tereny nad głównymi potokami i ich dopływami z towarzyszącą im zielenią – to tereny najmniej zmienione przez człowieka. Obserwowana ingerencja człowieka na tych terenach związana jest głównie z pracami regulacyjnymi koryt potoków i działalnością rolniczą, prowadzoną w ich sąsiedztwie.

6. Ocena stanu środowiska oraz jego zagrożeń i możliwości ich ograniczenia

Stan środowiska sołectwa Buczkowice należy ocenić jako dobry. Na przedmiotową ocenę, ma głównie wpływ analiza stanu takich elementów środowiska jak: powietrze, wody oraz gleby, których jakość bezpośrednio wpływa na kondycję wszystkich pozostałych elementów środowiska.

Główne zagrożenia dla lokalnego środowiska zostały zidentyfikowane już w niniejszym opracowaniu, przy czym do tych najbardziej istotnych, mających główny znaczący wpływ na stan środowiska, należą:

- zanieczyszczenia powstające w ramach tzw. niskiej emisji;
- zanieczyszczenia komunikacyjne;
- emisja niezorganizowana;
- zanieczyszczenia wód;
- nieczystości ciekłe pochodzące z zabudowy mieszkaniowej dotychczas nie przyłączonej do kanalizacji;
- dzikie składowiska odpadów;
- tzw. kwaśne deszcze;

- niewłaściwa regulacja potoków;
- tworzenie barier w obrębie lokalnych korytarzy ekologicznych;
- zanieczyszczenia gleb;
- erozja glebowa;
- wypalanie łąk.

Oczywiście po podjęciu stosownych działań można ograniczyć w/w zagrożenia, w tym celu należy:

- dokonać termomodernizacji budynków, w tym wymiany starych, nisko wydajnych pieców węglowych na piece o wysokiej wydajności, wykorzystujących jako paliwo: węgiel o niskiej zawartości siarki, gaz, biomasę czy też olej opałowy;
- przyłączyć wszystkie nieruchomości do kanalizacji sanitarnej, a tam gdzie nie jest to technicznie możliwe, wyposażyć nieruchomości w przydomowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe na nieczystości ciekłe, spełniające wymogi wynikające z aktualnie obowiązujących aktów prawnych;
- poprawiać stan dróg, w tym budować systemy wstępnego podczyszczania zanieczyszczeń spływających z dróg;
- rozbudować istniejącą infrastrukturę rowerową;
- nasadzać drzewa i krzewy na gruntach rolnych o niskiej wartości bonitacyjnej;
- regulować potoki wyłącznie na odcinkach, na których istnieje zagrożenie dla ludzi i mienia;
- zachęcać mieszkańców do segregacji odpadów i regularnego pozbywania się odpadów komunalnych;
- zachęcać mieszkańców do korzystania z transportu publicznego oraz istniejącej infrastruktury rowerowej;
- propagować działania zmierzające do wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych;
- propagować wśród rolników działania zapobiegające erozji gleb, takie jak: stosowanie odpowiednich płodozmianów, zachowania zadrzewień i zakrzaceń śródpolnych, obsiewanie nieużytków wieloletnimi roślinami motylkowymi;
- stale podnosić świadomość ekologiczną społeczności lokalnej w przedmiotowym zakresie, np. poprzez programy edukacyjne realizowane w szkołach, tworzenie ścieżek dydaktycznych, spotkania plenerowe, ulotki itp.

Istotne jest, iż Urząd Gminy Buczkowice stale prowadzi działania mające na celu poprawę stanu środowiska na obszarze całej gminy, w tym sołectwa Buczkowice. Do takich działań, które prowadzone są już od kilku lat, a niewątpliwie przyczyniają się do poprawy stanu środowiska lokalnego, należą:

- rozbudowa lokalnego systemu kanalizacji sanitarnej;
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej;
- prowadzenie kontroli gospodarki ściekowej na terenach nieruchomości prywatnych, których efektem są między innymi nakazy przyłączania nieruchomości do kanalizacji;
- objęcie wszystkich mieszkańców oraz podmiotów gospodarczych systemem gospodarki odpadami, opartym na selektywnej zbiórce odpadów;
- finansowanie w 100% odbioru, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy;
- stopniowa modernizacja dróg gminnych;
- pielęgnacja terenów zielonych;

- edukacja ekologiczna prowadzona w szkołach, czy też na łamach gazetki gminnej.

Dodatkowo, w związku z ukończeniem budowy kanalizacji sanitarnej (Gmina Buczkowice w chwili obecnej skanalizowana jest w 98%), Urząd Gminy Buczkowice planuje uruchomienie systemu dotacji dla mieszkańców planujących na terenie własnych gospodarstw domowych wymianę pieców węglowych na piece gazowe czy też planujących wykorzystywać energię ze źródeł odnawialnych (systemy solarne, fotowoltaika).

Planowana jest również rozbudowa istniejącej infrastruktury rowerowej, w ramach której powstanie również ścieżka dydaktyczna poświęcona bioróżnorodności doliny potoku Żylica.

Jednocześnie, dążąc do utrzymania w przyszłości satysfakcjonującego stanu środowiska, działania podejmowane wyłącznie przez samorząd mogą być niewystarczające, dlatego wiele działań powinno zostać podjętych na szczeblu krajowym, np. obniżenie cen ekologicznych nośników energii, dotowanie energetyki odnawialnej, czy też zapewnienie opłacalności inwestowania w energię odnawialną.

VIII. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

Uwzględniając aktualny stan środowiska oraz obserwowane zmiany w zakresie użytkowania i zagospodarowywania przestrzeni sołectwa Buczkowice, można przypuszczać, iż w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu miejscowego, potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska, będą przedstawiać się następująco:

1. W zakresie stanu flory i fauny:

- naturalne procesy sukcesyjne na użytkach rolnych nie podlegających użytkowaniu, bez planowych zalesień doprowadzić mogą do powolnego zubożenia gatunkowego i w konsekwencji do zanikania gatunków siedlisk łąkowych i polnych;
- presja zabudowy mieszkaniowej na tereny rolnicze może ograniczyć funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych i może spowodować zmniejszenie obszaru naturalnych siedlisk;
- w trakcie realizacji inwestycji budowlanych może dochodzić do niszczenia roślin oraz uśmiercania zwierząt;
- realizacja dużej inwestycji drogowej niezależnej od ustaleń projektu planu miejscowego, tj. drogi obwodowej w ciągu drogi wojewódzkiej DW 942 oraz innych dróg publicznych, może zaburzyć funkcjonowanie lokalnych korytarzy ekologicznych oraz spowodować zmniejszenie obszaru naturalnych siedlisk;
- rozwój zabudowy oraz realizacja dróg dojazdowych spowoduje zmniejszenie powierzchni terenów biologicznie czynnych.

2. W zakresie jakości wód:

- przyłączenie jak największej liczby budynków do istniejącej kanalizacji sanitarnej wpłynie na poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Z drugiej strony rozwój zabudowy mieszkaniowej bez rozbudowy sieci kanalizacyjnej może wpłynąć na pogorszenie jakości tych wód;
- kurczenie się obszarów upraw polowych spowoduje zmniejszenie ilości nawozów sztucznych stosowanych w rolnictwie, co niewątpliwie pozytywnie wpłynie na jakość wód powierzchniowych i podziemnych;
- podczas realizacji inwestycji budowlanych może dojść do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych.

3. W zakresie stanu lasów:

- w wyniku zalesiania gruntów rolnych niskich klas bonitacyjnych lub na wskutek sukcesji wtórnej, zwiększy się powierzchnia gruntów leśnych;
- realizacja zabudowy na terenach przeznaczonych w planie miejscowym po zabudowę, a stanowiących obecnie użytki leśne, spowoduje zmniejszenie powierzchni gruntów leśnych;
- w związku ze złym stanem zdrowotnym drzewostanu iglastego (świerczyny), w obrębie Beskidu Śląskiego, przewiduje się w lasach na terenie sołectwa, przebudowę składu gatunkowego.

4. W zakresie stanu gruntów rolnych:

- na wskutek nasadzeń drzew na gruntach niskich klas bonitacyjnych, realizacji inwestycji drogowych oraz na wskutek zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na

cele zabudowy mieszkaniowej lub usługowej nastąpi zmniejszenie powierzchni gruntów rolnych;

- przewiduje się dalszy wzrost powierzchni nieużytków.

4. W zakresie klimatu akustycznego:

- w związku z realizacją inwestycji drogowej, niezależnej od ustaleń projektu planu miejscowego, pogorszą się warunki akustyczne w bezpośrednim jej sąsiedztwie – oddziaływania wynikające z emisji hałasu będą występować zarówno w fazie realizacji jak i eksploatacji;
- nadmierna koncentracja zakładów produkcyjnych i usługowych, może wpłynąć na pogorszenie warunków akustycznych w sąsiedztwie;
- poprawa stanu technicznego dróg wpłynie na poprawę klimatu akustycznego w ich sąsiedztwie;
- budowa i modernizacja dróg wpłynie na poprawę komunikacji lokalnej.

5. W zakresie jakości powietrza:

- nadmierna koncentracja zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej, oraz rozwój infrastruktury drogowej będzie lokalnie skutkować wzrostem poziomu substancji szkodliwych w powietrzu, pochodzących z procesów spalania paliw;
- wdrożenie na terenie Gminy Buczkowice oraz gmin sąsiednich, planu gospodarki niskoemisyjnej, wprowadzenie systemu dotacji na wymianę źródeł ciepła, dotacji na instalacje solarne i fotowoltaikę oraz racjonalizacja zużycia energii, wpłyną na poprawę jakości powietrza atmosferycznego;
- rozbudowa istniejącej infrastruktury rowerowej skutkować będzie poprawą jakości powietrza atmosferycznego;
- wzrost ilości pojazdów będzie lokalnie skutkować wzrostem poziomu substancji szkodliwych w powietrzu, pochodzących z procesów spalania paliw.

7. W zakresie jakości gleb:

- zmniejszenie powierzchni gruntów przeznaczonych pod uprawy skutkować będzie zmniejszeniem ilości nawozów sztucznych stosowanych w rolnictwie, dzięki czemu zmniejszy się ilość substancji chemicznych dostających się do gleb;
- wzrost ilości nieużytków spowoduje zubożenie gleb;
- koncentracja zabudowy mieszkaniowej na terenach nie skanalizowanych, przy jednoczesnym nie stosowaniu się właścicieli nieruchomości do obowiązujących przepisów spowoduje wzrost zanieczyszczenia gleb w sąsiedztwie;
- na terenach skanalizowanych stan gleb ulegnie stopniowej poprawie;
- w związku ze wzrostem ilości pojazdów, w ciągu głównych dróg wzrośnie zanieczyszczenie gleb metalami ciężkimi;
- wdrażanie działań zapobiegających powstawaniu dzikich składowisk wpłynie na poprawę jakości gleb na terenach, gdzie takie składowiska powstają.

Istotne jest, iż w aktualnie obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w granicach administracyjnych sołectwa Buczkowice znajduje się zapis dotyczący zakazu lokalizacji na obszarze sołectwa przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko – za wyjątkiem obiektów i urządzeń komunikacji i infrastruktury technicznej. Podobny zapis znajduje się również w projekcie nowego planu miejscowego. Dzięki temu zapisowi w znaczącym stopniu eliminuje się potencjalne zagrożenia, dając jednocześnie gwarancję na niepogorszenie stanu środowiska lokalnego.

IX. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

Mając na uwadze obecny stan środowiska sołectwa Buczkowice, analizując uwarunkowania środowiskowe, aktualny stan zagospodarowania oraz przewidywane kierunki rozwoju obszarów leżących w granicach sporządzanego projektu planu miejscowego, za istotne problemy ochrony środowiska, z punktu widzenia realizacji przedmiotowego dokumentu, uznano:

1. Ubożenie składu gatunkowego flory i fauny, wraz z kurczeniem się naturalnych siedlisk ich występowania - wraz z poszerzaniem się obszarów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, czy też usługową, kurczą się tereny naturalnego występowania dziko żyjących gatunków flory i fauny. Dodatkowo na nieużytkach dochodzi do sukcesji wtórnej, co prowadzi do zubożenia gatunkowego na tych terenach.
2. Inwazję gatunków roślin obcego pochodzenia, skutkującą eliminacją gatunków rodzimych – większość gatunków inwazyjnych na terenie sołectwa ma pojedyncze stanowiska i nie zagraża w istotny sposób naturalnym siedliskom. Kilka jednak, występuje na tym obszarze masowo i wnika do zbiorowisk naturalnych i półnaturalnych, takich jak np. łągi czy łąki. Najgroźniejszymi gatunkami inwazyjnymi są barszcz Mantegazziego (*Heracleum mantegazzianum*), niecierpek gruczołowaty (*Impatiens glandulifera*) oraz rdestowiec ostrokończysty (*Reynoutria japonica*), które nie tylko wnika do naturalnych siedlisk, ale z racji dużego potencjału w rozmnażaniu się i swoich dużych rozmiarów stanowią istotną konkurencję dla gatunków rodzimych.
3. Zanieczyszczenie wód powierzchniowych – zanieczyszczenia pochodzące z gospodarstw domowych, rolnictwa, czy też tzw. spływ powierzchniowy, wpływają negatywnie na całe ekosystemy wodne. Dodatkowo nieprzemyślana regulacja cieków wodnych może mieć negatywny wpływ na ich stan ekologiczny.
4. Zanieczyszczenie wód gruntowych – wyniki badań wody w niektórych studniach przydomowych wskazują na zły stan wód (zanieczyszczenia bakteriologiczne), w szczególności na terenach zabudowy mieszkaniowej, gdzie kanalizacja została wybudowana niedawno, lub gdzie zlokalizowane są budynki dotychczas nie przyłączone do kanalizacji.
5. Mała powierzchnia obszarów leśnych na terenie sołectwa - pomimo możliwości właściciele gruntów nie przejawiają zainteresowania w kierunku ich zalesiania. Obserwuje się również, iż na części obszarów leśnych nie są prowadzone zabiegi pielęgnacyjne, w tym również nasadzenia nowych drzew. Dodatkowo, w przypadku wystąpienia na zaniedbanych gruntach sukcesji wtórnej, głównym kierunkiem działań ich właścicieli jest zamiar całkowitego usunięcia drzew.
6. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego - pomimo iż obszar sołectwa jest w pełni zgazyfikowany, jako główne źródło opału nadal stosuje się tu węgiel czy miał węglowy. Często na tym terenie dochodzi do nielegalnego spalania odpadów komunalnych w przydomowych piecach. Dodatkowo przez teren sołectwa przebiegają droga wojewódzka i drogi powiatowe, na których obserwuje się

wzmoczony ruch samochodowy. To wszystko, oraz imisja z terenów sąsiednich powoduje okresowe wzrosty szkodliwych substancji w powietrzu.

7. Powstawanie dzikich składowisk odpadów - pomimo objęcia przez gminę wszystkich mieszkańców i podmiotów gospodarczych zorganizowanych systemem odbioru odpadów, część mieszkańców nadal pozbywa się w sposób nielegalny odpadów komunalnych. Ma to również miejsce na terenach o dużych wartościach przyrodniczych, tj. nad brzegami potoków, czy też w obrębie zadrzewień śródpolnych.
8. Brak ochrony obszarów przyrodniczo cennych - na terenie sołectwa znajdują się godne uwagi zasoby przyrodnicze, jednak pośród form ochrony przyrody przewidzianych ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2015r., poz. 1651 z późniejszymi zmianami), znajdziemy tu jedynie kilkadziesiąt gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną ścisłą lub częściową oraz część Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny.
9. Lokalne wezbrania cieków wodnych – na wskutek zbliżenia się zabudowy do cieków wodnych, niewłaściwej ich regulacji, czy też zaniedbań w ich utrzymaniu dochodzi do lokalnych podtopień, w trakcie większych opadów atmosferycznych. Jest to szczególnie niebezpieczne, gdy dochodzi do zalewania przydomowych osadników ścieków, czy też terenów upraw polowych, na których zastosowano nawozy sztuczne.
10. Wysychanie cieków oraz zbiorników wodnych stanowiących środowisko życia, w tym miejsca rozrodu, wielu organizmów – problem ten pojawia się w okresach suszy, przy długotrwałym braku opadów atmosferycznych.
11. Wypalanie traw – każdego roku w okresie wiosennym i jesiennym na terenie sołectwa ma miejsce nielegalne wypalanie traw, które stanowi poważne zagrożenie dla ludzi, lasów, domów mieszkalnych i zabudowań gospodarczych, a przede wszystkim dla wielu pożytecznych zwierząt, które giną masowo w płomieniach: młodych ssaków, ptaków i ich gniazd, płazów, gadów i bezkręgowców.

X. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania przedmiotowego dokumentu

Przystępując do sporządzenia niniejszego opracowania, przy identyfikacji celów ochrony środowiska, wzięto głównie pod uwagę fakt, iż:

- na terenie sołectwa brak jest ustanowionych przedmiotów ochrony o randze międzynarodowej (światowych rezerwatów biosfery, węzłów sieci Econet, itp.);
- na terenie sołectwa brak jest ustanowionych przedmiotów ochrony o randze wspólnotowej (Natura 2000);
- na terenie sołectwa brak jest ustanowionych przedmiotów ochrony o randze krajowej (Parki Narodowe);
- część zachodnia sołectwa położona jest w granicach Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny – innych przedmiotów ochrony o randze wojewódzkiej na terenie sołectwa nie ma;
- na terenie sołectwa brak jest ustanowionych przedmiotów ochrony o randze lokalnej, takich jak: pomniki przyrody, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne i stanowiska dokumentacyjne.

Przy opracowywaniu projektu planu miejscowego, kierowano się celami ochrony środowiska, takimi jak:

- ochrona bioróżnorodności;
- ochrona klimatu;
- ochrona wód powierzchniowych i gruntowych;
- ochrona terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przed ich degradacją;
- ochrona zadrzewień;
- ochrona powietrza atmosferycznego;
- ochrona powierzchni ziemi;
- ochrona przed hałasem;
- ochrona walorów krajobrazowych;
- poprawa stanu technicznego istniejącej infrastruktury drogowej;
- wzrost retencyjności wód.

Powyższe cele wynikają z następujących dokumentów rangi międzynarodowej, wspólnotowej, krajowej i regionalnej:

- Decyzji 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002r., ustanawiającej szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego;
- Odnowionej strategii UE dotyczącej trwałego rozwoju (2006);
- Dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. W sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory;
- Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016;
- Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015;
- Strategii Rozwoju Kraju 2020;

- Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009 – 2016;
- Strategii Rozwoju Gminy Buczkowice na lata 2015 - 2030.

Przedstawione cele, jak i wcześniej opisane problemy ochrony środowiska występujące na terenie sołectwa Buczkowice, znalazły swoje odzwierciedlenie w przygotowanym projekcie planu miejscowego. Do zapisów w miejscowym planie, nawiązujących bezpośrednio do przedstawionych celów i problemów ochrony środowiska, należy zaliczyć:

1. Nakazanie, w obszarze planu miejscowego, przestrzegania zasad, mających na celu utrzymanie lub przywrócenie racjonalnej gospodarki zasobami środowiska, tj.:
 - oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowania i realizacji inwestycji, poprzez minimalizowanie przekształcenia powierzchni biologicznie czynnej;
 - zakazu budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii, w rozumieniu definicji tych zakładów według przepisów o ochronie środowiska;
 - zakazu lokalizacji inwestycji mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, z wyjątkiem inwestycji drogowych lub infrastruktury technicznej;
 - zezwolenia na lokalizację przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska, wyłącznie na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
 - zakazu odprowadzania ścieków oraz wód opadowych i roztopowych w sposób pogarszający stan gleb, wód powierzchniowych lub podziemnych;
 - wyposażenia terenów przeznaczonych dla zabudowy w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej dla odprowadzania lub gromadzenia ścieków;
 - odbioru i gromadzenia odpadów w systemie zorganizowanym;
 - zakazu spalania odpadów komunalnych w piecach grzewczych;
 - wymogu stosowania odpowiednich paliw i źródeł grzewczych.
2. Ustalenie na całym obszarze objętym planem miejscowym nakazów, mających na celu zachowanie lub przywrócenie walorów przyrodniczych, tj.:
 - nakazu utrzymania i ochrony lasów wyznaczonych na rysunku planu miejscowego w terenach „ZL”;
 - nakazu utrzymania i ochrony luźnych zadrzewień i zakrzewień z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie miejscowym;
 - nakazu utrzymania i ochrony zadrzewień, zakrzewień i darni, pełniących funkcje przeciwoerozyjne na skarpach z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie miejscowym;
 - nakazu utrzymania i ochrony zadrzewień, zakrzewień, łąk, pastwisk i innych porostów łęgowych, stanowiących otulinę biologiczną wód powierzchniowych, z wyjątkiem, gdy uniemożliwiają one użytkowanie terenu zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w planie miejscowym;
 - nakazu zachowania minimalnego udziału powierzchni terenu biologicznie czynnej w obrębie terenów przeznaczonych do zabudowy.
3. Określenie dopuszczeń, mających na celu zwiększenie retencji wód, takich jak:
 - stosowanie elementów drobnowymiarowych z preferencją dla materiałów naturalnych lub ażurowych przy utwardzaniu dojeżdż i dojazdów (poza drogami i parkingami publicznymi, placami składowymi itp.);

- budowa zbiorników dla wykorzystania wód opadowych.
- 4. Ustalenie zasad, mających na celu ochronę krajobrazu na terenie Parku Krajobrazowym Beskidu Śląskiego oraz jego otuliny, tj:
 - zakazu stosowania tradycyjnych elementów elewacji lub dachu charakterystycznych dla regionów innych niż Beskid Zachodni;
 - zakazu stosowania dachów o mijających się połaciach (bez kalenicy), asymetrycznych, mansardowych, łukowych, cebulastych, kopulastych lub łupinowych;
 - zakazu lokalizacji nowych dominant krajobrazowych.
- 6. Zaproponowanie ustanowienia form ochrony przyrody, tj. dwóch zespołów przyrodniczo-krajobrazowych oraz dziewięciu pomników przyrody.
- 7. Ustalenie w obszarze planu miejscowego zasad kształtowania krajobrazu oraz ochrony walorów krajobrazowych.
- 8. Ustalenie w obrębie terenów przeznaczonych do zabudowy minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, tj:
 - dla zabudowy mieszkaniowej: 60%, a w terenach zabudowy niskiej intensywności „ME” 70% powierzchni działki budowlanej;
 - dla zabudowy usługowo-mieszkalnej, zamieszkania zbiorowego: 50%, a w terenach zabudowy niskiej intensywności „ME” 60% powierzchni działki budowlanej;
 - dla zabudowy usługowej, w tym kultu religijnego i cmentarnej: 30%, a w terenach zabudowy niskiej intensywności „ME” 50% powierzchni działki budowlanej;
 - dla zabudowy sportowo-rekreacyjnej, sportowej: 30% powierzchni działki budowlanej;
 - dla zabudowy produkcji rolniczej, gospodarczej, garażowej: 30% powierzchni działki budowlanej;
 - dla zabudowy produkcyjnej, magazynowej, składowej lub baz transportu: 15% powierzchni działki budowlanej;
 - dla zabudowy infrastruktury technicznej: 10% powierzchni działki budowlanej;
 - dla cmentarzy: dowolna;
 - dla zabudowy wielofunkcyjnej (mieszanej) najwyższy wskaźnik procentowy, spośród ustalonych dla funkcji projektowanych na działce budowlanej;
 - dla parkingów publicznych: 5% powierzchni działki budowlanej.
- 9. Ustalenie zasad ochrony istniejących wód powierzchniowych.
- 10. Ustalenie na obszarach zagrożonych powodzią następujących zakazów:
 - zakazu lokalizowania inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji gospodarki rybackiej, drogowych i infrastruktury technicznej;
 - zakazu gromadzenia ścieków (w tym w bezodpływowych zbiornikach), odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
 - zakazu prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w przepisach prawa wodnego;
 - zakazu lokalizacji urządzeń wodnych bez zezwoleń wymaganych przepisami prawa wodnego.
- 11. Ustalenie warunków zagospodarowania w strefie ochrony sanitarnej cmentarzy, tj.:
 - zakazu lokalizacji zabudowań mieszkalnych, zakładów żywienia zbiorowego, zakładów produkujących i przechowujących artykuły żywności, a także studni

służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych - w odległości mniejszej niż 50m od ustalonej w rysunku planu linii rozgraniczającej cmentarze „ZC”;

- nakazu podłączenia do sieci wodociągowej wszystkich budynków korzystających z wody - w odległości mniejszej niż 150 m od ustalonej w rysunku planu linii rozgraniczającej cmentarze „ZC”.
12. Ustalenie stref technicznych ograniczonej zabudowy, mających na celu wzajemną ochronę i wykluczenie szkodliwego oddziaływania publicznych sieci i urządzeń infrastruktury technicznej na otoczenie.
 13. Ustalenie w obszarze planu miejscowego warunków zagospodarowania obszarów zagrożeń geologicznych.
 14. Ustalenie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemu komunikacji (drogowego).
 15. Ustalenie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.
 16. Ustalenie zasad zaopatrzenia w ciepło, tj.:
 - wymogu stosowania wysokosprawnych systemów grupowych lub indywidualnych, z wykorzystaniem urządzeń grzewczych zapewniających emisję zanieczyszczeń na poziomie dopuszczonym przepisami prawa ochrony środowiska;
 - dopuszczenia wykorzystywania paliw i źródeł energii czystych ekologicznie lub pochodzących ze źródeł odnawialnych.
 17. Wyróżnienie w obszarze planu miejscowego, terenów zaliczonych do poszczególnych rodzajów dopuszczalnego poziomu hałasu, celem zapewnienia właściwych warunków ochrony przed hałasem.

XI. Przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Projekt planu miejscowego obejmuje cały obszar sołectwa Buczkowice. W świetle opracowanego dokumentu ulegnie zmianie przeznaczenie terenów na części obszaru sołectwa, przy czym główna planowana zmiana dotyczy przekształcenia terenów użytków rolnych (R) na tereny zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności (ME). W znacznie mniejszym zakresie wzrasta powierzchnia terenów zieleni (ZE,ZC) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej (MN,MW). Planowana jest również nieznaczna korekta proporcji (wzrost powierzchni) terenów zabudowy usługowej (U) i mieszkalno-usługowej (UM), terenów dróg i placów (KD,KP), terenów wód (W) oraz terenów leśnych (ZL). Brak jest wyraźnego wzrostu powierzchni terenów zabudowy produkcyjnej i technicznej (PU,IT).

Zmiany dotychczasowego przeznaczenia terenów, a w szczególności poszerzenie terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, mogą się wiązać z powstawaniem czynników mogących mieć niekorzystny wpływ na środowisko. Stopień przestrzennych zmian środowiska, które mogą być wywołane przez określone w projekcie miejscowym sposoby zagospodarowania przestrzennego, jest zróżnicowany, a ich zasięg obejmuje również bliższe i dalsze jego otoczenie.

Projekt planu miejscowego na obszarze sołectwa Buczkowice nie przewiduje możliwości realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko ujętych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016r., poz. 71), wymagających obligatoryjnego przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia w jej ramach raportu oddziaływania na środowisko (z wyjątkiem niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych i drogowych). Dodatkowo, projekt planu miejscowego nie przewiduje realizacji na terenie sołectwa przedsięwzięć stwarzających zagrożenie poważnych awarii.

Przewiduje się natomiast na pewnych obszarach sołectwa możliwość realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza w drodze postanowienia organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W odniesieniu do tych przedsięwzięć, dogłębna analiza przewidywanych oddziaływań i ich skutków środowiskowych przeprowadzana będzie na etapie procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.

Określając przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, zarówno te bezpośrednie, jak i pośrednie należy mieć na uwadze, że część z nich będzie spowodowana realizacją zapisów wynikających wprost z projektu planu miejscowego (zabudowa mieszkaniowa, zabudowa usługowa, zabudowa produkcyjna oraz infrastruktura techniczna), natomiast część z nich będzie spowodowana realizacją zapisów innych dokumentów planistycznych, w tym tych dotyczących terenów sąsiadujących z sołectwem Buczkowice (zabudowa i infrastruktura techniczna na terenach sąsiednich, czy też ponadlokalne ciągi komunikacyjne).

1. Oddziaływania na obszar Natura 2000 oraz jego integralność

Każdy obszar Natura 2000 ma określone przedmioty ochrony i tylko one podlegają ocenie możliwości oddziaływania na obszar Natura 2000. Jednocześnie, ocena taka nie zamyka się w granicach danego obszaru Natura 2000, ale również może dotyczyć terenów sąsiednich.

Przedmioty ochrony określone dla w/w obszarów przedstawiają standardowe formularze danych dostępne na stronie: <http://natura2000.gdos.gov.pl>.

Sołectwo Buczkowice położone jest poza obszarami Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Śląski” (kod obszaru PLH240005), zlokalizowany jest w odległości około 1,5 km od granicy południowo-zachodniej sołectwa, natomiast Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Beskid Mały” (kod obszaru PLH240023), zlokalizowany jest w odległości około 5 km od granicy północno-wschodniej sołectwa.

Obszar Natura 2000 „Beskid Śląski” obejmuje część Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i leży w obrębie dwóch pasm górskich: Stożka i Czantorii oraz Baraniej Góry. Występuje tu szereg cennych form skalnych, takich jak progi i wodospady w dolinach potoków, liczne formy skałkowe i różnorodne formy osuwiskowe powierzchniowe i podziemne. Na północno-zachodnich stokach Baraniej Góry zachował się pierwotny ok. 200 letni las bukowo-jodłowo-świerkowy. Zaobserwowano tu również bogate stanowiska rzadkich i zagrożonych roślin i bezkręgowców.

Obszar Natura 2000 „Beskid Mały” położony jest w masywie Beskidu Małego, w paśmie Magurki Wilkowskiej i grupie Łamanej skały. Beskid Mały znajduje się w obrębie Beskidu Zachodniego, od zachodu graniczy z Beskidem Śląskim, natomiast od wschodu z Beskidem Makowskim. Pasma Beskidu Małego w całości podlega prawnej ochronie jako Park Krajobrazowy Beskidu Małego. Na tym terenie powierzchniowo dominują zbiorowiska leśne (w przeważającej części typu dolnoregłowego). Występują tu również zbiorowiska łąkowe, zajmujące już znacznie mniejszą część powierzchni oraz sporadycznie zbiorowiska torfowiskowe, ziołoroślowe i naskalne.

Biorąc pod uwagę istniejące zagospodarowanie sołectwa Buczkowice, zakres planowanego rozwoju zabudowy oraz charakter terenów objętych ochroną, nie przewiduje się bezpośredniego znaczącego oddziaływania na w/w obszary Natura 2000.

Dodatkowo, ze względu na położenie wsi Buczkowice, w stosunku do obszarów Natura 2000, potencjalne zagrożenia dla tych terenów mogą być związane wyłącznie z emisją zanieczyszczeń powietrza oraz obniżeniem jakości środowiska gruntowo-wodnego, a więc tylko pośrednio mogą wpływać na stan siedlisk i innych przedmiotów ochrony.

W związku z powyższym, dokonując szczegółowej oceny skali możliwych oddziaływań, nie należy spodziewać się znaczącego wpływu na obszary Natura 2000, a realizacja zapisów projektu planu miejscowego nie przyczyni się do zachwiania spójności i właściwego ich funkcjonowania.

2. Oddziaływania na cele ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego i jego otuliny

Wydaje się, że Park Krajobrazowy jest obecnie najlepszym modelem ochrony przyrody demonstrującym, jak zachować różnorodność przyrodniczą i kulturową, nie rezygnując jednocześnie z rozmaitego użytkowania - oczywiście z zachowaniem zasad ekorozwoju.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, utworzony został w 1998 roku, w celu zachowania, popularyzacji i upowszechniania szczególnych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Śląskiego, w warunkach racjonalnego gospodarowania zgodnie z zasadami ekorozwoju.

Przedmiotowy park na terenie sołectwa Buczkowice obejmuje swym zasięgiem głównie tereny leśne, użytki rolne i tereny zieleni nieurządzonej. Bardzo małą powierzchnię parku stanowią tereny zabudowane.

W istniejących granicach parku projekt planu miejscowego przewiduje w bardzo małym zakresie zmianę przeznaczenia terenów użytków rolnych (R) i terenów zieleni nieurządzonej (ZE) na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności (ME) oraz tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN). Jednocześnie, skala tej zmiany oraz jej lokalizacja, nie wpłynie negatywnie na cele ochrony przyrody Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego.

Z drugiej strony, wszystkie pozostałe użytki rolne (R), zlokalizowane w granicach parku, zostały przekształcone w tereny zieleni nieurządzonej (ZE), co należy uznać jako pozytywny kierunek zmian.

Po realizacji zapisów projektowanego dokumentu, w granicach otuliny w/w parku, jak i w jej sąsiedztwie, na skutek poszerzenia obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, mogą wystąpić negatywne oddziaływania, związane z utrudnieniem swobodnego przemieszczania się zwierząt w kierunkach zachód – wschód, i odwrotnie. Utrudnienia te mogą pojawić się głównie na obszarze stanowiących w chwili obecnej tereny otwarte upraw polowych i tereny zadrzewień, zlokalizowanym w zachodniej części sołectwa, pomiędzy potokiem Bruśnik, a ulicą Jama. Jednocześnie, dokonując oceny tego oddziaływania należy pamiętać, iż już w chwili obecnej przemieszczanie się zwierzyny na tym obszarze jest utrudnione za sprawą głównych szlaków komunikacyjnych oraz istniejącej zabudowy, w tym zabudowy na terenach sąsiednich.

Po wdrożeniu zapisów projektu planu miejscowego, oprócz oddziaływań bezpośrednich mogą również wystąpić oddziaływania pośrednie, takie jak płoszenie zwierzyny, czy też niszczenie cennych gatunków roślin, co może być efektem przebywania ludności w obrębie parku, w celach rekreacyjnych czy też na potrzeby pozyskiwania jadalnych owoców lasu. Pośrednim oddziaływaniem może być również emisja zanieczyszczeń powietrza z terenu sołectwa. Jednocześnie, biorąc pod uwagę skalę tych oddziaływań, nie przewiduje się ich znaczącego wpływu na tę formę ochrony przyrody.

Innych znaczących oddziaływań na zachowanie, popularyzację i upowszechnianie szczególnych wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Śląskiego nie przewiduje się.

3. Oddziaływania na rośliny i zwierzęta (w tym na stanowiska gatunków chronionych) oraz różnorodność biologiczną

Największy wpływ ustaleń projektu planu miejscowego na stan, funkcjonowanie i bogactwo różnorodności flory i fauny będzie wynikać z zajęcia terenów pod inwestycje (oddziaływania bezpośrednie), a ich skutki będą miały charakter długotrwały i nieodwracalny.

Poszerzenie obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej na tereny pełniące funkcje przyrodniczą skutkować może:

- uszczupleniem obszarów siedlisk, co objawi się likwidacją części siedlisk oraz występujących w ich obrębie gatunków, przekształceniem części siedlisk i zaburzeniem ich funkcjonowania oraz ich fragmentacją. Wpływ na stan siedlisk poza obszarem inwestycji będzie między innymi skutkiem prowadzenia prac zmieniających stosunki

wodne, takich jak: prace ziemne, przekraczanie cieków przez inwestycje liniowe, zmiana przebiegu bądź zarurowanie cieków;

- synantropizacją zbiorowisk roślinnych, będącą wtórnym skutkiem fragmentacji siedlisk. Ingerencja w półnaturalne siedliska prowadząca do zaburzenia równowagi ekologicznej, umożliwi rozprzestrzenianie się roślinom o cechach inwazyjnych, w tym gatunkom obcego pochodzenia. Dynamika rozprzestrzeniania się tych gatunków będzie zależeć od stopnia przekształcenia już istniejącej półnaturalnej roślinności oraz od stopnia ingerencji człowieka w zastane układy roślinne;
- wylesieniem części obszarów zajętych pod zabudowę;
- uszczupleniem obszarów zieleni;
- uszczupleniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej IV i niższej klasy bonitacyjnej;
- obniżeniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz naruszeniem harmonii otoczenia na terenach dotychczas użytkowanych rolniczo, położonych z dala od istniejących terenów osadniczych oraz ciągów infrastruktury technicznej i komunikacyjnej;
- pojawianiem się dzikich zwierząt w obrębie zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Na terenach, na których planuje się poszerzenie obszaru zabudowy, przewiduje się bezpośrednie negatywne oddziaływanie na florę i faunę, co przejawiać się będzie między innymi usuwaniem roślinności (wysokiej, średniej i niskiej) i humusu, czyli zmniejszaniem powierzchni terenów aktywnych biologicznie, czy też niszczeniem roślin i zwierząt podczas prowadzenia robót budowlanych. Skutki przedmiotowego oddziaływania będą miały charakter długotrwały i nieodwracalny.

Dodatkowo, poszerzenie strefy zabudowy na terenach otwartych spowoduje miejscami utrudnienia, czy też wręcz uniemożliwi swobodne przemieszczanie się zwierząt.

Projekt planu miejscowego przewiduje, choć w bardzo małym zakresie, poszerzenie terenów zabudowy na tereny cenne przyrodniczo, tj. tereny leśne oraz tereny zieleni. Oznacza to, iż na tym terenie dojdzie do bezpośredniego negatywnego oddziaływania, o charakterze nieodwracalnym, na roślinność - usuwania roślinności (wysokiej, średniej i niskiej), czy też na zwierzęta – niszczenie siedlisk, uśmiercanie podczas prowadzenia robót budowlanych.

Negatywne oddziaływanie może dotyczyć również zadrzewień śródpolnych, czy też pojedynczych drzew rosnących na terenach rolnych objętych zmianą sposobu zagospodarowania – pojawi się zagrożenie ich wycinki.

Po zrealizowaniu zabudowy na terenach objętych zmianą przeznaczenia może dochodzić do nieumyślnego uśmiercania zwierząt, np. na wskutek ich rozjeżdżania pod kołami samochodów lub wpadania w pułapki terenowe. Na terenach tych może również dochodzić do sytuacji, gdy zwierzęta będą podchodzić pod zabudowę mieszkaniową, w poszukiwaniu pożywienia, czy też schronienia, co nierzadko kończy się tragicznie dla zwierząt (uśmiercanie żmij i zaskrońców, uszkodzanie kończyn na siatkach ogrodzeń przez sarny, wpadanie jeży w w pułapki terenowe).

Z drugiej strony, na terenie sołectwa Buczkowice, cenne i chronione gatunki roślin i zwierząt występują głównie na terenach określonych w projekcie planu miejscowego jako tereny przestrzeni chronionej (przed zabudową). Projekt dokumentu nie przewiduje zmiany przeznaczenia terenu dla miejsc występowania chronionych oraz rzadkich i zagrożonych gatunków roślin oraz obszarów stałego pobytu i migracji chronionych gatunków zwierząt. Mając na uwadze powyższe można przyjąć, iż ustalenia projektu planu miejscowego nie będą oddziaływały bezpośrednio znacząco na te elementy środowiska przyrodniczego.

Oczywiście, nie można wykluczyć potencjalnego negatywnego oddziaływania na roślinność i zwierzęta związanego ze zwykłymi aktami wandalizmu, czy też nadmierną penetracją terenu przez okoliczną ludność, jednak w tym zakresie właściwie prowadzona edukacja ekologiczna powinna zminimalizować potencjalne zagrożenia.

Realizacja zapisów projektowanego dokumentu nie powinna również negatywnie wpłynąć na występujące na tym terenie gatunki płazów, ponieważ główne miejsca ich występowania, w tym i rozrodu nie są objęte planowanymi zmianami zagospodarowania. W rejonie ulicy Cichej w Buczkowicach, gdzie zidentyfikowano, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, stanowisko chronionych gatunków płazów, nie przewiduje się zmiany zagospodarowania terenu.

Nie przewiduje się również znaczącego oddziaływania ze strony zapisów projektu planu miejscowego na jedyny na terenie Gminy Buczkowice pomnik przyrody, ponieważ obiekt ten rośnie na terenie sołectwa sąsiedniego, poza ustaleniami niniejszego dokumentu.

Z uwagi na fakt, iż projekt planu nie przewiduje zmiany zagospodarowania na terenach większości postulowanych form ochrony przyrody (jedynie w obrębie postulowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Groniczek” część terenów upraw polowych przekształcona zostanie na tereny zieleni nieurządzonej), można przyjąć, iż jego ustalenia nie będą miały znaczącego oddziaływania na te tereny.

Należy podkreślić, że projekt planu miejscowego nie będzie bezpośrednio oddziaływać na rośliny i zwierzęta ani różnorodność biologiczną obszaru Natura 2000, ponieważ dokument nie przewiduje ingerencji w zagospodarowanie tych obszarów.

Realizacja planowanej drogi wojewódzkiej, tzw. obwodnicy Buczkowic (niezależnej od ustaleń projektu planu), skutkować może:

- potencjalnym zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego;
- wzrostem emisji zanieczyszczeń do powietrza;
- zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej;
- przecięciem naturalnych korytarzy migracyjnych;
- skażeniem roślinności substancjami emitowanymi do powietrza w trakcie ruchu pojazdów oraz środkami służącymi do utrzymania dróg;
- wzrostem hałasu drogowego spowodowanym większą ilością pojazdów oraz rozbudową sieci drogowej - reakcją zwierząt na hałas będzie między innymi opuszczanie miejsc lęgowych lub porzucanie lęgów;
- niepokojeniem i płoszeniem zwierząt spowodowanym zarówno hałasem jak i światłami pojazdów w porze nocnej;
- wzrostem śmiertelności zwierząt na skutek kolizji z pojazdami.

4. Oddziaływania na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, w tym funkcjonowanie połączeń pomiędzy obszarami Natura 2000 w obrębie Południowego Korytarza Ekologicznego

W myśl ustawy o ochronie przyrody korytarz ekologiczny to obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów.

Zgodnie z opracowaniem „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Etap I” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red) 2007 CDPGŚ, Katowice) przez sołectwo Buczkowice przebiega

międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Beskid Śląski – Beskid Mały” oraz ponadregionalny korytarz migracji ptaków „Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego”. Dodatkowo, przy granicy zachodniej wsi, zlokalizowany jest obszar węzłowy korytarzy migracyjnych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych „Beskid Śląski”.

Oprócz wymienionych wyżej szlaków migracyjnych, na terenie wsi Buczkowice funkcjonują lokalne korytarze ekologiczne, związane z głównymi ciekami wodnymi, tj. potokami Żylica, Bruśnik i Biała.

Realizacja zapisów projektu planu miejscowego może negatywnie wpłynąć na międzynarodowy korytarz spójności obszarów chronionych „Beskid Śląski – Beskid Mały”. Skalę tego oddziaływania w chwili obecnej trudno jest oszacować, jednak niewątpliwie może dojść do zaburzenia funkcjonowania korytarza, co spowodowane będzie utrudnieniem, czy wręcz uniemożliwieniem w pewnych miejscach (np. w sąsiedztwie ul. Bielskiej w Buczkowicach) migracji zwierząt, na odcinku pomiędzy dwoma obszarami chronionymi. Wprowadzenie do przestrzeni nowych barier fizycznych, takich jak: ogrodzenia, nasypy, wykopy, itp. ograniczać będzie możliwość wykorzystania arealów osobniczych poprzez zahamowanie migracji i wędrówek związanych ze zdobywaniem pożywienia, poszukiwania partnerów i użytkowaniem schronień, a także migracji młodych osobników w poszukiwaniu miejsc do osiedlenia oraz migracji osobników dorosłych w przypadku zmian w środowisku, które wymuszają poszukiwanie nowych miejsc do życia. Przewidywane oddziaływania mogą mieć charakter długotrwały i skumulowany, ponieważ:

- przemieszczanie się zwierząt w obrębie tego korytarza ekologicznego już w chwili obecnej jest utrudnione, czy wręcz niemożliwe, z uwagi na jego przecięcie przez szlaki komunikacyjne (drogę wojewódzką i drogę krajową) oraz istniejącą zabudowę, w tym zabudowę na terenie gminy sąsiedniej;
- po zrealizowaniu kolejnych inwestycji drogowych (w tym niezależnych od projektu planu miejscowego) oraz poszerzeniu obszaru zabudowy, pojawią się kolejne bariery dla migrujących zwierząt;
- w obrębie przedmiotowego korytarza funkcjonuje lokalny korytarz ekologiczny, biegnący wzdłuż potoku Bruśnik, który na odcinku przy ul. Bielskiej, pomiędzy składem budowlanym, i serwisem maszyn śnieżnych, z uwagi na istniejące zagospodarowanie terenu, uniemożliwia w chwili obecnej migrację części zwierząt;
- w obrębie przedmiotowego korytarza funkcjonuje lokalny korytarz ekologiczny, biegnący wzdłuż potoku Biała, który na odcinku przy ul. Bielskiej, pomiędzy hurtownią sprzętu sportowego, a lokalem gastronomicznym (karczmą), z uwagi na istniejące zagospodarowanie terenu, uniemożliwia w chwili obecnej migrację części zwierząt.

Fot. 11 Bariera migracyjna – potok Bruśnik, w rejonie ulicy Bielskiej w Buczkowicach.

Fot. 12 Bariera migracyjna – potok Biała, w rejonie ulicy Bielskiej w Buczkowicach.

W przypadku obszaru węzłowego korytarzy migracyjnych ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych „Beskid Śląski” nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten obszar po realizacji zapisów projektowanego dokumentu. Co prawda korytarz przebiega na bardzo małym swym odcinku przez tereny, na których planowana jest zmiana zagospodarowania, jednak położone w jego bezpośrednim sąsiedztwie obszary leśne umożliwią swobodne przemieszczanie się zwierząt.

Projekt planu miejscowego nie przewiduje realizacji przedsięwzięć, które znacząco oddziaływałyby na ponadregionalny korytarz migracji ptaków „Lasy Beskidu Śląsko-Żywieckiego”.

Lokalne korytarze ekologiczne tworzą obszary przestrzeni chronionej, o niezmiennym zagospodarowaniu, stąd realizacja zapisów projektowanego dokumentu w tym zakresie nie wpłynie znacząco na te obszary. Na większej swej powierzchni korytarze te umożliwiają migrację zwierząt (za wyjątkiem potoków Bruśnik i Biała na odcinkach przy ul. Bielskiej) i taką funkcję powinny również spełniać po zmianie zagospodarowania na terenach sąsiadujących z nimi - zaproponowane w projekcie planu miejscowego strefy ochronne cieków wodnych, powinny dostatecznie zabezpieczyć drożność lokalnych korytarzy ekologicznych.

Z drugiej strony, zbliżenie się z zabudową do dolin potoków, stanowiących lokalne korytarze ekologiczne, może spowodować negatywne oddziaływania, takie jak:

- nieumyślne, lub umyślne niszczenie gatunków roślin i zwierząt cennych przyrodniczo;
- płoszenie i niepokojenie zwierząt;
- utrudnienia w migracji zwierząt;
- zanieczyszczenie terenów cennych przyrodniczo, np. w postaci dzikich składowisk odpadów.

Z wieloletnich obserwacji własnych wynika, iż głównymi miejscami na terenie Buczkowic, w których dochodziło w przeszłości do istotnych zdarzeń z udziałem dzikich zwierząt, są droga wojewódzka - ulica Bielska w Buczkowicach (kolizje pojazdów z dzikimi zwierzętami, głównie sarnami i jeżami) oraz górna część ulicy Jama w Buczkowicach (podchodzące dziki pod zabudowę). Co ciekawe, od kilku lat obserwuje się spadek potraconych dzikich zwierząt przy ul. Bielskiej (pojedyncze zdarzenia w ciągu roku), co może świadczyć o spadku ilości zwierząt migrujących na tym terenie, lub ostrożniejszej jeździe kierowców na przedmiotowym odcinku drogi.

5. Oddziaływania na ludzi

Wdrożenie zapisów wynikających z projektu planu miejscowego będzie związane z określonymi oddziaływaniami na ludzi, przy czym oddziaływania te będą głównie efektem poszerzenia obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz realizacji inwestycji drogowych. Przewidywane oddziaływania na ludzi będą miały charakter krótkotrwały - emisje generowane przez pojazdy i maszyny na etapie budowy, oraz charakter długotrwały - emisje związane z eksploatacją infrastruktury.

Do pozytywnych skutków, jakie niesie ze sobą poszerzenie obszarów zabudowy możemy zaliczyć:

- wzrost wartości gruntów;
- poprawa sytuacji finansowej właścicieli działek po ich sprzedaży;
- większe wpływy z podatków;
- rozwój gospodarczy, w tym większa ilość dostępnych miejsc pracy;
- zwiększenie przestrzeni życiowej;
- rozwój infrastruktury technicznej, w tym jej większa dostępność.

Oprócz pozytywnych skutków obserwowane będą również negatywne oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, do których należy:

- pogorszenie stanu sanitarnego wód powierzchniowych i podziemnych, zwłaszcza w obszarach dopuszczonego wykorzystania indywidualnych oczyszczalni i zbiorników bezodpływowych, przy niewłaściwie prowadzonej gospodarce ściekowej; zanieczyszczenie wód gruntowych będzie miało istotne znaczenie na terenach nie zwodociągowanych, gdzie jako źródło wody pitnej wykorzystywane będą studnie kopane;
- zwiększenie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza pochodzących zarówno z procesów grzewczych w budynkach mieszkalnych, ruchu komunikacyjnego, jak i z urządzeń technologicznych w obiektach usługowych i produkcyjnych;
- zwiększenie hałasu przy głównych ciągach komunikacyjnych, związane ze wzrostem ilości pojazdów poruszających się w ich obrębie;
- zwiększenie hałasu oraz innych uciążliwości (emisja pyłów, gazów, ścieków i odpadów), na terenach przeznaczonych pod usługi.

Powyższe oddziaływania nie będą jedynymi jakie będzie można zaobserwować po wdrożeniu zapisów projektowanego dokumentu. Istotne jest, iż zauważalne będą również inne pozytywne oddziaływania na ludzi, związane z pozostawieniem terenów najcenniejszych pod względem przyrodniczym, jako obszarów przestrzeni chronionej, o niezmiennym zagospodarowaniu. Rozwiązanie to pozwala na podtrzymanie walorów krajobrazowych i przyrodniczych, a tym samym zapewnia mieszkańcom stały kontakt z przyrodą oraz pozytywnie wpływa na ich jakość życia i postrzeganie rzeczywistości.

Realizacja inwestycji drogowych, w tym tzw. obwodnicy Buczkowic (niezależnej od zapisów projektowanego dokumentu), może skutkować negatywnymi oddziaływaniami na ludzi, spowodowanymi wzrostem emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych oraz emisji hałasu.

Emisje generowane przez pojazdy i maszyny na etapie budowy dróg, będą miały charakter krótkotrwały, natomiast emisje związane z eksploatacją infrastruktury transportowej będą miały charakter długotrwały.

Niewątpliwie budowa nowych dróg niesie ze sobą wiele pozytywnych, jak i negatywnych skutków. Z najważniejszych pozytywnych skutków można wymienić:

- odciążenie lokalnej sieci dróg gminnych i poprawa bezpieczeństwa komunikacyjnego wobec wzrastającego natężenia ruchu drogowego; zaprojektowane drogi według najnowszych norm i wymogów mają szansę stać się nowoczesnymi ponadregionalnymi szlakami komunikacyjnymi;
- wzrost aktywności życia społecznego, kulturalnego i działalności ekonomicznej, ogólny rozwój regionu.

Do negatywnych bezpośrednich, długotrwałych oddziaływań należą:

- wzrost hałasu drogowego obniżającego komfort życia w zabudowaniach mieszkaniowych i usługowych sąsiadujących z drogami; hałas powoduje pogorszenie klimatu akustycznego w okolicy – w związku ze wzrostem ilości pojazdów oraz rozbudową sieci drogowej coraz większe obszary i coraz więcej ludzi narażonych jest na negatywne skutki związane z oddziaływaniem hałasu; hałas pociąga za sobą, przy większych natężeniach, niebezpieczeństwo biologiczne, wpływające na zdrowie i wydajność pracy człowieka; hałas wpływa na wzrost chorób nerwicznych, oddziałuje negatywnie na organy słuchu, układ krążenia i przemianę materii;
- wzrost zanieczyszczenia powietrza powodujący pogorszenie klimatu aerosanitarnego w okolicy drogi; komunikacyjne skażenie powietrza powodowane jest głównie przez emisję substancji chemicznych z silników spalinowych oraz poprzez ulatnianie się paliwa,

smarów, wycieki, ścieranie nawierzchni drogi, opon, okładzin ciernych; niektóre z emitowanych zanieczyszczeń powietrza są trujące, inne niepożądane ze względu na nieprzyjemny zapach lub właściwości drażniące; największe znaczenie ze względu na wielkość emisji i stopień wywołujących zagrożeń mają substancje powstające wskutek ruchu pojazdów, tj. tlenek węgla, tlenki azotu, związki ołowiu i kadmu, węglowodory, tlenki siarki, aldehydy, cząstki smoły i sadzy, pyły i kurz - te substancje mają szkodliwy wpływ na zdrowie ludzi;

- skażenie wód powierzchniowych i gruntowych oraz roślinności w sąsiedztwie dróg; spożywanie skażonej wody lub produktów roślinnych może powodować bardzo wiele niebezpiecznych schorzeń.

Eksploatacja dróg może być również źródłem potencjalnych negatywnych oddziaływań. Mogą one wystąpić w związku z wypadkami drogowymi z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne stwarzające zagrożenie dla zdrowia ludzi. W przypadku wystąpienia poważnej awarii podczas transportu substancji niebezpiecznych może nastąpić bezpośrednie skażenie środowiska, wskutek emisji substancji do środowiska oraz skażenie pośrednie, związane z wybuchem lub pożarem substancji niebezpiecznej. Skutki takich zdarzeń dla bezpieczeństwa i zdrowia ludności zależą między innymi od miejsca zdarzenia, rodzaju i ilości przewożonych substancji, jej toksyczności, od warunków gruntowo-wodnych w miejscu awarii, warunków pogodowych oraz od szybkości i skuteczności akcji ratunkowej.

6. Oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, w tym na jednolite części tych wód.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej 2000/60/WE z dnia 23 października 2000r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE L 327 z dnia 22.12.2000r.), zwana Ramową Dyrektywą Wodną (RDW), jest wynikiem wieloletnich prac Wspólnoty Europejskiej, zmierzających do lepszej ochrony wód poprzez wprowadzenie wspólnej europejskiej polityki wodnej, opartej na przejrzystych, efektywnych i spójnych ramach legislacyjnych.

Przedmiotowa dyrektywa zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych, w myśl zasady zrównoważonego rozwoju. Celem zapisanym w dyrektywie jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Cel ten wynika z wprowadzenia do polityki zasady zrównoważonego rozwoju i dotyczy:

- zaspokojenia zapotrzebowania na wodę ludności, rolnictwa i przemysłu;
- promowania zrównoważonego korzystania z wód;
- ochrony wód i ekosystemów znajdujących się w dobrym stanie ekologicznym;
- poprawy jakości wód i stanu ekosystemów zdegradowanych działalnością człowieka;
- zmniejszenia zanieczyszczenia wód podziemnych;
- zmniejszenia skutków powodzi i suszy.

Zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej wprowadzają system planowania gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód opracowywane są plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz program wodno-środowiskowy kraju. Plan gospodarowania wodami opracowuje się dla potrzeb osiągnięcia dobrego stanu wód, i są podsumowaniem każdego z 6 letnich cykli planistycznych wymaganych w RDW (2003-2009; 2009-2015; 2015-2021; 2021-2027). Plan gospodarowania woda-

mi powinien stanowić podstawę podejmowania wszelkich decyzji mających wpływ na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania nimi w przyszłości.

Sołectwo Buczkowice leży w granicach dwóch zlewni jednolitych części wód powierzchniowych, tj. JCWP Biała i JCWP Żylica oraz w granicach dwóch zlewni jednolitych części wód podziemnych, tj. JCWPd GW2100143 i JCWPd GW2200152. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjęty Uchwałą Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011r. (M.P. z 2011r., Nr 49, poz. 549), zawiera następujące informacje, dotyczące jednolitych części wód zlokalizowanych w zasięgu oddziaływania zapisów projektowanego dokumentu:

1. Wody powierzchniowe:

a)

- Europejski kod JCWP: PLRW200062132749;
- Nazwa JCWP: Żylica;
- Scalona część wód: GW0104;
- Region wodny: Górnej Wisły;
- Kod obszaru dorzecza: 2000;
- Typ JCWP: potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych;
- Status: silnie zmieniona część wód;
- Ocena stanu: zły;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: nie zagrożona;

b)

- Europejski kod JCWP: PLRW200012211499;
- Nazwa JCWP: Biała;
- Scalona część wód: MW0106;
- Region wodny: Małej Wisły;
- Kod obszaru dorzecza: 2000;
- Typ JCWP: potok wyżynny krzemianowy z substratem drobnoziarnistym - zachodni;
- Status: silnie zmieniona część wód;
- Ocena stanu: zły;
- Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych: zagrożona;

Celem środowiskowym dla w/w jednolitych części wód powierzchniowych jest osiągnięcie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód oraz co najmniej dobrego potencjału ekologicznego wód.

2. Wody podziemne:

a)

- Europejski kod JCWP: PLGW2100143;
- Nazwa JCWP: 143
- Region wodny: Małej Wisły;
- Ocena stanu ilościowego jednolitych części wód podziemnych: dobry;
- Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych: dobry;
- Ocena ryzyka: niezagrożona;

b)

- Europejski kod JCWP: PLGW2200152;
- Nazwa JCWP: 152

- Region wodny: Górnej Wisły;
- Ocena stanu ilościowego jednolitych części wód podziemnych: dobry;
- Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód podziemnych: dobry;
- Ocena ryzyka: niezagrożona.

Celem środowiskowym dla wód podziemnych jest: zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych; zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych; zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych; wdrażanie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Obszar sołectwa Buczkowice położony jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód podziemnych nr 348 – Godula – Beskid Śląski. Jest to zbiornik o charakterze szczelinowo-porowym, co powoduje niepełną ochronę poziomu wodonośnego od zagrożeń zewnętrznych, czyli jakość wód podziemnych może ulec pogorszeniu poprzez infiltrujące do nich zanieczyszczenia fizyczne, chemiczne i biologiczne. Szkodliwe zanieczyszczenia przedostające się do wód, mogą sprawić, że wody te nie będą się nadawać do korzystania z nich w określonych celach, np. pitnych, gospodarczych, czy technologicznych.

Rozbudowa infrastruktury drogowej, związana z poszerzeniem obszarów zabudowy, będzie stanowić potencjalne źródło negatywnych oddziaływań na środowisko wodne – na stosunki wodne oraz jakość wód powierzchniowych i podziemnych. W warunkach słabej izolacji poziomów wodonośnych i znacznej podatności na zanieczyszczenia wód podziemnych źródła negatywnych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne są w znacznej mierze tożsame. Negatywne oddziaływania mogą wystąpić zarówno w fazie realizacji inwestycji drogowych (oddziaływania bezpośrednie), jak i późniejszej eksploatacji dróg (oddziaływanie pośrednie).

W trakcie realizacji inwestycji drogowych negatywne oddziaływanie na stan wód może być skutkiem nieodpowiedniej lokalizacji zaplecza budowy, niewłaściwego składowania materiałów budowlanych i odpadów, spływów deszczowych i roztopowych z terenu budowy, wypłukiwania zanieczyszczeń z materiałów wykorzystywanych przy budowie, zamulenia wywołanego erozją gruntu podczas prac ziemnych, uwolnienia substancji zanieczyszczających do wód powierzchniowych podczas prowadzenia prac (np. emisje z maszyn budowlanych, spływy w wyniku zaistniałej awarii), odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bytowych i technologicznych z zaplecza budowy do wód i gruntu. Skutki te będą miały charakter krótkoterminowy i odwracalny.

Realizacja inwestycji drogowych może spowodować zmianę stosunków wodnych, w szczególności spowodować obniżenie poziomu wód gruntowych, zaburzenie spływu powierzchniowego oraz zmianę składu chemicznego wód. Przyczyną zmiany stosunków wodnych może być również zmiana kierunku odpływu cieku, jego regulacja, zarurowanie, wykonanie układów meliorujących, czy też zmiana ukształtowania terenu. Większość z tych zmian będzie miała charakter długotrwały.

W fazie eksploatacji inwestycje drogowe są źródłem zanieczyszczeń wód poprzez spływy opadowe i roztopowe. Różnorodność substancji zanieczyszczających wody, a pochodzących z dróg jest znaczna, a najważniejszymi z nich są: zawiesiny ogólne, chlorki stosowane przy zimowym utrzymaniu dróg, metale ciężkie oraz zanieczyszczenia organiczne (węglowodory alifatyczne i aromatyczne oraz WWA). Poprzez system odwodnienia zanieczyszczenia z dróg mogą szybko przedostać się do zbiorników wód otwartych oraz wód podziemnych. Na

wielkość koncentracji zanieczyszczeń w spływach powierzchniowych będzie miało wpływ wiele czynników. Są to między innymi natężenie i struktura ruchu pojazdów, rodzaj nawierzchni drogi, zdolności ochronne otoczenia drogi. Wpływ wyżej wymienionych czynników zależy od jakości wykonania drogi, a przede wszystkim rodzaju nawierzchni i odwodnienia.

Potencjalnym zagrożeniem dla wód powierzchniowych i podziemnych wynikającym z eksploatacji dróg mogą być także awarie lub katastrofy z udziałem pojazdów transportujących substancje niebezpieczne, skutkujące uwolnieniem tych substancji do środowiska.

Na terenach zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej zagrożenia dla wód mogą pojawiać się na etapie realizacji zabudowy oraz na etapie jej eksploatacji. Na etapie realizacji zabudowy główne zagrożenia wód związane są z niekontrolowanymi wyciekami z maszyn i urządzeń oraz zmianami stanu wody na gruntach. Na etapie użytkowania główne zagrożenie dla wód mogą stanowić w głównej mierze nieoczyszczone ścieki wprowadzane nielegalnie do wód oraz zanieczyszczenia spływające z dachów, utwardzonych placów, parkingów itp.

Ścieki komunalne mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla wód, zarówno na terenach nieskanalizowanych (poprzez ich bezpośrednie wprowadzanie do wód, czy też poprzez nieszczelne zbiorniki do gromadzenia nieczystości ciekłych oraz wadliwie działające przydomowe oczyszczalnie ścieków), jak i skanalizowanych (podczas awarii systemu kanalizacyjnego).

Zanieczyszczenia spływające z utwardzonych terenów będą stanowić zagrożenie w przypadku nie poddania ich podczyszczeniu przed zrzutem do odbiornika.

Realizacja zabudowy na terenach pod ten cel przeznaczonych może powodować również zmianę stosunków wodnych. Zasypywanie cieków wodnych, ich zarurowywanie, przerywanie sieci drenacyjnej oraz zmiana ukształtowania terenu, to najczęstsze przyczyny zmian stanu wody na gruncie.

Jak widać, wdrożenie zapisów projektu planu miejscowego może być źródłem wielu oddziaływań na wody, w tym oddziaływań negatywnych. Jednocześnie, mając na uwadze przepisy prawa obowiązujące w zakresie ochrony wód, charakter przewidywanych zmian zagospodarowania terenu oraz uwarunkowania lokalne, a także dotychczasowe zaangażowanie Gminy Buczkowice w realizację inwestycji kanalizacyjnych, nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania ze strony realizacji zapisów projektowanego dokumentu, na jakość wód powierzchniowych oraz podziemnych, w tym na jednolite części tych wód.

Dodatkowo, wynikające z projektu planu miejscowego nakazy i zakazy, powinny dostatecznie zabezpieczyć stan ekologiczny i chemiczny wód, dzięki czemu osiągnięcie celów środowiskowych, wyznaczonych w planie gospodarowania wodami dla jednolitych części wód, nie powinno być zagrożone.

7. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne

Realizacja nowych przedsięwzięć na terenie sołectwa Buczkowice, będzie wpływać na stan sanitarny powietrza.

Na etapie realizacji inwestycji oddziaływania na powietrze atmosferyczne będą miały miejsce w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Zanieczyszczenia powietrza będą skutkiem emisji spalin z maszyn budowlanych oraz emisji pyłów w trakcie wykonywania

prac ziemnych. Uciążliwości te będą miały zasięg miejscowy i lokalny – oddziaływania bezpośrednie, krótkotrwałe.

Eksploatacja nowych dróg będzie skutkować wzrostem poziomu zanieczyszczeń powietrza pyłami oraz związkami chemicznymi pochodzących ze spalania paliw w silnikach pojazdów, takimi jak: tlenki węgla, siarki i azotu oraz węglowodory alifatyczne i aromatyczne. Na wielkość emisji z transportu będą miały wpływ przede wszystkim natężenie i płynność ruchu pojazdów – oddziaływania bezpośrednie, długotrwałe.

Pojawienie się nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, będzie niosło ze sobą ryzyko negatywnego, bezpośredniego i długotrwałego oddziaływania na powietrze atmosferyczne, w ramach tzw. niskiej emisji. Skala tego oddziaływania będzie uzależniona od zastosowanych urządzeń i paliw, które będą wykorzystywane do ogrzewania budynków w okresie zimowym. Problem pogorszenia jakości powietrza pojawi się również w przypadku spalania, przez właścicieli budynków, odpadów komunalnych w piecach przydomowych.

Jednocześnie, przy wprowadzeniu, w skali całego województwa, zakazu stosowania w celach grzewczych paliw stałych złej jakości, wysokoemisyjnych (np. mułu lub miału węglowego), w powiązaniu z dofinansowaniem rozwiązań, związanych z wykorzystaniem bardziej ekologicznych źródeł energii (gaz, biomasa, fotowoltaika), jakość powietrza na terenie sołectwa ulegnie poprawie.

Pozytywny wpływ na jakość powietrza sołectwa Buczkowice powinno mieć również wdrożenie na terenie całej Gminy Buczkowice zapisów Planu gospodarki niskoemisyjnej, w ramach którego przewidziane są przedsięwzięcia chroniące powietrze atmosferyczne.

8. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i gleby

Rozbudowa lokalnej sieci drogowej wiąże się z prowadzeniem robót budowlanych, wprowadzeniem ciężkiego sprzętu budowlanego w teren oraz usuwaniem mas ziemnych i formowaniem nasypów i wykopów. Uciążliwość ta jest jednak czasowa i ustanie wraz z zakończeniem prac budowlanych oraz po właściwie przeprowadzonym zagospodarowaniu i rekultywacji terenu.

W związku z realizacją inwestycji drogowych nastąpi trwały ubytek powierzchni biologicznie czynnych (oddziaływania bezpośrednie, nieodwracalne), na skutek uszczelnienia powierzchni ziemi masą bitumiczną, betonem lub innym materiałem.

Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej nastąpi również na terenach przewidzianych pod zabudowę.

Nowe inwestycje będą wiązać się z wyłączeniem części gruntów z produkcji rolnej. Przeznaczenie na cele nierolnicze części gruntów spowoduje fragmentację rolniczej przestrzeni produkcyjnej, co może odbić się niekorzystnie na jakości i wydajności pozostałych w użytkowaniu gleb. Dodatkowo, fragmentacja gruntów rolnych, wykorzystywanych pod uprawy polowe, może wywołać protesty ich właścicieli.

Na niekorzystny wpływ na jakość gleb będzie miał fakt, iż z nawierzchni dróg, parkingów, placów i innych powierzchni uszczelnionych, wody deszczowe będą spłukiwać substancje ropopochodne, oraz chlorki stosowane przy zimowym utrzymaniu dróg. Zanieczyszczenia te będą kumulować się w glebach w sąsiedztwie tych powierzchni.

Na terenach zurbanizowanych może dochodzić do zanieczyszczenia gleb na wskutek nielegalnego wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu, awarii systemu kanalizacyjnego, lub na wskutek powstawania dzikich składowisk odpadów.

Skażenie chemiczne gleb może być także skutkiem wycieku do gruntu substancji niebezpiecznych, w przypadku awarii transportujących je pojazdów lub wypadków z ich udziałem.

9. Oddziaływania na krajobraz

Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice niewątpliwie spowoduje trwałe i nieodwracalne przekształcenie krajobrazu – oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe i nieodwracalne. Będzie ono spowodowane przede wszystkim przeznaczeniem gruntów rolnych na cele nierolnicze oraz wprowadzeniem do krajobrazu nowych elementów antropogenicznych.

Głównie, realizacja zabudowy mieszkaniowej i usługowej, na obszarach obecnie jej pozbawionych oraz budowa tzw. obwodnicy Buczkowice spowodować może obniżenie walorów krajobrazowych sołectwa.

Z analizy obecnego zagospodarowania terenu wsi Buczkowice, wynika, iż obniżenia walorów krajobrazowych należy się spodziewać na obszarach stanowiących w chwili obecnej otwarte tereny rolne oraz tereny zadrzewień, tj.:

- na terenie otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego, na obszarze pomiędzy granicą lasu, a ulicą Bielską;
- na terenie planowanej do realizacji obwodnicy Buczkowice, na obszarze pomiędzy granicą z sołectwem Rybarzowice, a ulicą Bielską.

Na pozostałych obszarach sołectwa nie przewiduje się znaczących oddziaływań na krajobraz ze strony ustaleń projektowanego dokumentu. Dodatkowo, realizacja zabudowy w pewnych obszarach i w określonej formie może wpłynąć na poprawę walorów krajobrazowych.

10. Oddziaływania na klimat

Na terenie sołectwa Buczkowice nie funkcjonują oraz nie są planowane przedsięwzięcia, które mogą przyczyniać się do pogłębiania zmian klimatu (duże instalacje przemysłowe, hodowla zwierząt na wielką skalę, składowiska odpadów, spalarnie odpadów, itp.). Dodatkowo, projekt planu miejscowego nie przewiduje znaczących wylesień.

W ramach realizacji ustaleń wynikających z przedmiotowego dokumentu nie przewiduje się znaczącego wzrostu zużycia energii, w tym ciepłej, w obszarach nowej zabudowy - nowo budowane obiekty i zastosowane w nich urządzenia będą musiały spełniać obecnie obowiązujące restrykcyjne normy.

Nie przewiduje się zagrożeń dla klimatu ze strony zanieczyszczeń komunikacyjnych, których ilość wzrośnie po rozbudowie lokalnego układu drogowego.

Określone w projekcie planu miejscowego zasady zaopatrzenia w ciepło, powinny wpłynąć na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska przy jednoczesnym zmniejszeniu zużycia energii. Zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do środowiska oraz zmniejszenie zużycia energii uzyska się również dzięki wdrożeniu na terenie sołectwa założeń wynikających z Planu gospodarki niskoemisyjnej.

Zachowany, na co najmniej takim samym poziomie, co w chwili obecnej, dostęp do transportu publicznego, przy jednoczesnej rozbudowie ścieżek rowerowych, niewątpliwie wpłynie na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji na omawianym terenie.

Mając na uwadze powyższe, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ze strony ustaleń projektu planu miejscowego na klimat.

11. Oddziaływania na zasoby naturalne

Na terenie wsi Buczkowice, oprócz sięgającego jej krańców Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 348 – Godula – Beskid Śląski, nie ma udokumentowanych znaczących zasobów naturalnych, w tym surowców kopalnych, minerałów ani wód mineralnych i geotermalnych.

Mając na uwadze powyższe, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ustaleń projektu planu miejscowego na zasoby naturalne.

12. Oddziaływania na zabytki i dobra materialne

Na terenie sołectwa Buczkowice znajduje się 176 obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz 4 udokumentowane stanowiska archeologiczne. Brak jest w obszarze planu miejscowego zabytków wpisanych do rejestru zabytków (obiektów zabytkowych objętych ochroną z mocy ustawy).

Oddziaływania na zabytki i dobra materialne mogą mieć charakter bezpośredni (całkowite lub częściowe zniszczenie obiektu lub obszaru cennego kulturowo) oraz pośredni (zmiana otoczenia obiektu lub obszaru cennego kulturowo, w wyniku realizacji funkcji odmiennych od obecnych bądź pogorszenie stanu obiektów zabytkowych, na skutek emisji zanieczyszczeń).

Przebieg planowanej do realizacji obwodnicy Buczkowic (w preferowanym wariantcie nr 6) nie koliduje z obiektami zabytkowymi ani stanowiskami archeologicznymi, dlatego nie przewiduje się jej znaczącego bezpośredniego oddziaływania na te elementy. W małym zakresie mogą wystąpić bezpośrednie oddziaływania ze strony planowanej drogi na dobra materialne, związane z koniecznością zajęcia gruntów o określonej wartości pod drogę oraz koniecznością przebudowy istniejącej infrastruktury drogowej i przesyłowej. Z drugiej strony, nowoczesna droga, spełniająca aktualnie obowiązujące normy, ułatwi komunikację i odciąży centra sołectw, dzięki czemu poprawi się komfort życia mieszkańców.

Realizacja zapisów projektowanego dokumentu nie wpłynie znacząco i bezpośrednio na obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne, ponieważ wszystkie tego typu obiekty zlokalizowane są na obszarach, które nie są objęte zmianą zagospodarowania. Jednocześnie, ustalenie w projekcie planu miejscowego stref częściowej ochrony konserwatorskiej oraz warunków kształtowania zabudowy i zagospodarowania przestrzennego w przedmiotowych strefach, wpłynie na te obiekty pozytywnie, umożliwiając ich ochronę zgodnie z przepisami i sztuką konserwatorską.

Poszerzenie obszarów zabudowy oraz związana z tym rozbudowa systemu komunikacyjnego może pośrednio oddziaływać na obiekty zabytkowe. Negatywne oddziaływania na stan substancji zabytkowej mogą być skutkiem emisji zanieczyszczeń do powietrza (zarówno z obiektów budowlanych, jak i pojazdów) oraz drgań generowanych przez środki transportu.

Nie przewiduje się bezpośrednich oddziaływań ze strony realizacji zapisów projektowanego dokumentu na dobra materialne. Projekt planu miejscowego nie przewiduje realizacji dużych projektów infrastrukturalnych, które wiązałyby się z koniecznością wyburzenia istniejącej

zabudowy, czy przebudową infrastruktury drogowej i przesyłowej w zakresie wpływającym znacząco na dobra materialne.

Poszerzenie obszarów zabudowy, spowoduje ich uzbrojenie i właściwe skomunikowanie, co niewątpliwie wpłynie na wzrost wartości materialnej nieruchomości.

13. Oddziaływania na tereny sąsiednie

Realizacja zapisów projektowanego dokumentu może skutkować oddziaływaniami na tereny położone w bezpośrednim sąsiedztwie, zarówno te położone na terenie Gminy Buczkowice, jak i te położone na terenie gmin sąsiednich. Do negatywnych oddziaływań na tereny sąsiednie, które mogą się pojawić, zaliczamy:

- emisję zanieczyszczeń powietrza;
- emisję zanieczyszczeń wód;
- emisję hałasu;
- utrudnienia w migracji zwierząt;
- presję na tereny przyrodniczo.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę skalę wprowadzanych zmian przeznaczenia terenów oraz lokalne uwarunkowania środowiskowe, oddziaływania te nie powinny być znaczące.

Oprócz negatywnych oddziaływań mogą się pojawić również pozytywne, do których zaliczamy:

- ułatwienia komunikacyjne;
- możliwość przyłączenia się do lokalnej infrastruktury technicznej;
- możliwość korzystania z bazy sportowej;
- wzrost wartości gruntów;
- podniesienie jakości ładu przestrzennego, poprzez realizację odpowiedniej zabudowy;
- nawiązanie do istniejących terenów cennych przyrodniczo.

14. Możliwość transgranicznego oddziaływania na środowisko

Nie przewiduje się możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko ze strony ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice.

Ustalenia projektu planu miejscowego mają charakter lokalny, obejmujący obszar zawierający się w przyjętych granicach opracowania oraz tereny bezpośrednio z nim sąsiadujące. Skutki realizacji zapisów dokumentu nie będą dotyczyć terenów państw sąsiednich.

XII. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice

Ustalenie nowych kierunków zagospodarowania może wiązać się z ujemnym wpływem na środowisko, przy czym całkowite wykluczenie niekorzystnego oddziaływania jest praktycznie niemożliwe. Jednocześnie, stosując pewne rozwiązania (dobre praktyki), można w skuteczny sposób zapobiegać, a tam gdzie nie jest to możliwe ograniczać, negatywne oddziaływania przyjętych rozwiązań na środowisko.

Poniżej przedstawiono tego typu rozwiązania, w rozbiciu na poszczególne elementy środowiska, które wymagają ochrony.

1. Ochrona ludzi

W celu zapewnienia ochrony ludzi, zaleca się następujące rozwiązania:

- zakaz lokalizacji na terenie całego sołectwa obiektów mogących powodować poważne zagrożenia w przypadku awarii lub mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- dopuszczenie realizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, poza terenami zabudowy mieszkaniowej, na zasadach określonych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
- zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód lub gruntów;
- modernizację istniejących szlaków komunikacyjnych;
- rozbudowę istniejącego systemu wodociągowego, przy założeniu, iż na terenach zabudowy rozproszonej nadal będą wykorzystywane studnie przydomowe;
- rozbudowę istniejącego systemu kanalizacyjnego, przy założeniu, iż na terenach zabudowy rozproszonej wykorzystywane będą przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz szczelne, bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe;
- wdrożenie zapisów wynikających z *Planu gospodarki niskoemisyjnej na terenie Gminy Buczkowice*;
- zakaz spalania odpadów komunalnych w przydomowych piecach;
- ograniczenie użytkowania kotłów i pieców opalanych paliwem zasilanym, przy jednoczesnym promowaniu instalacji wykorzystujących jako paliwo gaz i biomasę;
- wykluczenie aktywności gospodarczej na obszarach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz na obszarach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej niskiej intensywności;
- wykluczenie zabudowy mieszkaniowej na obszarach zabudowy usługowej i produkcyjnej;
- wyznaczenie stref sanitarnych wokół cmentarzy;
- wyznaczenie pasów ochronnych wzdłuż cieków, w celu zapobiegania zalewaniu powodziowemu;
- prowadzenie wyłącznie w porze dziennej generujących hałas prac budowlanych w pobliżu zabudowy mieszkaniowej;

- stosowanie nowoczesnych i stosunkowo cichych maszyn budowlanych, spełniających aktualne normy w zakresie hałasu i emisji spalin;
- unikanie sytuacji, w których podczas robót budowlanych, pracuje jednocześnie kilka urządzeń o dużej wartości poziomu mocy akustycznej;
- prowadzenie aktywnej edukacji ekologicznej mieszkańców, w tym edukacji w zakresie zagrożeń wynikających ze spalania w piecach odpadów komunalnych.

2. Ochrona bioróżnorodności

W celu zapewnienia ochrony bioróżnorodności, zaleca się następujące rozwiązania:

- opracowanie inwentaryzacji przyrodniczej całego terenu sołectwa;
- wyznaczenie w strukturze przestrzennej sołectwa ekologicznego systemu obszarów chronionych, ukształtowanego w oparciu o istniejącą sieć hydrologiczną i zadrzewienia;
- zachowanie ciągłego systemu terenów niezainwestowanych o przebiegu równoleżnikowym łączącym lasy i pola Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego;
- odstąpienie od poszerzania obszarów zabudowy w miejscach, w których może dojść do negatywnych oddziaływań na tereny cenne przyrodniczo oraz istniejące korytarze ekologiczne;
- określenie stref ochronnych wzdłuż cieków, w sposób umożliwiający skuteczną ochronę otuliny biologicznej cieków – poszerzenie stref w miejscach, w których mogą wystąpić negatywne oddziaływania;
- zachowanie ciągłości dolin potoków i utrzymanie naturalnego charakteru ich koryt;
- unikanie tworzenia barier dla swobodnego poruszania się zwierząt wzdłuż lokalnych korytarzy ekologicznych, np. poprzez ograniczenie budowy ogrodzeń w obrębie korytarzy ekologicznych;
- objęcie ochroną zadrzewień śródpolnych, nadpotokowych oraz przydrożnych, przy jednoczesnym sukcesywnym ich powiększaniu;
- zachowanie wartościowych drzewostanów;
- nasadzanie drzew na gruntach o niskiej wartości bonitacyjnej;
- zachowanie równowagi ekologicznej i powiązań hydrologicznych z otoczeniem;
- ochronę zasobów środowiska;
- racjonalne użytkowanie terenów o wysokich walorach środowiska i dużej atrakcyjności dla rozwoju rekreacji i turystyki;
- zachowanie na terenach zabudowy jak największej powierzchni biologicznie czynnej;
- wykluczenie nowej zabudowy, w tym zabudowy rekreacji indywidualnej na obszarach przestrzeni chronionej;
- ograniczenie do niezbędnego minimum wycinki drzew przy realizacji robót budowlanych oraz zabezpieczenie pozostałych drzew przed uszkodzeniami mechanicznymi;
- lokalizowanie placu budowy, baz materiałowych oraz miejsc postoju sprzętu budowlanego, na terenach już uprzednio przekształconych, poza obszarami występowania gatunków chronionych roślin i zwierząt;
- zabezpieczanie głębokich i stromych wykopów ziemnych przed wpadaniem do nich drobnych zwierząt (płazów, gadów, ssaków, bezkręgowców), poprzez zastosowanie

tymczasowych ogrodzeń oraz kontrolę takich miejsc, w celu ewentualnego uwolnienia uwięzionych zwierząt;

- ograniczenie do niezbędnego minimum stosowania środków chemicznych do zimowego utrzymania dróg, w sąsiedztwie dolin cieków;
- przeprowadzanie systematycznej i prawidłowej pielęgnacji zieleni przydrożnej;
- monitorowanie skuteczności wprowadzonych nasadzeń zastępczych;
- utrzymywanie w drożności wszystkich przejść i przepustów dla zwierząt;
- prowadzenie aktywnej edukacji ekologicznej mieszkańców, w tym edukacji w zakresie zagrożeń wynikających z wiosennego i jesiennego wypalania łąk.

3. Ochrona powietrza atmosferycznego

W celu zapewnienia ochrony powietrza atmosferycznego, zaleca się następujące rozwiązania:

- stworzenie gminnej zachęty finansowej skłaniającej mieszkańców do stosowania paliw przyjaznych środowisku (głównie gazu);
- wspieranie inicjatyw związanych z odnawialnymi źródłami energii;
- wdrażanie rozwiązań usprawniających komunikację rowerową;
- propagowanie wśród mieszkańców korzystania z publicznych środków transportu;
- kontrolowanie przestrzegania zakazu spalania odpadów komunalnych w piecach domowych;
- wspieranie działań zmierzających do całkowitego zakazu stosowania, w celach opałowych, paliw stałych złej jakości;
- termomodernizację budynków użyteczności publicznej oraz budynków prywatnych;
- objęcie ochroną zadrzewień śródpolnych, nadpotokowych oraz przydrożnych, przy jednoczesnym sukcesywnym ich powiększaniu;
- nasadzanie drzew na gruntach o niskiej wartości bonitacyjnej;
- wspieranie nasadzeń drzew na otaczających sołectwo stokach Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego;
- ochronę zasobów środowiska;
- modernizację istniejących szlaków komunikacyjnych;
- zakładanie pasów zieleni izolacyjnej przy drogach;
- prowadzenie aktywnej edukacji ekologicznej;
- stosowanie wysokiej jakości sprzętu i materiałów budowlanych;
- transportowanie materiałów pyłących samochodami, w których skrzynia ładunkowa wyposażona jest w opończę ograniczającą pylenie transportowanego materiału;
- wyłączanie silników pojazdów samochodowych oraz maszyn roboczych w trakcie przerw od pracy.

4. Ochrona wód

W celu zapewnienia ochrony wód, zaleca się następujące rozwiązania:

- zachowanie ciągłości dolin potoków i utrzymania naturalnego charakteru ich koryt;
- określenie stref ochronnych wzdłuż cieków, w sposób umożliwiający skuteczną ochronę otuliny biologicznej cieków;

- regulację koryt cieków wyłącznie na odcinkach, na których istnieje zagrożenie dla ludzi i mienia;
- kontrolowanie przestrzegania zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód;
- kontrolowanie gospodarki ściekowej na terenach nieruchomości nieprzyłączonych do kanalizacji;
- zakaz tworzenia na obszarach przeznaczonych pod zabudowę zorganizowanych lub dzikich wysypisk odpadów i ich składowania w miejscach na ten cel nie przeznaczonych;
- ochronę zasobów środowiska;
- rozbudowę istniejącego systemu kanalizacyjnego, przy założeniu, iż na terenach rozproszonych wykorzystywane będą przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz szczelne, bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe;
- zastosowanie na modernizowanych odcinkach dróg przed wylotami rowów i kanalizacji do odbiorników zespołów oczyszczających wyposażonych w osadniki/piaskowniki i separatory substancji ropopochodnych;
- stosowanie wysokiej jakości sprzętu i materiałów budowlanych;
- lokalizowanie zaplecza budowy, miejsc składowania materiałów, magazynowania odpadów, parkingów maszyn z dala od cieków powierzchniowych, zbiorników wodnych;
- zabezpieczenie wód powierzchniowych przed zamuleniem czy też przedostawaniem się do nich materiałów budowlanych, w trakcie prac związanych z ingerencją w koryta cieków, np. poprzez stosowanie pomostów roboczych i podestów zabezpieczających, a także siatek ochronnych przechwytyjących większość zanieczyszczeń stałych;
- oczyszczanie i konserwacja urządzeń podczyszczających zanieczyszczone spływy deszczowe z dróg;
- systematyczne usuwanie odpadów z przydrożnych rowów.

5. Ochrona powierzchni ziemi i gleb

W celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi i gleb, zaleca się następujące rozwiązania:

- zakaz lokalizacji na terenie całej gminy obiektów mogących powodować poważne zagrożenia w przypadku awarii lub mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- zakaz tworzenia na obszarach przeznaczonych pod zabudowę zorganizowanych lub dzikich wysypisk odpadów oraz ich składowania w miejscach na ten cel nieprzeznaczonych;
- kontrolowanie przestrzegania zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gruntów;
- kontrolowanie gospodarki ściekowej na terenach nieruchomości nieprzyłączonych do kanalizacji;
- rozbudowę istniejącego systemu kanalizacyjnego, przy założeniu, iż na terenach rozproszonych wykorzystywane będą przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz szczelne, bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe;

- zapobieganie erozji glebowej;
- ochronę zasobów środowiska;
- ograniczanie do wymaganego minimum robót ziemnych związanych z realizacją zabudowy;
- racjonalne użytkowanie terenów o wysokich walorach środowiska i dużej atrakcyjności dla rozwoju rekreacji i turystyki;
- stosowanie wysokiej jakości sprzętu i materiałów budowlanych;
- prowadzenie prac budowlanych w sposób zabezpieczający przed niekontrolowanym zanieczyszczeniem gruntu;
- wyposażenie zaplecza budowy w sorbenty, które w przypadku ewentualnych wycieków z maszyn budowlanych zminimalizują możliwość zanieczyszczenia gruntu;
- ograniczenie do niezbędnego minimum stosowanych środków do eliminacji śliskości nawierzchni, których skład chemiczny winien być możliwie najmniej uciążliwy dla środowiska;
- systematyczne usuwanie odpadów z przydrożnych rowów;
- utrzymywanie w sprawności technicznej urządzeń do podczyszczania ścieków.

6. Ochrona krajobrazu

W celu ochrony krajobrazu, zaleca się następujące rozwiązania:

- wymóg harmonijnego wkomponowania obiektu budowlanego w krajobraz przy określeniu wskaźników i wytycznych urbanistycznych;
- odstąpienie od poszerzania obszarów zabudowy w miejscach, w których może dojść do negatywnych oddziaływań na krajobraz;
- zakaz lokalizacji nowych dominant, wolno stojących nośników reklamowych, siłowni wiatrowych, itp.;
- zakaz lokalizacji na terenie całego sołectwa obiektów mogących powodować poważne zagrożenia w przypadku awarii lub mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- objęcie ochroną zadrzewień śródpolnych, nad potokowych oraz przydrożnych, przy jednoczesnym sukcesywnym ich powiększaniu;
- zachowanie wartościowych drzewostanów;
- nasadzenia nowych drzew;
- zachowanie ciągłego systemu terenów niezainwestowanych o przebiegu równoleżnikowym łączącym lasy i pola Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego;
- zachowanie ciągłości dolin potoków i utrzymanie naturalnego charakteru ich koryt;
- konieczność racjonalnego użytkowania terenów o wysokich walorach środowiska i dużej atrakcyjności dla rozwoju rekreacji i turystyki.

7. Ochrona przed powodzią

W celu zapewnienia ochrony przed powodzią, zaleca się następujące rozwiązania:

- wykonanie zabiegów regulacyjnych (udrażniających koryto) na odcinkach cieków stanowiących zagrożenie powodziowe;

- umocnienie brzegów potoków na odcinkach, na których powstały wyrwy stanowiące zagrożenie dla mienia (głównie ogrodzeń);
- zwiększenie średnic wszelkiego rodzaju przepustów pod drogami polnymi oraz wjazdami na posesje - dobór średnic powinien być przeprowadzony w oparciu o wykonane operaty wodnoprawne;
- konserwację i modernizację istniejącej sieci drenarskiej oraz rowów melioracyjnych;
- zachowanie na terenach zabudowy jak największej powierzchni biologicznie czynnej;
- zadrzewianie gruntów;
- zachowanie ciągłości dolin potoków i utrzymanie naturalnego charakteru ich koryt;
- sposoby zagospodarowania terenów na obszarach zagrożonych powodzią – zieleń łąkowa lub łąki i pastwiska, z wykluczeniem gruntów ornych i zabudowy;
- wspieranie nasadzeń drzew na otaczających sołectwo stokach Beskidu Śląskiego i Beskidu Małego.

8. Ochrona zabytków

W celu zapewnienie ochrony obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, zaleca się następujące rozwiązania:

- ustalenie strefy częściowej ochrony konserwatorskiej, gdzie współczesna działalność inwestycyjna, gospodarcza i usługowa powinna uwzględniać wymagania konserwatorskie;
- wymóg zachowania obiektów wpisanych do ewidencji zabytków;
- wymóg rewitalizacji zabytków i ich otoczenia (wpisanych do ewidencji);
- prowadzenie edukacji mieszkańców w zakresie potrzeby ochrony wartości kulturowych sołectwa;
- stosowanie ulg i preferencji finansowych dla właścicieli konserwujących i rewaloryzujących obiekty zabytkowe.

Przyjęte w niniejszym dokumencie rozwiązania, których celem jest zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu miejscowego, spełniają wymogi wynikające z obowiązujących przepisów prawa i są w pełni spójne z rozwiązaniami zaproponowanymi w powiązanych dokumentach, np. „*Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Buczkowice na lata 2009 – 2016*”.

Istotne jest, iż wiele z zaproponowanych rozwiązań, przy właściwym ich wdrażaniu nie tylko uchroni środowisko przed negatywnymi oddziaływaniami, ale może pozytywnie wpłynąć na poszczególne jego elementy.

Reasumując, wskazane sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnych oddziaływań na środowisko, wraz z aktywnie prowadzoną edukacją ekologiczną mieszkańców, powinny przyczynić się do utrzymania właściwej równowagi pomiędzy procesami inwestycyjnymi, i ochroną zasobów przyrodniczych, zgodnie z zasadami rozwoju zrównoważonego.

XIII. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Jednym z rozwiązań alternatywnych w stosunku do zapisów projektu planu miejscowego, jest rezygnacja z wyznaczenia obszarów rozwoju zabudowy mieszkaniowej na terenie pomiędzy potokiem Bruśnik, a ul. Jama w Buczkowicach oraz obszarów rozwoju zabudowy usługowo-mieszkaniowej przy ul. Bielskiej w Buczkowicach – na obszarze, objętym zasięgiem korytarza spójności Beskid Śląski – Beskid Mały. Rozwiązanie to ma głównie na celu ochronę ciągłości korytarza migracyjnego, dla którego nowa zabudowa mieszkaniowa oraz usługowa będzie stanowić dodatkowe bariery. Jednocześnie, należy mieć świadomość, iż zaproponowane rozwiązanie alternatywne miałoby pełne uzasadnienie, jedynie w przypadku zachowania ciągłości przedmiotowego korytarza, na całym jego obszarze, co w chwili obecnej jest już niemożliwe, ponieważ korytarz ten przecięty jest przez cztery główne ciągi komunikacyjne, tj. drogę ekspresową, drogę krajową, drogę wojewódzką i międzynarodową linię kolejową oraz istniejącą zabudowę, w tym zabudowę aktywności gospodarczej. W tej sytuacji uzasadnieniem dla tego rozwiązania może być ochrona walorów krajobrazowych, które na tym obszarze mają szczególny wymiar.

Kolejnym z rozwiązań alternatywnych jest przywrócenie drożności lokalnych korytarzy ekologicznych, tj. potoków Bruśnik i Biała na odcinkach przy ul. Bielskiej, poprzez usunięcie barier migracyjnych, tj. usunięcie istniejącego zarurowania potoków, ogrodzeń, betonowych płyt oraz innych stałych elementów, a następnie rewitalizację koryt potoków, wraz z zaprojektowaniem przejść dla zwierząt w obrębie drogi wojewódzkiej. Zaproponowane rozwiązanie ułatwi w znacznym zakresie migrację zwierząt na przedmiotowych odcinkach potoków, tym samym wpłynie na poprawę drożności lokalnych korytarzy ekologicznych. Niewątpliwie rozwiązanie to będzie miało również korzystny wpływ na korytarz spójności Beskid Śląski – Beskid Mały, ponieważ to w jego obrębie funkcjonują w/w potoki. Niestety rozwiązanie to wiąże się ze znacznymi nakładami finansowymi, koniecznymi do poniesienia zarówno przez osoby prywatne, jak i samorząd gminy i województwa, co na chwilę obecną stanowi główną przeszkodę w realizacji zaproponowanego rozwiązania.

Następnym rozwiązaniem alternatywnym, jest poszerzenie stref ochronnych cieków wodnych, na terenach dolin potoków sąsiadujących z planowanymi obszarami rozwoju zabudowy. Głównym celem tego rozwiązania jest ochrona lokalnych korytarzy ekologicznych i pełnionych przez nie funkcji oraz ochrona cennych przyrodniczo gatunków roślin i zwierząt. Realne poszerzenie stref ochronnych cieków wodnych musi jednak uwzględniać przeznaczenie terenu ustalone w obowiązujących planach miejscowych.

Ostatnim proponowanym rozwiązaniem alternatywnym jest odstąpienie od realizacji inwestycji niezależnej od zapisów projektowanego dokumentu, tj. drogi wojewódzkiej DW 942, będącej obwodnicą Buczkowic i Rybarzowic. Przedmiotowa inwestycja wiąże się z negatywnymi oddziaływaniami na środowisko, zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji, stąd jej zaniechanie pozwoli na uniknięcie tych oddziaływań. Z drugiej strony niepodjęcie inwestycji skutkować będzie wzrostem ruchu tranzytowego na obszarach Rybarzowic i Buczkowic, co spowoduje zwiększenie negatywnych oddziaływań na środowisko na tym obszarze poprzez zwiększenie emisji zanieczyszczeń do powietrza i wód oraz emisji hałasu i drgań. Niewątpliwie wariant bezinwestycyjny jest wariantem korzystnym, gdyż zostają zachowane dotychczasowe ekosystemy, natomiast wariant

inwestycyjny mniej korzystny dla ekosystemów, pozwoli na odciążenie ruchu tranzytowego na obszarach wsi Rybarzowice i Buczkowice, a tym samym przyczyni się do eliminacji zagrożeń będących następstwem wzmożonego ruchu pojazdów przez centrum tych wsi

Uwzględnienie wyżej wymienionych rozwiązań alternatywnych w projekcie planu miejscowego, niewątpliwie będzie skutkowało eliminacją głównych negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą się pojawić po realizacji zapisów projektowanego dokumentu. Istotne jest, iż zaproponowane rozwiązania alternatywne są korzystne dla środowiska naturalnego, natomiast są często sprzeczne z bieżącymi potrzebami mieszkańców, czy też interesami właścicieli gruntów, którzy wnioskując o zmianę zagospodarowania przestrzennego, oczekują od władz gminy podejmowania decyzji zgodnych z ich interesem.

Odnosnie innych rozwiązań określonych w projekcie planu miejscowego nie przewidziano rozwiązań alternatywnych, z uwagi na ich brak. Wszystkie obszary przeznaczone pod zabudowę zostały poszerzone na terenach, gdzie występują gleby najniższych klas, w większości z dala od terenów przyrodniczo cennych. Inne rozwiązanie wiązałoby się z zajęciem terenów cenniejszych pod względem przyrodniczym – stąd odstępianie od rozpatrywania rozwiązań alternatywnych dla wprowadzanych zmian.

Obszary zabudowy mieszkaniowej ustalono w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, jako jej kontynuację. Brak było możliwości wariantowej lokalizacji tej funkcji zagospodarowania, z uwagi na konieczność ograniczenia kosztów ekonomicznych rozwoju dróg dojazdowych i sieci infrastruktury technicznej, poprzez wykorzystanie i dowiązanie do systemów istniejących.

Ważne jest, iż na terenach zabudowy mieszkaniowej niskiej intensywności dopuszczono również użytkowanie rolne, co nie wyklucza obecnego sposobu zagospodarowania tych terenów.

Obszary rozwoju zabudowy usługowej, zlokalizowano w miejscach, w których prowadzone usługi nie będą stanowić uciążliwości dla mieszkańców i środowiska, a które dzięki dogodnej komunikacji staną się atrakcyjnymi miejscami do prowadzenia działalności gospodarczej.

Zaproponowane strefy ochronne głównych cieków wodnych, uwzględniające przeznaczenie terenu ustalone w obowiązującym planie miejscowym, powinny pozwolić na właściwą ochronę lokalnych korytarzy ekologicznych i pełnionych przez nie funkcji oraz ochronę cennych przyrodniczo gatunków roślin i zwierząt.

XIV. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Z przeprowadzonej w niniejszym opracowaniu analizy przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, wynika, iż realizacja postanowień projektu planu miejscowego wiązać się będzie ze zmianami w strukturze przestrzennej obszaru, jak i wpływem na jakościowy i ilościowy stan poszczególnych elementów środowiska. W celu zapewnienia odpowiedniej jakości środowiska i prawidłowego jego funkcjonowania niezbędne będzie więc stosowanie rozwiązań zapobiegawczych oraz minimalizujących znaczące oddziaływania ze strony ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko.

W celu analizy skutków realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice, konieczne będzie prowadzenie monitoringu, w zakresie: zmian w strukturze użytkowania gruntów, w szczególności zmian powierzchni gruntów rolnych oraz zmian jakości i kondycji poszczególnych elementów środowiska.

W przypadku oceny zmian w strukturze użytkowania gruntów przydatne będą:

- zdjęcia satelitarne;
- baza ewidencji gruntów;
- dane statystyczne.

W przypadku oceny jakości i kondycji poszczególnych elementów środowiska przydatne będą:

- dane z państwowego monitoringu środowiska, realizowanego przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach;
- dane pochodzące z analizy porealizacyjnej, przeprowadzonej po zakończeniu budowy drogi obwodowej;
- opracowania sporządzone na potrzeby administracji lokalnej, np. inwentaryzacja przyrodnicza, mapy gleb, mapy akustyczne, raporty o stanie środowiska, itp.
- uwagi i wnioski od mieszkańców oraz organizacji społecznych;
- kontrole i obserwacje służb ochrony środowiska Urzędu Gminy Buczkowice.

Dodatkowo, każda ewentualna zmiana opracowanego projektu planu miejscowego, po jego uchwaleniu, będzie wymagała ponownej oceny oddziaływania na środowisko, przy uwzględnieniu wskazań prognozy niniejszej.

Uchwalony plan miejscowy, zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, będzie poddawany przez Wójta Gminy Buczkowice przynajmniej raz w ciągu kadencji, ocenie pod względem aktualności, w tym zgodności z obowiązującymi przepisami oraz zakresu zachodzących zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

Dzięki prowadzonemu monitoringowi skutków realizacji projektu planu miejscowego będzie możliwa bieżąca kontrola jakości środowiska, w tym szybka identyfikacja wszystkich potencjalnych zagrożeń, co umożliwi sprawne wdrażane stosownych rozwiązań zapobiegających negatywnym oddziaływaniom. Systematycznie prowadzona analiza zaobserwowanych skutków, umożliwi w przyszłości właściwą gospodarkę przestrzenną w obrębie sołectwa, z uwzględnieniem stanu środowiska przyrodniczego.

XV. Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice na środowisko

Przeprowadzona diagnoza stanu środowiska na terenie sołectwa Buczkowice nie wykazała nadzwyczajnych walorów lokalnej przyrody, ani zagrożeń ze strony działalności człowieka, którym nie można by zapobiegać lub ich łagodzić.

Na terenie sołectwa rolnictwo jest nisko intensywne, co sprzyja naturalnej sukcesji na nieużytkach, których ilość po wdrożeniu zapisów projektowanego dokumentu ulegnie zmianie - na terenach przeznaczonych pod zabudowę powierzchnia nieużytków ulegnie zmniejszeniu, na pozostałych terenach wzrośnie.

Projekt planu miejscowego w bardzo małym zakresie ingeruje w istniejące tereny leśne, przy czym w ramach kompensacji przyrodniczej, wyznaczono w przedmiotowym dokumencie nowe tereny leśne, dzięki czemu powierzchnia tych terenów wzrośnie w porównaniu ze starym planem. Projektowany dokument przewiduje również wzrost powierzchni terenów zieleni nieurządzonej, przy jednoczesnym braku ingerencji w istniejące tereny o tym charakterze. Główne ciekі wodne, stanowiące lokalne korytarze ekologiczne, otrzymały w projekcie stosowną obudowę biologiczną (tereny zieleni nieurządzonej), dzięki czemu zapewniono ich ciągłość. Dokument ustala ramy przestrzenne do ustanowienia nowych form ochrony przyrody, takich jak dwa zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz dziewięć pomników przyrody. Obszary rozwoju zabudowy usługowej zaplanowano jako rozszerzenie i uzupełnienie obszaru już zatwierdzonego w obowiązującym planie miejscowym. Obszary rozwoju zabudowy mieszkaniowej zaproponowano w sporządzanym projekcie w dowiezaniu do istniejącej, jako jej kontynuację – co zapobiega nadmiernemu rozproszeniu zabudowy. We wszystkich terenach inwestycyjnych ustalono odpowiednie rygory ochrony zasobów przyrodniczych i obowiązków wyposażenia obiektów w systemy inżynierii środowiska (sieć kanalizacyjna, sieć wodociągowa oraz wydajne, wysokosprawne i niskoemisyjne systemy grzewcze).

Podczas przeprowadzonej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Buczkowice zdiagnozowano główne zagrożenia, które mogą się pojawić w związku z realizacją zapisów przedmiotowego dokumentu. Zidentyfikowanie zagrożeń pozwoliło w dalszej kolejności na zaproponowanie rozwiązań mających na celu ich eliminację, ograniczenie, czy też kompensację. Dzięki wdrożeniu zaproponowanych rozwiązań, postanowienia projektowanego dokumentu nie powinny znacząco wpływać na środowisko sołectwa oraz terenów sąsiednich.

Reasumując, sporządzany projekt planu miejscowego, jako dokument kompleksowo określający aktualną politykę przestrzenną sołectwa Buczkowice, dzięki dostosowaniu go do obowiązujących przepisów prawa oraz po uwzględnieniu wniosków i uwag wynikających z przeprowadzonej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, może korzystnie wpłynąć na rozwój sołectwa, przy jednoczesnym zachowaniu walorów przyrodniczych, co jest zgodne z założeniami zrównoważonego rozwoju.

XVI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze opracowanie popularno-naukowe spełnia wymagania dla streszczenia w języku niespecjalistycznym, z uwagi na zwięzłość, przejrzystość struktury, użyte sformułowania i potoczny język.

Informacja o zespole autorskim:

autor opracowania: mgr inż. Przemysław Lubiński – specjalista d/s ochrony środowiska, pracownik administracji samorządowej,

współpraca: mgr inż. arch. Marcin Ulewicz – urbanista, pracownik administracji samorządowej,